

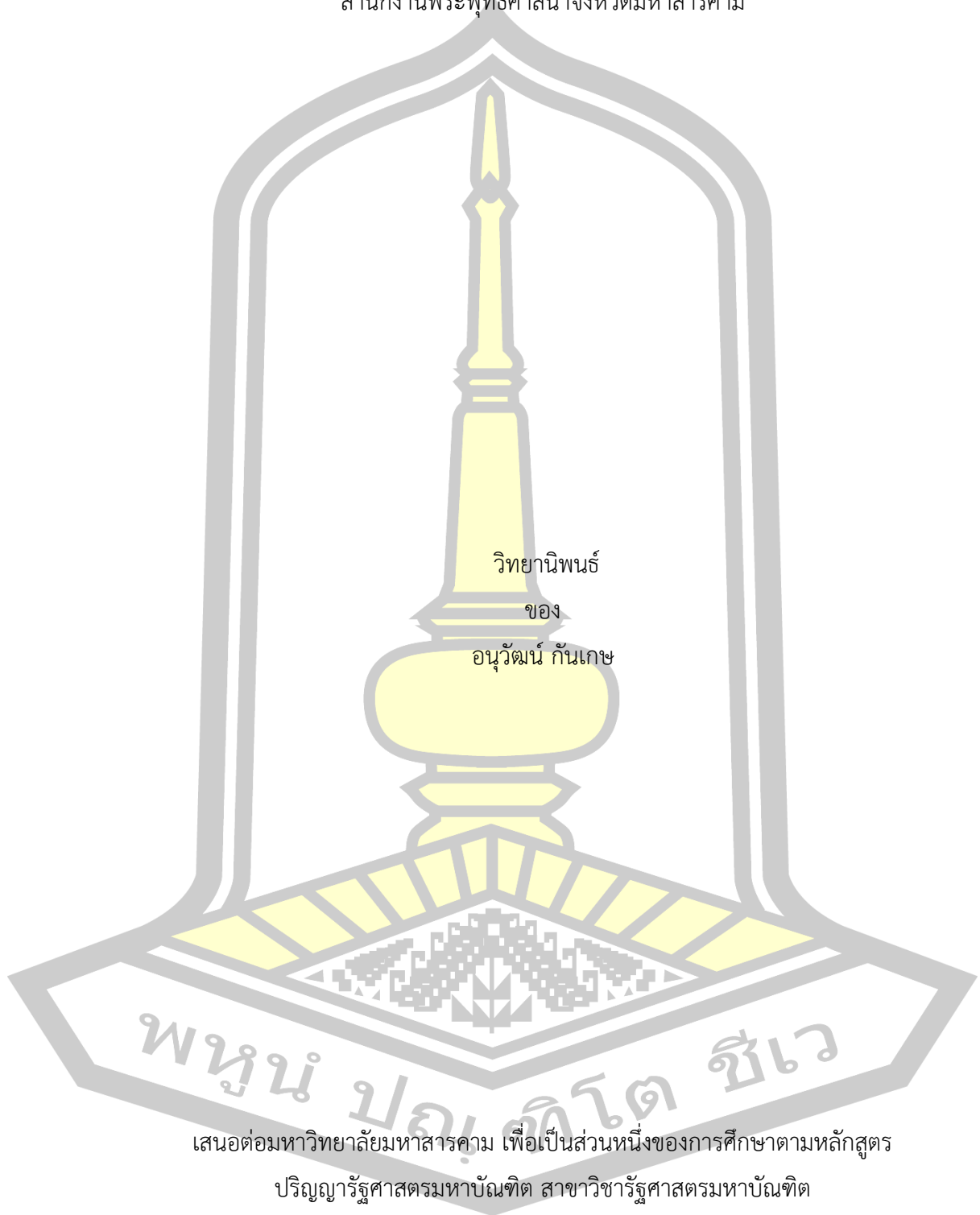
ความคาดหวังของพระสังฆาธิการที่มีต่ออำนาจหน้าที่ในการสนองงานการบริหารกิจการคณะสงฆ์ของ
สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคาม

วิทยานิพนธ์
ของ
อนุวัฒน์ กั้นเกษ

เสนอต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตรมหาบัณฑิต
มกราคม 2568

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ความคาดหวังของพระสังฆาธิการที่มีต่ออำนาจหน้าที่ในการสนองงานการบริหารกิจการคณะสงฆ์ของ
สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคาม

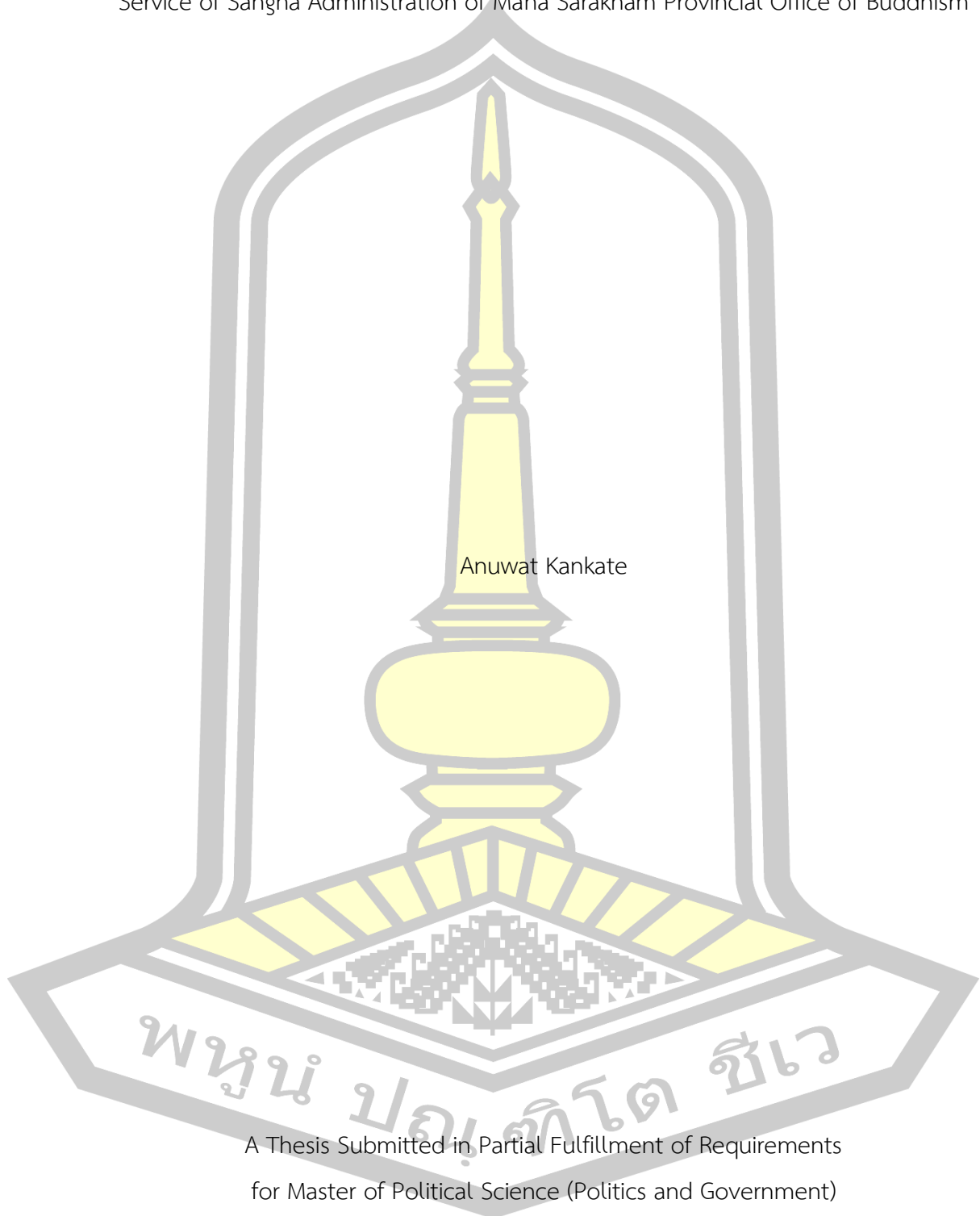
พูน ปอญติโต ชีเว

เสนอต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตรมหาบัณฑิต

มกราคม 2568

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

The Expectation of Buddhist Ecclesiastical Official Monks on The Authorities In The Service of Sangha Administration of Maha Sarakham Provincial Office of Buddhism

Anuwat Kankate

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of Requirements
for Master of Political Science (Politics and Government)

January 2025

Copyright of Mahasarakham University

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณาวิทยานิพนธ์ของนายอนุวัฒน์ กันเกษ แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา รัฐศาสตรมหาบัณฑิต ของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ประธานกรรมการ

(รศ. ดร. ประโยชน์ สังกสิน)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(ผศ. ดร. วินัย ผลเจริญ)

กรรมการ

(ผศ. ดร. ธีรภานุ อัครพงศ์พิศักดิ์)

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

(ผศ. ดร. ทักษวัฒน์ เหล่าสุวรรณ)

มหาวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร ปริญญา รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา รัฐศาสตรมหาบัณฑิต ของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

(ผศ. เขิงชาญ จงสมชัย)

คณบดีวิทยาลัยการเมืองการปกครอง

(รศ. ดร. กริสน์ ชัยมูล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ชื่อเรื่อง	ความคาดหวังของพระสังฆาธิการที่มีต่ออำนาจหน้าที่ในการสนองงานการบริหารกิจการคณะสงฆ์ของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคาม		
ผู้วิจัย	อนุวัฒน์ กั้นเกษ		
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วินัย ผลเจริญ		
ปริญญา	รัฐศาสตรมหาบัณฑิต	สาขาวิชา	รัฐศาสตรมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัย	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	ปีที่พิมพ์	2568

บทคัดย่อ

งานวิจัยเรื่อง “ความคาดหวังของพระสังฆาธิการที่มีต่ออำนาจหน้าที่ในการสนองงานการบริหารกิจการคณะสงฆ์ของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคาม” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ความคิดเห็นของพระสังฆาธิการที่มีต่ออำนาจหน้าที่ในการสนองงานการบริหารกิจการคณะสงฆ์ของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคาม 2) ความคาดหวังของพระสังฆาธิการที่มีต่ออำนาจหน้าที่ในการสนองงานการบริหาร กิจการคณะสงฆ์ของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ และเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์และการสนทนากลุ่มในพระสังฆาธิการจังหวัดมหาสารคาม ผลการวิจัยพบว่า

1. พระสังฆาธิการมีความคิดเห็นต่ออำนาจหน้าที่ในการสนองงานการบริหารกิจการคณะสงฆ์ของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคาม ดังนี้ ด้านการปกครอง สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคามมีหน้าที่กำกับ ติดตาม การดำเนินงานของคณะสงฆ์ และให้คำปรึกษาชี้แนะการจัดทำเอกสารและประสานงานกับหน่วยงานของรัฐ ด้านการศึกษา สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคามมีหน้าที่ช่วยเหลือ กำกับ ติดตาม ดูแล ประสานงาน การศึกษาของคณะสงฆ์ ด้านการศึกษาสงเคราะห์ สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคาม มีหน้าที่ดูแลงบประมาณ และประสานการสนับสนุนงานการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์กับหน่วยงานอื่น ด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคามมีหน้าที่สนับสนุน ส่งเสริม และอำนวยความสะดวกคณะสงฆ์ในการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ด้านสาธารณูปการ สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคามมีหน้าที่พิจารณา คัดกรอง จัดทำเอกสารการจัดสรรงบประมาณเพื่อซ่อมแซมศาสนสถาน ด้านสาธารณสงเคราะห์ สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคามมีหน้าที่ช่วยเหลือ ให้คำปรึกษาพระสงฆ์ประชาชน และประสานการสนับสนุนงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์กับหน่วยงานอื่น

2. พระสังฆาธิการมีความคาดหวังต่ออำนาจหน้าที่ในการสนองงานการบริหารกิจการคณะสงฆ์ของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคาม ดังนี้ ด้านการปกครอง สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคามควรจัดหาผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมายมาเป็นที่ปรึกษาหรือให้ความรู้เกี่ยวกับการปกครองคณะสงฆ์ ด้านการศาสนศึกษา สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคามควรช่วยยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา พัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา และจัดการฐานข้อมูลด้านการศึกษาอย่างเป็นระบบ ด้านการศึกษาสงเคราะห์ สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคามควรช่วยผู้ที่ขาดโอกาสให้ได้ศึกษาในโรงเรียนพระปริยัติธรรม และประชาสัมพันธ์การศึกษาพระปริยัติธรรมเพื่อเพิ่มช่องทางการศึกษาสงเคราะห์ ด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคามควรสนับสนุนเครื่องมือ สื่อต่างๆ วัสดุอุปกรณ์และจัดหาบุคลากรช่วยคณะสงฆ์ในการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ด้านสาธารณูปการ สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคามควรช่วยจัดทำเอกสารขอรับงบประมาณในการปรับปรุงซ่อมแซมบูรณะวัดและศาสนสถาน ด้านสาธารณสงเคราะห์ สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคามควรช่วยจัดตั้งกองทุนช่วยเหลือสงเคราะห์ อย่างเป็นระบบและถูกต้องตามระเบียบของทางราชการ

คำสำคัญ : ความคิดเห็น, ความคาดหวัง, พระสังฆาธิการ, อำนาจหน้าที่, การบริหารกิจการคณะสงฆ์

TITLE	The Expectation of Buddhist Ecclesiastical Official Monks on The Authorities In The Service of Sangha Administration of Maha Sarakham Provincial Office of Buddhism		
AUTHOR	Anuwat Kankate		
ADVISORS	Assistant Professor Vinai Poncharoen , Ph.D.		
DEGREE	Master of Political Science	MAJOR	Politics and Government
UNIVERSITY	Maharakham University	YEAR	2025

ABSTRACT

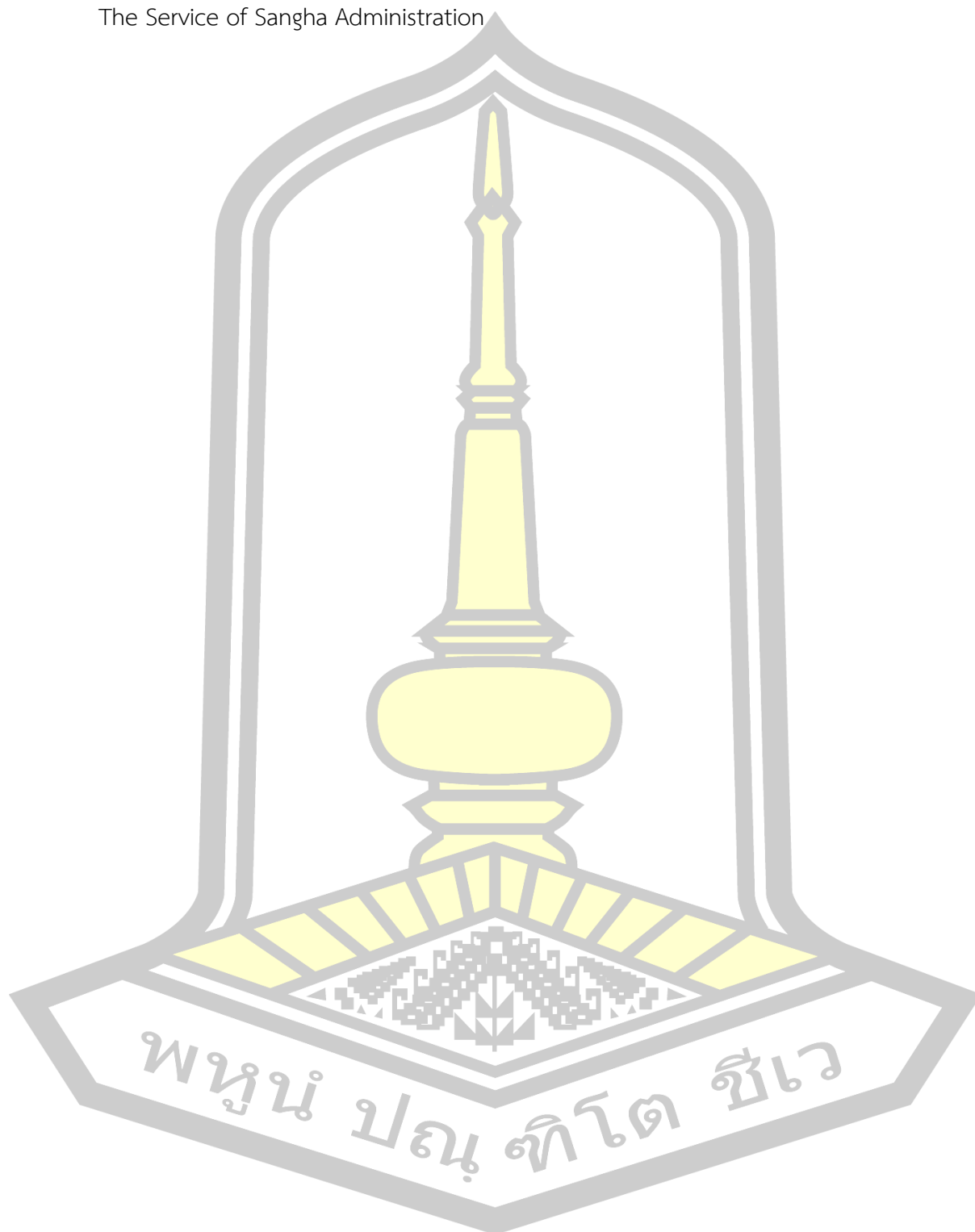
The research titled "Expectation of Buddhist Ecclesiastical Official Monks on The Authorities In The Service of Sangha Administration of Maha Sarakham Provincial Office of Buddhism" aims to study 1) the opinions of Buddhist ecclesiastical official monks regarding the authorities in the service of sangha administration of Maha Sarakham Provincial Office of Buddhism, and 2) the expectations of Buddhist ecclesiastical official monks regarding the authorities in the service of sangha administration of Maha Sarakham Provincial Office of Buddhism. The research employs qualitative methods and data collection through interviews and focus group discussions with the Buddhist ecclesiastical official monks of Maha Sarakham Province. The research findings indicate that

1. The Buddhist ecclesiastical official monks have opinions on the authorities in the service of sangha administration of Maha Sarakham Provincial Office of Buddhism as follows: In terms of administration, Maha Sarakham Provincial Office of Buddhism is responsible for supervising, monitoring the operations of the monastic community, and providing advice and guidance on document preparation and coordination with government agencies. In terms of religious education, Maha Sarakham Provincial Office of Buddhism is responsible for assisting, supervising, monitoring, caring for, and coordinating the education of the monastic community. In

terms of educational support, Maha Sarakham Provincial Office of Buddhism is responsible for managing the budget and coordinating support for the educational activities of the monastic community with other agencies. In terms of promoting Buddhism, Maha Sarakham Provincial Office of Buddhism is responsible for supporting, promoting, and facilitating the monastic community in spreading Buddhism. In terms of public works, Maha Sarakham Provincial Office of Buddhism is responsible for reviewing, screening, and preparing documents for budget allocation to repair religious sites. In terms of public welfare, Maha Sarakham Provincial Office of Buddhism is responsible for assisting, advising monks and the public, and coordinating support for the public welfare activities of the monastic community with other agencies.

2. The Buddhist ecclesiastical official monks have expectations regarding the authorities in the service of sangha administration of Maha Sarakham Provincial Office of Buddhism as follows: In terms of administration, Maha Sarakham Provincial Office of Buddhism should provide legal experts as advisors or educators on the administration of the monastic community. In terms of religious education, Maha Sarakham Provincial Office of Buddhism should help enhance educational achievements, improve the quality of education management, and systematically manage educational databases. In terms of welfare education, Maha Sarakham Provincial Office of Buddhism should assist those lacking opportunities to study in Buddhist schools and promote Buddhist education to increase welfare education channels. In terms of spreading Buddhism, Maha Sarakham Provincial Office of Buddhism should support tools, various media, materials, and personnel to assist the monastic community in spreading Buddhism. In terms of public works, Maha Sarakham Provincial Office of Buddhism should help prepare documents to request budgets for the renovation and restoration of temples and religious sites. In terms of social welfare, Maha Sarakham Provincial Office of Buddhism should help establish a systematic and properly regulated welfare assistance fund.

Keyword : Opinions, Expectations, Buddhist Ecclesiastical Official Monks, Authorities,
The Service of Sangha Administration

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วินัย ผลเจริญ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา ให้การสนับสนุน และแนะแนวทางในการทำวิจัย ครั้งนี้ และขอขอบพระคุณคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้แก่ รองศาสตราจารย์ ดร.ประโยชน์ สังกลิ่น ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐกานต์ อัครพงศ์พิศักดิ์ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทัชชวัฒน์ เหล่าสุวรรณ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ที่กรุณา ตรวจสอบข้อบกพร่องตลอดจนให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์

ขอขอบพระคุณ พระสังฆาธิการในเขตปกครองคณะสงฆ์มหานิกายจังหวัดมหาสารคาม ได้แก่ พระสารคามมุนี รองเจ้าคณะจังหวัดมหาสารคาม พระครูปริยัติพัฒน์ดม เจ้าคณะอำเภอพยัคฆภูมิพิสัย พระครูวิจิตรธรรมานุศาสน์ รองเจ้าคณะอำเภอบรบือ พระครูสิริปริยัติบัณฑิต รองเจ้าคณะอำเภอแกดำ พระครูสุตวิชัยธรรม รองเจ้าคณะอำเภอเชียงยืน พระมหาอุทัย ฐานจาโร รองเจ้าคณะอำเภอนาคู พระครูวาปีมณีมาภรณ์ เจ้าคณะตำบลหนองแสง เขต 2 พระครูสารสุเมธภรณ์ เจ้าคณะตำบลยางสีสุราช พระครูสมุห์อนุวัฒน์ จนทสาโร เจ้าคณะตำบลปะหลาน พระมหารัฐภูมิ รตนวีสี รองเจ้าคณะตำบลท่าสองคอน พระคะนองศักดิ์ กิตติสาโร รองเจ้าคณะตำบลแห่ใต้ พระอธิการนภา ปภาโส เจ้าอาวาสวัดสว่างแก้วนิมิตอุดมธรรม พระครูสารปัญญาพิสุทธ์ เจ้าอาวาสวัดดอนงัว พระครูสุจิตตานุกูล รองเจ้าอาวาสวัดโสมนัสประดิษฐ์ พระครูอุปถัมภ์ธรรมานุกูล ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดมหาชัย พระอารามหลวง และพระสุรสิทธิ์ สุรปญโญ ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดสุวรรณาวาส ที่ให้ความอนุเคราะห์ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

สุดท้ายนี้ ขอขอบพระคุณ บิดา มารดา ภรรยา สมาชิกในครอบครัว และผู้มีพระคุณทุกท่าน ที่ให้กำลังใจ สนับสนุน ส่งเสริมให้ผู้วิจัยประสบความสำเร็จ ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ จะเป็นประโยชน์กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและท่านที่สนใจวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

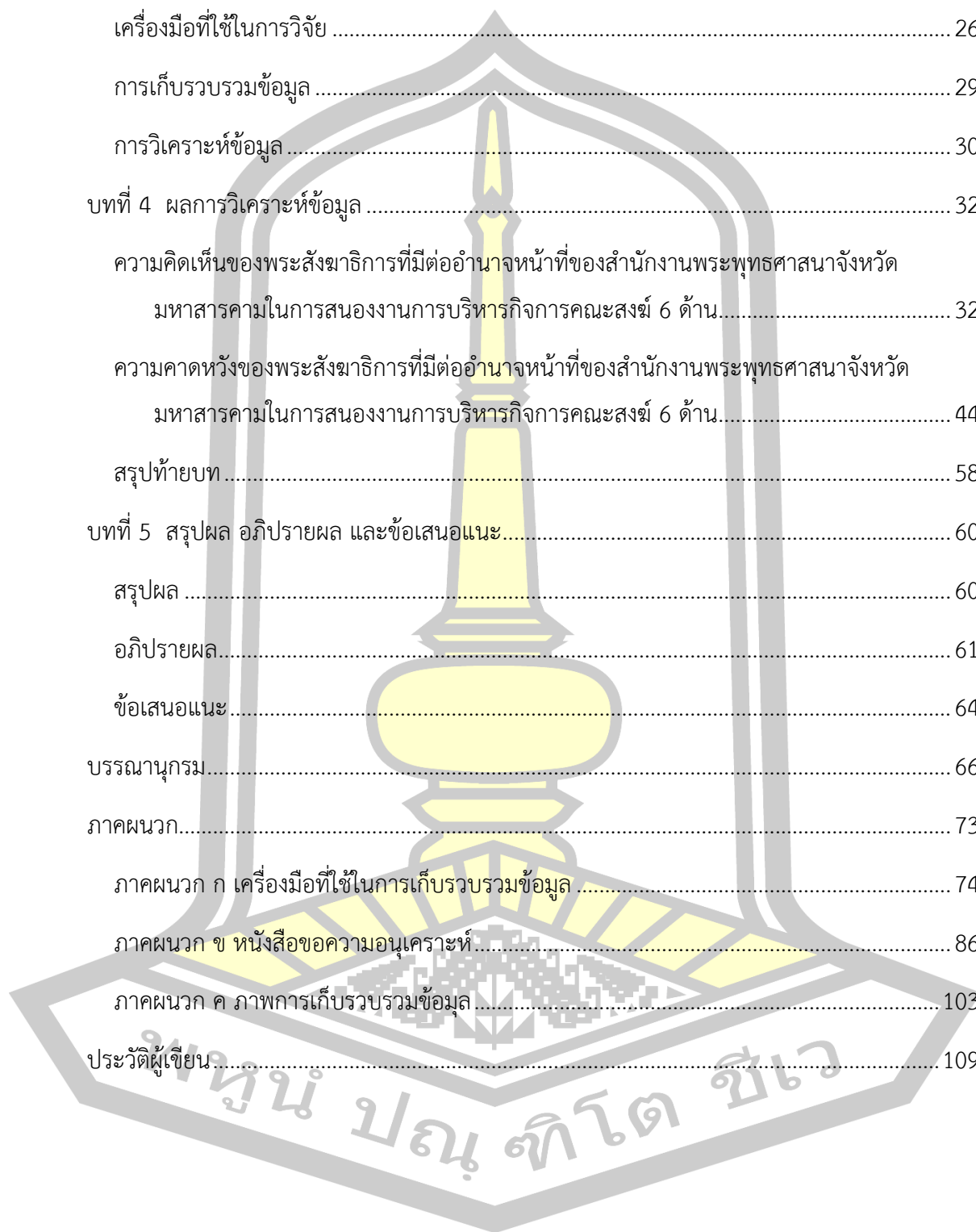
พูน ปณ ทัต ชีเว

อนุวัฒน์ กันเกษ

สารบัญ

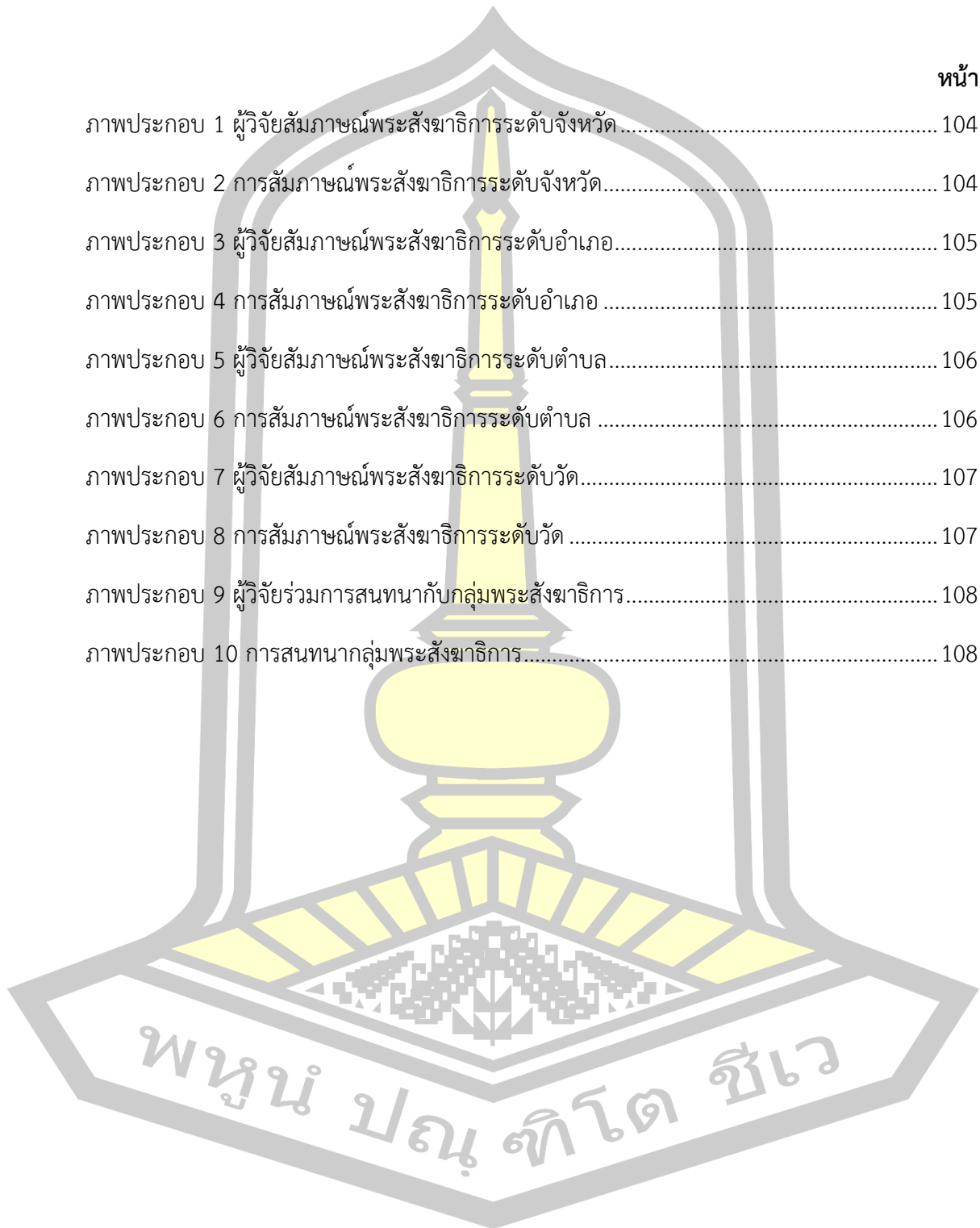
	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฅ
สารบัญ.....	ญ
สารบัญภาพประกอบ.....	ฎ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
คำถามการวิจัย.....	3
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	3
ขอบเขตการวิจัย.....	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	6
แนวคิดและทฤษฎีความคิดเห็น.....	6
แนวคิดและทฤษฎีความคาดหวัง.....	9
แนวคิดและทฤษฎีอำนาจหน้าที่.....	12
บริบทเกี่ยวกับพระสังฆาธิการในเขตปกครองคณะสงฆ์มหานิกายจังหวัดมหาสารคาม.....	16
บริบทเกี่ยวกับสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคาม.....	17
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	18
กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย.....	24
บทที่ 3 ระเบียบวิธีการวิจัย.....	25

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ	25
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	26
การเก็บรวบรวมข้อมูล	29
การวิเคราะห์ข้อมูล	30
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	32
ความคิดเห็นของพระสังฆาธิการที่มีต่ออำนาจหน้าที่ของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัด มหาสารคามในการสนองงานการบริหารกิจการคณะสงฆ์ 6 ด้าน	32
ความคาดหวังของพระสังฆาธิการที่มีต่ออำนาจหน้าที่ของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัด มหาสารคามในการสนองงานการบริหารกิจการคณะสงฆ์ 6 ด้าน	44
สรุปท้ายบท	58
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	60
สรุปผล	60
อภิปรายผล	61
ข้อเสนอแนะ	64
บรรณานุกรม	66
ภาคผนวก	73
ภาคผนวก ก เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	74
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์	86
ภาคผนวก ค ภาพการเก็บรวบรวมข้อมูล	103
ประวัติผู้เขียน	109

สารบัญภาพประกอบ

	หน้า
ภาพประกอบ 1 ผู้วิจัยสัมภาษณ์พระสังฆาธิการระดับจังหวัด.....	104
ภาพประกอบ 2 การสัมภาษณ์พระสังฆาธิการระดับจังหวัด.....	104
ภาพประกอบ 3 ผู้วิจัยสัมภาษณ์พระสังฆาธิการระดับอำเภอ.....	105
ภาพประกอบ 4 การสัมภาษณ์พระสังฆาธิการระดับอำเภอ.....	105
ภาพประกอบ 5 ผู้วิจัยสัมภาษณ์พระสังฆาธิการระดับตำบล.....	106
ภาพประกอบ 6 การสัมภาษณ์พระสังฆาธิการระดับตำบล.....	106
ภาพประกอบ 7 ผู้วิจัยสัมภาษณ์พระสังฆาธิการระดับวัด.....	107
ภาพประกอบ 8 การสัมภาษณ์พระสังฆาธิการระดับวัด.....	107
ภาพประกอบ 9 ผู้วิจัยร่วมการสนทนากับกลุ่มพระสังฆาธิการ.....	108
ภาพประกอบ 10 การสนทนากลุ่มพระสังฆาธิการ.....	108

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พระสังฆาธิการ เป็นคำเรียกรวมตำแหน่งพระภิกษุที่มีบทบาทหน้าที่ในการปกครองคณะสงฆ์ เป็นบุคลากรที่สำคัญทางพระพุทธศาสนา การปกครองคณะสงฆ์ส่วนภูมิภาค เริ่มตั้งแต่ระดับวัด คือ เจ้าอาวาส รองเจ้าอาวาส และผู้ช่วยเจ้าอาวาส ระดับตำบล คือ เจ้าคณะตำบล และรองเจ้าคณะตำบล ระดับอำเภอ คือ เจ้าคณะอำเภอ และรองเจ้าคณะอำเภอ ระดับจังหวัด คือ เจ้าคณะจังหวัด และรองเจ้าคณะจังหวัด จนถึงระดับภาค คือ เจ้าคณะภาค และรองเจ้าคณะภาค ทำหน้าที่บริหารกิจการคณะสงฆ์ด้านการปกครอง ให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย ตามพระธรรมวินัย กฎหมาย กฎ ข้อบังคับ ระเบียบ คำสั่งมหาเถรสมาคม และพระบัญชาสมเด็จพระสังฆราช พร้อมทั้งทำหน้าที่บริหารกิจการคณะสงฆ์ด้านการศึกษา ด้านการศึกษาสงเคราะห์ ด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ด้านสาธารณูปการ และด้านสาธารณสงเคราะห์ ให้เป็นไปด้วยดี

การบริหารกิจการคณะสงฆ์ คือ การปฏิบัติหน้าที่ของพระสังฆาธิการตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535 จำนวน 6 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านการปกครอง คือ หน้าที่ในการควบคุม ดูแลพระภิกษุ สามเณรที่อยู่ภายใต้การปกครองประพตัตว์ตรปฏิบัติตนให้อยู่ในศีลจารวัตรเรียบร้อยดีงาม 2) ด้านการศึกษา คือ หน้าที่ในการจัดการศึกษาพระปริยัติธรรมของคณะสงฆ์ 3) ด้านการศึกษาสงเคราะห์ คือ หน้าที่ในการดำเนินการจัดการศึกษาให้แก่พุทธศาสนิกชน 4) ด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา คือ หน้าที่ในการประกาศพระพุทธศาสนาให้พุทธศาสนิกชน 5) ด้านสาธารณูปการ คือ หน้าที่ในการก่อสร้าง การซ่อมแซม การจัดให้มีการบำรุงดูแลรักษาถาวรวัตถุหรือสาธารณสมบัติของวัด 6) ด้านสาธารณสงเคราะห์ คือ หน้าที่ในการดำเนินการให้ความช่วยเหลือสังคมที่ไม่ขัดต่อพระธรรมวินัย

สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ มีภารกิจในการสนองงานคณะสงฆ์และรัฐ มีหน้าที่ทำนุบำรุง ส่งเสริมกิจการพระพุทธศาสนา ให้การอุปถัมภ์คุ้มครองและส่งเสริมพัฒนางานพระพุทธศาสนา พร้อมทั้งสนับสนุน ส่งเสริมพัฒนาบุคลากรทางศาสนา เป็นหน่วยงานที่ขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรี ประกอบด้วย หน่วยงานส่วนกลางและหน่วยงานส่วนภูมิภาค ตามกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ พ.ศ.2557 หน่วยงานส่วนกลางมี 7 หน่วยงาน ได้แก่ สำนักงานเลขานุการกรม กองพุทธศาสนสถาน กองพุทธศาสนศึกษา กองส่งเสริมงานเผยแผ่

พระพุทธศาสนา สำนักเลขาธิการมหาเถรสมาคม สำนักงานศาสนสมบัติ สำนักงานพุทธมณฑล และหน่วยงานส่วนภูมิภาค 76 หน่วยงาน ได้แก่ สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัด ทั้งหมด 76 จังหวัด

สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคาม เป็นหน่วยงานส่วนภูมิภาค ทำหน้าที่แทน สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติในระดับภูมิภาค มีภารกิจและหน้าที่เกี่ยวกับงาน ด้านพระพุทธศาสนา ในจังหวัดมหาสารคาม และมีภารกิจในการสนองงานภาครัฐและคณะสงฆ์ ในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ 6 ด้าน คือ ด้านการปกครอง ด้านการศาสนศึกษา ด้านการศึกษา สงเคราะห์ ด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ด้านสาธารณูปการ และด้านสาธารณสงเคราะห์ กล่าวคือ เจ้าหน้าที่สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคาม มีหน้าที่สนองงานพระสังฆาธิการสังกัด คณะสงฆ์มหานิกายจังหวัดมหาสารคามในการบริหารกิจการของคณะสงฆ์ ทั้ง 6 ด้าน ซึ่งการปฏิบัติ หน้าที่ในการสนองงานพระสังฆาธิการของเจ้าหน้าที่สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคามนั้น ต้องปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ที่ได้รับตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ตามกฎกระทรวงแบ่งส่วน ราชการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ พ.ศ. 2557 การปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวอาจส่งผลกระทบต่อพระสังฆาธิการในฐานะผู้ที่ได้รับการสนองงานจากเจ้าหน้าที่สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัด มหาสารคาม ผู้วิจัยจึงได้ศึกษางานวิจัย บทความ เอกสารวิชาการที่เกี่ยวกับความคาดหวัง ของพระสังฆาธิการที่มีต่ออำนาจหน้าที่ในการสนองงานการบริหารกิจการคณะสงฆ์ของสำนักงาน พระพุทธศาสนาจังหวัด ผู้วิจัยพบว่า งานวิจัยและบทความที่เกี่ยวข้องดังกล่าวมีน้อยและส่วนใหญ่ เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณ ซึ่งไม่สามารถลงลึกในรายละเอียดได้ตามที่ต้องการ เพราะจะเก็บข้อมูลด้วย วิธีการสำรวจ เน้นการเก็บข้อมูล จากคนจำนวนมากด้วยแบบสอบถาม คำถามในแบบสอบถาม จึงจำเป็นต้องมีความชัดเจน ไม่สามารถลงลึก ในรายละเอียดได้มากตามที่ต้องการ ข้อมูลไม่มี ความหลากหลาย การดำเนินการวิจัยมีรูปแบบการวิจัยที่ชัดเจนตายตัว เพราะเป็นการศึกษาขนาดใหญ่ จากผู้ตอบแบบสอบถามจำนวนมากเท่านั้น ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษา ความคาดหวังของพระสังฆาธิการที่มีต่ออำนาจหน้าที่ในการสนองงานการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคาม ด้วยวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ เพราะสามารถศึกษา ความคาดหวังของพระสังฆาธิการที่มีต่ออำนาจหน้าที่ในการสนองงานการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคามลงลึกในรายละเอียดได้มากตามที่ต้องการ ข้อมูล มีความหลากหลาย การดำเนินการวิจัยมีรูปแบบการวิจัยหลากหลาย เพราะเป็นการศึกษาขนาดเล็ก จากผู้ให้สัมภาษณ์และผู้ร่วมสนทนากลุ่ม สามารถใช้ข้อมูลได้หลากหลายชนิด ทั้งเชิงคุณภาพ และเชิงปริมาณในการวิจัยเรื่องเดียวกัน

คำถามการวิจัย

1. พระสังฆาธิการมีความคิดเห็นอย่างไรต่ออำนาจหน้าที่ในการสนองงานการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคาม
2. พระสังฆาธิการมีความคาดหวังอย่างไรต่ออำนาจหน้าที่ในการสนองงานการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคาม

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของพระสังฆาธิการที่มีต่ออำนาจหน้าที่ในการสนองงานการบริหารกิจการคณะสงฆ์ของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคาม
2. เพื่อศึกษาความคาดหวังของพระสังฆาธิการที่มีต่ออำนาจหน้าที่ในการสนองงานการบริหารกิจการคณะสงฆ์ของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคาม

ขอบเขตการวิจัย

ในงานวิจัยเรื่อง ความคาดหวังของพระสังฆาธิการที่มีต่ออำนาจหน้าที่ในการสนองงานการบริหารกิจการคณะสงฆ์ของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคาม มีขอบเขตการวิจัยดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ในงานวิจัยชิ้นนี้ ผู้วิจัยศึกษาความคิดเห็นและความคาดหวังของพระสังฆาธิการที่มีต่ออำนาจหน้าที่ของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคามในการสนองการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535 ทั้ง 6 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการปกครอง 2) ด้านการศาสนศึกษา 3) ด้านการศึกษาสงเคราะห์ 4) ด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา 5) ด้านสาธารณูปการ 6) ด้านสาธารณสงเคราะห์

อนึ่ง พระสังฆาธิการในงานวิจัยชิ้นนี้ ครอบคลุมถึงพระสังฆาธิการ ระดับวัด ระดับตำบล ระดับอำเภอ และระดับจังหวัด ในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ 6 ด้าน

2. ขอบเขตด้านพื้นที่

เขตปกครองคณะสงฆ์จังหวัดมหาสารคาม

คณะสงฆ์มหานิกายจังหวัดมหาสารคาม เนื่องจากเป็นคณะสงฆ์ในเขตปกครองจังหวัดมหาสารคาม ที่มีพระสังฆาธิการจำนวนมาก

3. ขอบเขตด้านผู้ให้ข้อมูล

ผู้ให้ข้อมูล คือ พระสังฆาธิการสังกัดคณะสงฆ์มหานิกายที่มีหน้าที่ในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535 ในจังหวัดมหาสารคามที่กำหนดไว้ ผู้วิจัยต้องการศึกษา เพื่อให้ตอบปัญหาที่ผู้วิจัยได้กำหนดไว้ จำนวนทั้งสิ้น 16 รูป แบ่งออกเป็น 2 กลุ่มดังต่อไปนี้

3.1 ผู้ให้สัมภาษณ์ คือ ผู้ที่ให้ข้อมูลด้วยการสนทนาหรือเจรจาโต้ตอบกัน เพื่อค้นหาข้อเท็จจริง ตามจุดมุ่งหมายที่ผู้วิจัยได้กำหนดไว้ จำนวนทั้งสิ้น 7 รูป ประกอบด้วย

3.1.1 ผู้ให้สัมภาษณ์ระดับจังหวัด คือ เจ้าคณะจังหวัด/รองเจ้าคณะจังหวัด
จำนวน 1 รูป

3.1.2 ผู้ให้สัมภาษณ์ระดับอำเภอ คือ เจ้าคณะอำเภอ/รองเจ้าคณะอำเภอ
จำนวน 2 รูป

3.1.3 ผู้ให้สัมภาษณ์ระดับตำบล คือ เจ้าคณะตำบล/รองเจ้าคณะตำบล
จำนวน 2 รูป

3.1.4 ผู้ให้สัมภาษณ์ระดับวัด คือ เจ้าอาวาส/รองเจ้าอาวาส/ผู้ช่วยเจ้าอาวาส
จำนวน 2 รูป

3.2 ผู้ร่วมสนทนากลุ่ม คือ กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในประเด็นปัญหาที่เฉพาะเจาะจง โดยผู้วิจัย เป็นผู้ดำเนินการสนทนากลุ่ม เป็นผู้คอยจุดประเด็นในการสนทนาเพื่อชักจูงให้กลุ่มเกิดแนวคิด และแสดงความคิดเห็นต่อประเด็นหรือแนวทางการสนทนาอย่างกว้างขวางละเอียดลึกซึ้ง การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจัดการสนทนากลุ่ม จำนวน 1 กลุ่ม มีผู้ร่วมสนทนากลุ่ม จำนวนทั้งสิ้น 9 รูป ประกอบด้วย

3.2.1 ผู้ร่วมสนทนากลุ่มระดับอำเภอ คือ เจ้าคณะอำเภอ/รองเจ้าคณะอำเภอ
จำนวน 3 รูป

3.2.2 ผู้ร่วมสนทนากลุ่มระดับตำบล คือ เจ้าคณะตำบล/รองเจ้าคณะตำบล
จำนวน 3 รูป

3.2.3 ผู้ร่วมสนทนากลุ่มระดับวัด คือ เจ้าอาวาส/รองเจ้าอาวาส/ผู้ช่วยเจ้าอาวาส จำนวน 3 รูป

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบความคิดเห็นของพระสังฆาธิการที่มีต่ออำนาจหน้าที่ในการสนองการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคาม

2. ทำให้ทราบความคาดหวังของพระสังฆาธิการมีต่ออำนาจหน้าที่ในการสนองการบริหารกิจการคณะสงฆ์ของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคาม

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ความคิดเห็น หมายถึง ความเชื่อ ความคิด ความเข้าใจเฉพาะบุคคลที่แสดงออก โดยการพูด หรือการเขียน โดยอาศัยพื้นความรู้ ประสบการณ์ สภาพแวดล้อม และข้อมูลข่าวสาร ที่มีอยู่ของพระสังฆาธิการสังกัดคณะสงฆ์มหานิกายจังหวัดมหาสารคาม

2. ความคาดหวัง หมายถึง ความต้องการ ความมุ่งหวัง หรือความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด เป็นการคิดล่วงหน้า โดยมุ่งหวังในสิ่งที่เป็นไปได้ว่าจะเกิดตามที่ตนคิดไว้ ซึ่งความคาดหวังของพระสังฆาธิการ สังกัดคณะสงฆ์มหานิกายจังหวัดมหาสารคาม จะขึ้นอยู่กับความต้องการ และเป็นไปตามประสบการณ์ของ พระสังฆาธิการแต่ละรูป

3. คณะสงฆ์ หมายถึง หมู่ภิกษุที่ได้รับบรรพชาอุปสมบทจากพระอุปัชฌาย์ ตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535 สังกัดคณะสงฆ์มหานิกายที่จำพรรษาอยู่ในวัด ในจังหวัดมหาสารคาม

4. พระสังฆาธิการ หมายถึง พระภิกษุที่ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในการปกครองคณะสงฆ์ ตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535 ซึ่งคณะสงฆ์จังหวัดมหาสารคาม มีตำแหน่งในการปกครองคณะสงฆ์ ดังนี้ เจ้าคณะจังหวัด รองเจ้าคณะจังหวัด เจ้าคณะอำเภอ รองเจ้าคณะอำเภอ เจ้าคณะตำบล รองเจ้าคณะตำบล เจ้าอาวาส รองเจ้าอาวาส และผู้ช่วยเจ้าอาวาส ทำหน้าที่ในการปกครองคณะสงฆ์ในจังหวัดมหาสารคาม

5. การบริหารกิจการคณะสงฆ์ หมายถึง ภาระหน้าที่ของพระสังฆาธิการสังกัดคณะสงฆ์มหานิกาย ในจังหวัดมหาสารคามทุกตำแหน่งที่จะต้องดำเนินการตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535 จำนวน 6 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านการปกครอง 2) ด้านการศาสนศึกษา 3) ด้านการศึกษาสงเคราะห์ 4) ด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา 5) ด้านสาธารณูปการ 6) ด้านสาธารณสงเคราะห์

6. อำนาจหน้าที่ หมายถึง อำนาจหรือสิทธิอันชอบธรรมที่ได้รับตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ อันเป็นประโยชน์และจำเป็นแก่การปฏิบัติงาน ตามกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ พ.ศ. 2557 ของเจ้าหน้าที่สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคาม

7. สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัด หมายถึง สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคาม ทำหน้าที่ในฐานะตัวแทนของสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติในส่วนภูมิภาค ตามกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ พ.ศ. 2557

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความคาดหวังของพระสังฆาธิการที่มีต่ออำนาจหน้าที่ในการสนองงานการบริหารกิจการคณะสงฆ์ของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคาม โดยรวบรวม ค้นคว้าหนังสือ บทความ ฎหมาย และงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทาง ในการวิจัย และได้แบ่งสาระสำคัญไว้ โดยมีเนื้อหาดังต่อไปนี้

แนวคิดและทฤษฎีความคิดเห็น

1. ความหมายของความคิดเห็น

อนันต์ ชันทรราช (2535: 5) กล่าวว่า ความคิดเห็น หมายถึง การแสดงออกด้านความรู้สึกของบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งด้านการพูด การเขียน โดยมีพื้นฐานความรู้เดิมเกี่ยวกับความต้องการ ประสพการณ์ ที่บุคคลได้รับ ตลอดจนสภาพแวดล้อมของบุคคลนั้นเป็นหลักฐานในการแสดงความคิดเห็นเพื่อขอรับการสนับสนุน ความคิดเห็นเป็นการแสดงออกถึงเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยเฉพาะ ความคิดเห็นจะเกี่ยวข้องกับค่านิยมและทัศนคติ โดยต่างที่เป็นเรื่องราวทางจิตชุดหนึ่งๆ ที่เริ่มจากค่านิยม อันเป็นเรื่องราวทางจิตอย่างกว้างๆ และทัศนคติเป็นเรื่องราวทางจิตที่แคบลงไปจนกระทั่งถึงความคิดเห็นซึ่งเป็นเรื่องราวทางจิตที่แคบที่สุด คือเป็นการแสดงออกถึงเรื่องหนึ่งเรื่องใดโดยเฉพาะเท่านั้น

ลาวัลย์ จักรานูวัฒน์ (2540: 9) ได้ให้ความหมายของความคิดเห็นไว้ว่าเป็นการแสดงออกทางด้านความรู้สึกของแต่ละบุคคลในอันที่จะพิจารณาถึงข้อเท็จจริงต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดด้วยการพูด การเขียน โดยอาศัยพื้นฐานความรู้ ประสบการณ์และสภาพแวดล้อมของแต่ละบุคคลเป็นส่วนประกอบในการพิจารณา ซึ่งความคิดเห็นนี้อาจจะมีการเปลี่ยนแปลงได้ถ้าหากมีหลักฐานข้อเท็จจริงปรากฏ

จิระวัฒน์ วงศ์สวัสดิ์วัฒน์ (2542: 9) กล่าวว่า ความคิดเห็น หมายถึง ความแตกต่างระหว่างทัศนคติกับความคิดเห็น ความแตกต่างที่เห็นได้ชัด คือ ความสามารถสืบเสาะหาเหตุผลข้อเท็จจริง (Verifiable) สิ่งหนึ่งที่อยากเน้นคือความคิดเห็นเกี่ยวข้องกับการพิจารณาตัดสิน (Judgement) มากกว่า จะเป็นข้อเท็จจริง

สงวน สุทธิเลิศอรุณ (2522: 9) ให้ความหมายว่า ความคิดเห็น คือ การแสดงออก ซึ่งมีวิจารณ์ญาณที่มีต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยเฉพาะ ความคิดเห็นมีความหมายแคบกว่าเจตคติ (Attitude) เพราะความคิดเห็นของบุคคลเปลี่ยนแปลงไปตามข้อเท็จจริง (Fact) และเจตคติ (Attitude) ของบุคคล ความคิดเห็นเป็นการอธิบายเหตุผลที่มีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดโดยเฉพาะ

สุโท เจริญสุข (2524: 58) กล่าวว่า ความคิดเห็นเป็นสภาพความรู้สึกทางด้านจิตใจที่เกิดจากประสบการณ์ และการเรียนรู้ของบุคคลอันเป็นผลให้บุคคลมีความคิดต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งในลักษณะ ที่ชอบ ไม่ชอบ หรือเฉยๆ

สุชา จันทรเฒ (2527: 8) กล่าวว่า ความคิดเห็น หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลแต่เป็นลักษณะที่ไม่ลึกซึ้งเท่ากับทัศนคติ คนเราจะมีความคิดเห็นที่แตกต่างกันและความคิดเห็นจะเป็นส่วนหนึ่งของทัศนคติ

ศรีณย์ พงษ์รัตนานุกูล (2549: 9) กล่าวว่า ความคิดเห็น หมายถึง การแสดงออกทางความคิด ท่าที ความรู้สึกที่มีต่อบุคคลหรือสิ่งใดสิ่งหนึ่งอันเกิดเป็นผลที่เกิดจากการเรียนรู้หรือประสบการณ์ ซึ่งมีลักษณะส่งเสริมคือ พอใจ นิยมชมเชย สนับสนุนและปฏิบัติตามด้วยความเต็มใจ หรือในลักษณะต่อต้านคือ การขัดแย้ง ไม่รวมมือ ไม่ปฏิบัติตาม

กาวิณ กาญจนบุระ (2550: 8) กล่าวว่า ความคิดเห็นเป็นการแสดงออกทางด้านความรู้สึกของบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งด้วยการพูด การเขียน โดยมีพื้นฐานความรู้เดิม ประสบการณ์ และอารมณ์เป็นส่วนประกอบในความคิดเห็น ซึ่งความเชื่อและความคิดเห็นนี้จะนำไปสู่การคาดคะเนหรือการแปรผลในพฤติกรรมต่างๆ ที่เกิดขึ้นและผลการแสดงออกของความคิดเห็นนั้นบุคคลอื่นอาจจะเห็นด้วยหรือไม่ก็ได้

สรุปได้ว่า ความคิดเห็น หมายถึง การแสดงออกทางความรู้สึก ทางความคิด และทางจิตใจ ของบุคคลด้วยการพูด การเขียน ที่เกิดจากการเรียนรู้หรือประสบการณ์ อันเป็นผลให้บุคคลมีความคิดเห็นแตกต่างกัน

2. ทฤษฎีความคิดเห็น

ธีระพร อูวรรณโณ (2535: 51-54) กล่าวว่า ความคิดเห็นเกิดขึ้นจากอิทธิพลต่างๆ ดังนี้

1. อิทธิพลจากพ่อแม่ เป็นแหล่งอิทธิพลสูงสุด โดยเฉพาะในวัยเด็ก ซึ่งจะพัฒนา ค่านิยม ความเชื่อ และความรู้สึกนึกคิดขึ้นมาในกรอบของครอบครัวที่มีพ่อแม่เป็นผู้มีอำนาจให้คุณ เมื่อทำความดี และมีอำนาจให้โทษเมื่อทำสิ่งที่ไม่ดี หรือสิ่งที่พ่อแม่ไม่เห็นด้วย

2. อิทธิพลจากกลุ่มต่างๆ ในสถานศึกษา เช่น ครูและเพื่อนก็มีอิทธิพลต่อความคิดเห็น

3. อิทธิพลจากประสบการณ์ส่วนตัว นักจิตวิทยาสกุลจิตวิเคราะห์เน้นเรื่องประสบการณ์ในวัยเด็ก ว่ามีอิทธิพลต่อการพัฒนาของบุคคล รวมทั้งพัฒนาความคิดเห็นของบุคคลด้วย โดยเฉพาะประสบการณ์ที่รุนแรงหรือกระทบกระเทือนใจบุคคลนั้นได้นาน

4. อิทธิพลจากสื่อมวลชน เช่น การโฆษณา ประชาสัมพันธ์ต่างๆ ที่พยายามเปลี่ยนความคิดของคนให้หันไปนิยมผลิตภัณฑ์ต่างๆ

ทรงศักดิ์ ดีจริงตระกูล (2546: 19-20) กล่าวว่า ความคิดเห็นเกิดจากการเรียนรู้ประสบการณ์ของบุคคล ออลพอร์ต ได้ให้ความหมายไว้ว่า ความคิดเห็นที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งของคนเกิดขึ้นได้ตามเงื่อนไข 4 ด้าน คือ

1. การเลียนแบบ การถ่ายทอดความคิดเห็นของบางคนได้มาจากการเลียนแบบความคิดเห็นของคนอื่นที่ตนพอใจ เช่น พ่อ แม่ ครู พี่น้อง และคนอื่นๆ

2. อิทธิพลของกลุ่มสังคม คนย่อมมีความคิดเห็นคล้ายตามกลุ่มสังคมที่ตนอาศัยอยู่ตามสภาพแวดล้อม เช่น ความคิดเห็นต่อศาสนา สถาบันต่างๆ

3. กระบวนการเรียนรู้ที่ได้จากการเพิ่มพูนและการบูรณาการของการตอบสนองแนวความคิดต่างๆ เช่น ความคิดเห็นจากครอบครัว โรงเรียน ครู การเรียนการสอนอื่นๆ

4. ประสบการณ์ส่วนตัวขึ้นอยู่กับความแตกต่างของบุคคล ซึ่งมีประสบการณ์ที่แตกต่างกันไป นอกจากประสบการณ์ของคนจะสะสมเรื่อยๆ แล้ว ยังทำให้มีรูปแบบเป็นของตัวเอง ความคิดเห็นบางอย่าง จึงเป็นเรื่องเฉพาะของแต่ละบุคคลแล้วพัฒนาการเป็นตัวของตัวเองมากขึ้น

Foster (1992; อ้างถึงใน สุมาลี ประทุมมา, 2554: 12-13) สรุปว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเกิดความคิดเห็นว่าเกิดจาก 5 ปัจจัย คือ

1. ประสบการณ์ที่บุคคลมีต่อสิ่งของ บุคคล หมู่คณะเรื่องราวหรือสถานการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้น ในตัวบุคคลจากการได้พบเห็น ความคุ้นเคยอันถือได้ว่าเป็นประสบการณ์ตรงและจากการได้ยิน ได้ฟัง ได้เห็นรูปถ่าย หรืออ่านจากหนังสือโดยไม่ได้พบของจริง ซึ่งถือได้ว่าเป็นประสบการณ์ทางอ้อม

2. ระบบค่านิยม และการตัดสินค่านิยมอันเนื่องมาจากกลุ่มชน เนื่องจากชนแต่ละกลุ่มต่างมีแบบแผน ธรรมเนียมปฏิบัติ วิถีชีวิต ตลอดจนค่านิยมเฉพาะตน เป็นเหตุให้คนต่างกลุ่มอาจมีความคิดเห็นในเรื่องเดียวกันแตกต่างกันได้

3. อิทธิพลของการเลี้ยงดู หรือจากตัวผู้ปกครอง โดยแนวทางการเลี้ยงดูภายในครอบครัว ซึ่งถือเป็นการขัดเกลาทางสังคมขั้นพื้นฐาน เนื่องจากผู้ปกครองในฐานะผู้ใกล้ชิดและเป็นผู้อบรม สั่งสอน ปลูกฝัง ตลอดจนหล่อหลอมและถ่ายทอดพฤติกรรม ตลอดจนความคิดเห็นผ่านการเลี้ยงดูทั้งโดยตั้งใจและไม่ตั้งใจ

4. ทักษะคิดและความคิดเห็นของกลุ่ม เป็นผลสืบเนื่องจากเมื่อเวลาที่บุคคลเจริญเติบโตย่อมจะต้องมีกลุ่มและสังคม ดังนั้นความคิดเห็นของกลุ่มเพื่อน กลุ่มอ้างอิง หรือการอบรมสั่งสอนของทางโรงเรียน สถาบันการศึกษา ตลอดจนสถานที่ทำงาน จึงเข้ามามีอิทธิพลต่อการกำหนดกรอบแนวคิด มุมมองอันเป็นรากฐานนำบุคคลให้มีความคิดเห็นเหมือนกันหรือแตกต่างกันไป

5. สื่อมวลชนเป็นสถาบันหนึ่งที่เข้ามามีบทบาทในชีวิตประจำวันของมนุษย์ความสามารถ ในการเข้าถึงมวลชนได้ในระดับที่กว้างและครอบคลุมส่งผลให้สื่อมวลชนเข้ามามีส่วนกำหนดหล่อหลอม ความคิดเห็นในเรื่องหนึ่งเรื่องใดตลอดจนชี้้นำความคิดเห็นแก่สังคมได้

สรุปได้ว่า ทฤษฎีความคิดเห็น คือ ทฤษฎีที่เสนอว่า ความคิดเห็นเกิดจากสิ่งต่างๆ ที่มีอิทธิพลต่อบุคคลนั้นๆ ทั้งเกิดจากการเรียนรู้ การเลียนแบบ หรือประสบการณ์ของบุคคล

แนวคิดและทฤษฎีความคาดหวัง

1. ความหมายของความคาดหวัง

สิริวรรณ อัครกุล (2528: 1) อธิบายว่า ความคาดหวัง หมายถึง ความคาดหวังของมนุษย์เป็นการคิดล่วงหน้าไว้ก่อน ซึ่งอาจจะไม่เป็นไปตามที่คิดไว้แต่มีบทบาทสำคัญต่อพฤติกรรมของบุคคล พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2535, หน้า 495) ได้ให้ความหมายว่า ความคาดหวัง หมายถึง ความคาดหวังของบุคคลนั้น ๆ ว่าควรจะแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสมกับสถานการณ์นั้น ๆ อย่างไร

เกศลินี กลั่นบุศย์ (2540: 16) ให้ความหมายของความคาดหวังไว้ว่า การคาดการณ์หรือความคาดหวังเพื่อตอบสนองต่อความต้องการ โดยขึ้นอยู่กับลักษณะของบุคคล ประสบการณ์ที่ผ่านมา และการเห็นคุณค่าของการกระทำไปสู่เป้าหมายที่ต้องการนั้น ๆ ซึ่งจะมีผลความพึงพอใจของบุคคล ในการตั้งความหวังนั้น บุคคลจะกำหนดระดับความคาดหวังไว้ให้เป็นแนวทางที่จะสามารถประสบผลสำเร็จได้

สกวเดือน ปณสมิทธิ (2540: 64) ให้ความหมายของความคาดหวังไว้ว่า เป็นแนวคิดที่บุคคลมีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดแล้วแสดงออกมาโดยการพูด การเขียน และการแสดงออกดังกล่าวนั้นขึ้นอยู่กับ ภูมิหลังทางสังคม ประสบการณ์ และสิ่งแวดล้อมของบุคคลนั้นๆ ซึ่งบุคคลอื่นอาจไม่เห็นด้วยก็ได้ หรืออีกกล่าวหนึ่ง ความคาดหวัง คือ การแสดงออกทางทัศนคติอย่างหนึ่ง ซึ่งอาจมีอารมณ์เป็นส่วนประกอบและเป็นส่วนที่พร้อมจะมีปฏิริยาเฉพาะอย่างต่อสถานการณ์ภายนอก ทำให้บุคคลพร้อมที่จะแสดงออกได้ต่อสิ่งต่าง ๆ ในรูปของการยอมรับหรือปฏิเสธ จึงควรพิจารณาในด้านองค์ประกอบของทัศนคติควบคู่ไปด้วย

ชิษณุกร พรภาณุวิษุ (2540: 17) ให้ความหมายของความคาดหวังว่า ความคาดหวังเป็นความรู้สึก ความคิดเห็น การรับรู้ การตีความ หรือการคาดการณ์ต่อเหตุการณ์ต่อสิ่งต่าง ๆ ที่ยังไม่

เกิดขึ้นให้เห็นเป็นประจักษ์ พฤติกรรมการแสดงออกของบุคคลจะเป็นไปเพื่อการได้รับผลลัพธ์ตามที่คาดหวังไว้

สุรีย กาลุจนวงศ์ (2541: 138) กล่าวว่า ความคาดหวัง หมายถึง โอกาสหรือความเป็นไปได้ (ที่ถูกรับรู้) อย่างคลุมเครือว่า การเสริมแรงที่แน่นอนอย่างหนึ่งจะเกิดขึ้น เนื่องจากการกระทำเฉพาะอย่าง ความคาดหวังตามแนวคิดของรอยเตอร์ เป็นสิ่งคลุมเครือที่อาจจะสอดคล้องโอกาสที่จะเกิดขึ้นจริง หรืออาจไม่สอดคล้องก็ได้ ความคาดหวังเกิดขึ้นบนพื้นฐานของประสบการณ์เดิมในสถานการณ์ที่คล้ายคลึงกัน

สุชาวดี เอี่ยมสอาด (2549: 8) กล่าวว่า ความคาดหวัง เป็นความรู้สึก ความคิดเห็นการรับรู้การตีความหรือคาดการณ์ต่อสิ่งต่าง ๆ หรือสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่ควรเกิดขึ้น โดยพิจารณาจากความเหมาะสม ความจำเป็นตามสมควรแห่งฐานะหรือสถานภาพ ความคาดหวังมีลักษณะเป็นการประเมินค่าโดยใช้มาตรฐานของตนเองเป็นเครื่องมือวัดการคาดการณ์ของแต่ละบุคคลที่มีต่อสิ่งที่เป็รบุรุษหรือนามธรรมนั้น ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับภูมิหลัง ประสบการณ์ความสนใจและการเห็นคุณค่าความสำเร็จของงานนั้น

สุภัทรา มิ่งปรีชา (2550: 8) กล่าวว่า ความคาดหวัง หมายถึง ความเชื่อถือหรือคาดการณ์ล่วงหน้าของบุคคลที่มีต่อผลงานหรือการกระทำซึ่งอาจเป็นบุรุษหรือนามธรรมก็ได้ แล้วเป็นแรงจูงใจ ให้บุคคลแสดงพฤติกรรมออกมาแตกต่างกัน

พัชรีวรรณ ภาสบุตร (2553: 26) ความคาดหวัง หมายถึง บุคคลที่มีความคาดหวังในการทำงาน และคาดหวังว่าจะได้รับการตอบสนองตามความคาดหวัง จะเป็นแรงจูงใจให้บุคคลกำหนดการ กระทำที่เหมาะสมกับบทบาทของตนเอง และสอดคล้องกับบุคคลอื่น โดยคาดคะเนหรือคาดการณ์ล่วงหน้าต่อบางส่งบางอย่างว่าควรจะมีควรจะเป็น หรือควรจะเกิดขึ้น ตามความคาดหวังที่ตนเชื่อว่าผลที่เกิดจากการกระทำจะตอบสนองความต้องการของตนเองได้

อารี ลีอกลาง (2555: 22) กล่าวว่า ความคาดหวัง (Expectancy) หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดหรือความคิดเห็นด้วยวิจาร์ณญาณเกี่ยวกับความคาดคะเน หรือการคาดการณ์ล่วงหน้าถึงสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ว่าควรจะมี ควรจะเป็น ควรจะเกิดขึ้น หรือว่าควรจะเป็นเปลี่ยนแปลงตามความจำเป็นที่มีต่อการรับบริการของบุคลากร

สรุปได้ว่า ความคาดหวัง หมายถึง ความคิด ความเชื่อ ความต้องการ หรือความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด เป็นการคาดการณ์ล่วงหน้าถึงเป้าหมายที่จะได้รับ คาดหวังไว้ว่าผลลัพธ์ที่ได้รับนั้นจะเป็นอย่างที่คาดหวังไว้

2. ทฤษฎีความคาดหวัง

ทฤษฎีความคาดหวังนี้ ได้มีนักพฤติกรรมศาสตร์หลายท่านได้เสนอแนวคิดไว้ เช่น Kurt Lewin, Edward Tolman, Victor H Vroom, Porter และ Lawler เป็นต้น ดังนั้น ทฤษฎีความคาดหวังที่กล่าวนี้ จะอยู่ในรูปของกลุ่มทฤษฎี และเพื่อความเข้าใจจะกล่าวถึงทฤษฎีในกลุ่มนี้ตามลำดับดังนี้

Lewin และ Tolman (n.d.; อ้างถึงใน อุไรวรรณ เกิดผล, 2539: 56) ในประเด็นของการให้ผลตอบแทนทฤษฎีนี้กล่าวไว้ว่า การที่บุคคลจะทำงานทุ่มเทมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับปัจจัย 2 ประการ คือ ระดับความเข้มข้นของความต้องการผลตอบแทนและความคาดหวังของบุคคลนั้นว่ามีความเป็นไปได้มากน้อยเพียงใดที่จะได้รับการตอบสนองดังกล่าว ยกตัวอย่างเช่น นาย ก. มีความต้องการที่จะได้รับเงินเดือน ขั้นพิเศษประจำปีด้วยเห็นว่าการได้รับขั้นพิเศษนั้นมีคุณค่ากับตนและความคาดหวังไว้ถ้าตนเองได้ทุ่มเท ในการทำงานอย่างเต็มที่โอกาสในการได้รับขั้นพิเศษก็จะสูง นาย ก. ก็จะพยายามทำงานในลักษณะที่ทุ่มเทมากขึ้น ในทำนองกลับกัน ถ้านาย ก. ทราบว่าปีนี้ไม่มีนโยบายให้ขั้นพิเศษ แม้ว่า นาย ก. จะมีความต้องการเพียงใด ก็ไม่มีโอกาส นาย ก. ก็จะไม่พยายามทุ่มเททำงานดังนี้ เป็นต้น

Vroom (1982; อ้างถึงใน พชรวิวรรณ ภาสบุตร, 2553: 26-27) กล่าวว่า พฤติกรรมในรูปของเป้าหมายของบุคคล การเลือกและความคาดหวังเกี่ยวกับการประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้แต่ทั้งนี้ ต้องอยู่ภายใต้เงื่อนไขที่ว่าบุคคลต้องรู้ว่าตนเองได้รับสิ่งใดจากการปฏิบัติงาน ซึ่งองค์ประกอบที่ส่งผลร่วมกันต่อแรงจูงใจในการทำงานของบุคคลมี 3 องค์ประกอบ คือ

1. การรับรู้คุณค่า (Valence : V) หมายถึง ความเข้าใจหรือการรับของบุคคลเกี่ยวกับคุณค่าของผลตอบแทนนั้นๆ หรือตามภาวะที่เป็นจริง เช่น บุคคลที่ต้องการความมั่นคงในงาน จะให้ความสำคัญ กับเบี้ยบำนาญหรือการไม่ถูกไล่ออกเป็นสิ่งที่มีความรู้คุณค่า การรับรู้คุณค่าจึงเป็นสิ่งที่เกิดจากการพิจารณาผลตอบแทนของบุคคลผลตอบแทนจะมีค่าในทางบวก หากผลตอบแทนนั้นเป็นสิ่งที่บุคคลนั้นต้องการ

2. ความสัมพันธ์ระหว่างการกระทำกับผลลัพธ์ (Instrumentality : I) หมายถึง ความเชื่อหรือความเข้าใจของบุคคลเกี่ยวกับโอกาสความเป็นไปได้ที่ผลตอบแทนอันดับแรก จะได้รับผลตอบแทนกันต่อไป เช่น นักเรียนเชื่อว่าถ้าขยันก็จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และผลการเรียนที่สูงก็สามารถทำให้ได้รับเลือก เข้าทำงานในตลาดที่มีการแข่งขันสูง ดังนั้น ผลการเรียนจึงมีค่าความสัมพันธ์ระหว่างการกระทำกับผลลัพธ์สูง

3. ความคาดหวัง (Expectancy : E) หมายถึง ความเชื่อ หรือความเข้าใจของบุคคล ของความสำเร็จของงาน กล่าวคือ ถ้าพนักงานเชื่อว่าการทำงานหนักจะทำให้ได้ผลผลิตสูง พนักงานจะมีความคาดหวังอย่างสูงว่าการทำงานหนักจะให้ผลผลิตสูง แต่ถ้าไม่มีความเชื่อก็จะ

ไม่เกิดความพยายาม และความคาดหวังก็จะต่ำ นั่นคือ ความพยายามไม่มีผลต่อการผลิต ซึ่งจะมีความเป็นไปได้ของความคาดหวังอยู่ในช่วง 0 ถึง 1 โดยมีสมการโมเดลการจูงใจ ดังนี้

$$M = V \times I \times E$$

M แทน แรงจูงใจ

V แทน การรับรู้คุณค่า

I แทน ความสัมพันธ์ระหว่างการกระทำกับผลลัพธ์

E แทน ความคาดหวัง

Porter และ Lawler (n.d.; อ้างถึงใน ปราโมทย์ ถึงสุข, 2554: 8) ได้พัฒนาทฤษฎีความคาดหวังของ Vroom มาเป็นแบบจำลองใหม่ที่เกี่ยวข้องกับการจูงใจ และพิจารณาในลักษณะการทำงานโดยรวม โดยชี้ให้เห็นว่าความเพียรพยายาม หรือจูงใจของผู้ปฏิบัติงาน ไม่ได้ก่อให้เกิดผลการปฏิบัติงานโดยตรง แต่เนื่องจากความสามารถและลักษณะเฉพาะตัวรวมทั้งความเข้าใจในบทบาทของผู้นั้นเองด้วย ดังนั้น การให้รางวัลตอบแทนจึงเป็นตัวแปรแทรกแซงระหว่างการจูงใจกับการปฏิบัติงาน โดยได้แยกตัวแปรแรงจูงใจความพอใจในการทำงานและการปฏิบัติงานออกจากกัน และชี้ว่าการปฏิบัติงานเป็นสาเหตุก่อให้เกิดความพอใจในการทำงาน

สรุปได้ว่า ทฤษฎีความคาดหวัง คือ ทฤษฎีที่เสนอว่า การสร้างแรงจูงใจของบุคคลที่ปรารถนา หรือมีความต้องการ ซึ่งความปรารถนาหรือความต้องการจะมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับเป้าหมาย และเชื่อว่า ถ้าดำเนินการวิธีนี้จะได้รับผลตอบแทนตามเป้าหมายที่คาดหวังไว้

แนวคิดและทฤษฎีอำนาจหน้าที่

1. ความหมายของอำนาจหน้าที่

ธงชัย สันติวงษ์ (2516: 235) ให้ความหมายของคำว่าอำนาจหน้าที่ว่าหมายถึง อำนาจที่จะสั่งการ (Power to Command) บุคคลอื่นให้ปฏิบัติอย่างใดอย่างหนึ่ง ตามแต่ผู้มีอำนาจจะเห็นควร ทั้งนี้ การสั่งการดังกล่าวแล้วนั้นจะต้องมีความหมายเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ขององค์การ อำนาจหน้าที่ดังกล่าวนี้เป็นของผู้บังคับบัญชา ซึ่งได้มาโดยตำแหน่งที่เป็นทางการด้วยอำนาจดังกล่าว เขาย่อมสามารถทำการตัดสินใจต่างๆ ให้เป็นผลกระทบบต่อผู้ใต้บังคับบัญชาของเขาได้ แต่อย่างไรก็ดี ภายในองค์การอำนาจหน้าที่จะบังคับใช้ ได้ก็ต่อเมื่อใช้ภายในขอบเขตของตำแหน่งหน้าที่ และต้องเป็นการใช้เพื่อให้เป็นประโยชน์ต่อวัตถุประสงค์ขององค์การเท่านั้น

Pfiffner และ Sherwood (1965: 75; อ้างถึงใน บรรจบ เนียมมณี, 2523: 62) กล่าวว่า อำนาจหน้าที่เกิดจากความรับผิดชอบ อำนาจหน้าที่จะต้องเท่ากับความรับผิดชอบ อำนาจหน้าที่ในสถาบันทางการบริหารจะต้องมีรัฐธรรมนูญ กฎหมาย ระเบียบข้อบังคับระบุให้ไว้แก่ผู้บังคับบัญชา

ทุกตำแหน่งที่มีการบังคับบัญชาตามลำดับชั้นของสาย การบังคับบัญชา ดังนั้น อำนาจหน้าที่ จึงหมายถึง สิทธิอันชอบธรรมที่จะสั่งการ (Right to Command) ของนักบริหารหรือของผู้บังคับบัญชา

วิเชียร วิทยอดม (2548: 166) ได้ให้ความหมายว่า อำนาจหน้าที่ (Authority) หมายถึง อำนาจหน้าที่ที่ได้รับโดยการแต่งตั้งให้ได้ดำรงตำแหน่งใดตำแหน่งหนึ่งในองค์การและการดำรงตำแหน่งนั้นย่อมแสดงถึงอำนาจหน้าที่ของตนแตกต่างไปจากอำนาจหน้าที่ของผู้อื่น อำนาจหน้าที่ โดยตำแหน่งนั้น จะแสดงถึงขอบข่ายแห่งอำนาจหน้าที่และขอบเขตในการปฏิบัติงาน ซึ่งผู้บังคับบัญชามอบหมายไว้ในขอบเขตที่จำกัด ความสามารถในการใช้อำนาจหน้าที่ขึ้นอยู่กับ การยอมรับและความสามารถที่จะปฏิบัติได้แค่ไหน สิทธิการใช้อำนาจหน้าที่ในการแนะนำ ชักจูง ในการดำเนินงานให้มีประสิทธิผลก็ต่อเมื่อผู้ใต้บังคับบัญชา เกิดความเชื่อมั่น เคารพนับถือ และให้ความร่วมมือด้วยความเต็มใจ อำนาจหน้าที่เช่นนี้มีที่มาจากกฎระเบียบ ข้อบังคับ

สุเทพ พงศ์ศรีวัฒน์ (2550: 69) ให้นิยามว่า (Authority) อำนาจหน้าที่ หรือสิทธิอำนาจ เป็นอำนาจที่องค์การมอบให้กับผู้ดำรงตำแหน่ง เพื่อที่จะได้ปฏิบัติภารกิจขององค์การได้สำเร็จ เมื่อบุคคลได้รับมอบหมายหน้าที่ให้ปฏิบัติ บุคคลนั้นก็จะมีอำนาจและความรับผิดชอบ ดังนั้น อำนาจ หน้าที่จึงเป็นสิทธิที่ผู้นำ จะทำทุกอย่างในสิ่งที่จำเป็นเพื่อปฏิบัติสิ่งที่ต้องรับผิดชอบให้สำเร็จ อำนาจหน้าที่เป็นสิทธิที่ผู้นำจะตัดสินใจว่าควรจะทำอย่างไร สิทธิที่จะปฏิบัติสิ่งนั้นเองหรือมอบให้ผู้อื่น ปฏิบัติ อำนาจหน้าที่จะเกิดขึ้นได้ถ้าผู้คนยอมรับ

ทศพล จักรบุญมา (2555: 21) กล่าวว่า อำนาจหน้าที่ (Authority) หมายถึง ความสามารถในการสั่งการ บังคับบัญชาหรือกระทำการใด ๆ เพื่อให้มีการดำเนินกิจกรรมหรือ ปฏิบัติการต่าง ๆ ให้เป็นไปตามภารกิจหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้กระทำ อำนาจหน้าที่จึงเป็นของสิ่งที่ ได้รับมอบหมายมาอย่างเป็นทางการตามตำแหน่ง

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2555: 43) ให้ความหมายว่า อำนาจหน้าที่ (Authority) หมายถึง ความสามารถในการกำหนดกฎเกณฑ์ โดยไม่เกี่ยวข้องกับอำนาจในการบังคับใช้ กฎเกณฑ์เหล่านั้น หรือความสามารถในการอนุญาตให้บางสิ่งบางอย่างเกิดขึ้นได้ ผู้คนยอม ทำตามอำนาจหน้าที่เนื่องจากความเคารพ ในขณะที่ยอมทำตามอำนาจด้วยความกลัว ตัวอย่างเช่น "สภามีอำนาจหน้าที่ในการออกกฎหมาย" เมื่อเทียบกับ "ตำรวจมีอำนาจในการจับผู้กระทำความผิด" อำนาจหน้าที่นั้นไม่จำเป็นต้องมีลักษณะที่คงเส้นคงวา หรือว่าสมเหตุสมผล เพียงแต่ต้องเป็นสิ่งที่ ถูกยอมรับว่าเป็นแหล่งที่สามารถให้คำอนุญาตได้หรือเป็นสิ่งที่จริงแท้

เอกชัย เอกขุนฤทธิ์ (2556: 1) กล่าวว่า อำนาจหน้าที่หมายถึง อำนาจอย่างถูกต้อง ที่ได้รับจากหน้าที่งานหรือองค์การ ซึ่งอำนาจหน้าที่นี้จะมีความสัมพันธ์กับตำแหน่งงานที่ได้รับอำนาจ หน้าที่ส่วนมาก มักจะเกี่ยวข้องกับการบังคับบัญชาการตัดสินใจการจัดการต่าง ๆ ขององค์การ

Yukl (1989: 16; อ้างถึงใน มัลลิกา ผ่องแผ้ว, 2558: 30) กล่าวว่า อำนาจหน้าที่ (Authority) คือ อำนาจที่ได้มาจากการดำรงตำแหน่งใดตำแหน่งหนึ่ง ซึ่งอาจกำหนดโดยกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ อันเป็นประโยชน์และจำเป็นแก่การปฏิบัติงาน โดยเฉพาะองค์การใหญ่ ๆ เพื่อให้งานสำเร็จลุล่วงด้วยดี

อาณัติ เป้าทอง (2562: 1) กล่าวว่า Authority หมายถึง สิทธิหรืออำนาจที่มอบให้แก่ บุคคลหนึ่งเพื่อทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งจะมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับ “ผู้ให้สิทธิอำนาจ”

ธงชัย พงศ์สิทธิกาญจนา (2565: 16) กล่าวว่า อำนาจหน้าที่ (Authority) หมายถึง สิทธิที่จะบัญชา (Right To Command) หรืออำนาจที่จะสั่งให้ผู้อื่นปฏิบัติตาม เป็นอำนาจที่เกิดจากการดำรงตำแหน่งหน้าที่ตามกฎหมายหรือระเบียบแบบแผน

สรุปได้ว่า อำนาจหน้าที่ หมายถึง อำนาจในการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายของผู้บังคับบัญชา ที่จะสั่งการให้ผู้ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติหน้าที่ให้สำเร็จตามเป้าหมายของหน่วยงาน

2. ทฤษฎีอำนาจหน้าที่

เพ็ญภัก จันโฑริ (2540: 57) อธิบายถึงแหล่งกำเนิดอำนาจหน้าที่ (Source of Authority) ไว้ว่าอำนาจหน้าที่เกิดได้หลายประการดังนี้ คือ

1. มีแหล่งกำเนิดจากกฎหมาย (Legal Authority) คือ กฎหมายเป็นผู้มอบอำนาจหน้าที่ไว้ให้ เช่น มอบให้ตำรวจมีอำนาจหน้าที่ปราบปรามผู้ร้าย ให้ครูใหญ่ปกครองครูน้อย ให้ทหารป้องกันประเทศ ฯลฯ

2. มีแหล่งกำเนิดจากระบบราชการ (Bureaucratic Authority) หมายถึง ระบบราชการ ได้กำหนดอำนาจหน้าที่ไว้ตามสายการบังคับบัญชา เช่น ให้อธิบดีเป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบหัวหน้ากอง ในกรมของตน หัวหน้ากองบังคับบัญชารับผิดชอบหัวหน้าแผนกในกองของตน หัวหน้าแผนกบังคับบัญชารับผิดชอบประจำแผนกในแผนกของตน ฯลฯ ผู้บังคับบัญชาย่อมมีอำนาจที่จะบังคับบัญชาผู้ใต้บังคับบัญชาของตน

3. มีแหล่งกำเนิดจากคุณสมบัติเฉพาะของผู้นำ (Charismatic Authority) หมายถึง อำนาจที่เกิดจากความศรัทธา เชื่อถือรักใคร่ในตัวผู้นำอย่างมาก ทำให้ผู้นำนั้นมีอำนาจ

Hoy และ Miskel (2001; อ้างถึงใน วิโรจน์ สารรัตน์, 2546: 116) ได้จำแนกอำนาจหน้าที่ (Authority) ออกเป็น 6 ประเภท คือ

1. อำนาจหน้าที่เชิงบารมี (Charismatic Authority) เกิดจากบุคคลอื่นให้การยอมรับนับถือในคุณภาพและคุณลักษณะของผู้นำ

2. อำนาจหน้าที่เชิงประเพณี (Traditional Authority) เกิดจากความเชื่อในอำนาจที่สืบทอดกันมา

3. อำนาจหน้าที่เชิงกฎหมาย (Legal Authority) เกิดจากการมีกฎหมายกำหนดให้

4. อำนาจหน้าที่แบบทางการ (Formal Authority) เป็นอำนาจตามที่กำหนดไว้
อย่างถูกต้องในตำแหน่ง กฎ หรือระเบียบ

5. อำนาจหน้าที่เชิงหน้าที่ (Functional Authority) เป็นอำนาจที่เกิดจากหน้าที่
ที่บุคคลกระทำ หรือจากความสามารถของตัวบุคคล

6. อำนาจหน้าที่แบบไม่เป็นทางการ (Informal Authority) เป็นอำนาจที่มีลักษณะ
ตรงข้ามกับแบบทางการ แต่ก็อำนาจหน้าที่ที่ถูกต้องอีกแหล่งหนึ่งในองค์การ

Weber (n.d.; อ้างถึงใน ชาญชัย อาจินสมภาร, 2551: 33-35) อำนาจหน้าที่
(Authority) ภายใต้ระบบอำนาจหน้าที่ผู้ใต้บังคับบัญชาจะเชื่อฟังคำสั่งด้วยเพราะเขามองว่า
การออกคำสั่ง ของผู้บังคับบัญชาเป็นสิ่งชอบธรรมไม่ใช่การใช้อำนาจ โดยได้แบ่งอำนาจหน้าที่
ที่ชอบธรรม ไว้ 3 ประการ ดังนี้

1. อำนาจหน้าที่แบบประเพณีนิยม เป็นอำนาจที่ขึ้นอยู่กับ ความเชื่อ ความศักดิ์สิทธิ์
ของประเพณีเก่าแก่ และความชอบธรรมของสถานะของผู้ใช้อำนาจหน้าที่ ซึ่งการใช้อำนาจหน้าที่
ตั้งอยู่ บนแบบอย่างที่มีมาก่อน องค์การที่ตั้งขึ้นภายใต้อำนาจรูปแบบนี้มักจะเป็นมรดกตกทอด เช่น
ตำแหน่ง ทางการบริหาร และการแต่งตั้งในบริษัทเอกชนไปสู่รุ่นลูก แทนที่จะยึดพื้นฐานที่มีเหตุผล
ยังคงพิสูจน์ว่าถูกต้องในรูปการถ่ายโอนจากรุ่นพ่อ

2. อำนาจหน้าที่แบบบุญญาธิการ เป็นอำนาจที่ตั้งอยู่บนคุณสมบัติส่วนตัวของผู้นำ
(Charisma) หมายถึง ความมีคุณสมบัติเด่นของบุคคล อยู่เหนือธรรมชาติ เหนือบุคคลอื่น เช่น
ตำแหน่ง ผู้พยากรณ์ นักรบ หัวหน้าเผ่า หรือผู้นำทางการเมือง คนที่ยอมจำนนต่ออำนาจดังกล่าว
มักจะเป็นผู้ตาม ไม่ใช่ผู้นำ การสืบทอด จะเกิดปัญหาเมื่อผู้นำเสียชีวิต ผู้ที่ได้รับการเสนอชื่อ
อาจไม่ได้รับการยอมรับจากผู้อื่น ด้วยคุณสมบัติพิเศษเฉพาะตัวบุคคล

3. อำนาจหน้าที่ตามกฎหมายหมาย เป็นอำนาจที่ขึ้นอยู่กับความเชื่อในความถูกต้อง
ตามกฎหมาย ที่ถือว่าเป็นมาตรฐานและสิทธิของผู้ที่ขึ้นกับอำนาจหน้าที่ภายใต้กฎของการออกคำสั่ง
ภายใต้ระบบนี้ การเชื่อฟังได้ถูกกำหนดไว้เป็นกฎ ซึ่งจะทำให้เกิดเป็นบรรทัดฐานและระเบียบ
แบบแผน

ทวีฉัตร สมิต (2562: 1) ได้กล่าวถึงหลักอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบว่า
อำนาจหน้าที่ (Authority) คือ สิทธิ (A right) ในการสั่งให้ปฏิบัติ ที่ซึ่งผู้บริหารจะทำการตัดสินใจ
ต่าง ๆ แล้วสั่งให้ผู้ใต้บังคับบัญชาทำสิ่งต่าง ๆ ที่จำเป็น เพื่อให้งานต่าง ๆ สำเร็จลุล่วงตามเป้าหมาย
ขององค์การที่ตั้งไว้

สิทธิ (A right) ของผู้บริหาร คือ

1. สิทธิในการตัดสินใจเรื่องราวต่าง ๆ ภายในขอบเขตอำนาจหน้าที่
2. สิทธิในการมอบหมายงานให้ผู้ใต้บังคับบัญชา

3. สิทธิคาดหมายผลงานหรือผลสำเร็จ

และยังได้กล่าวถึงชนิดของอำนาจหน้าที่ 3 ชนิด ประกอบด้วย

1. อำนาจหน้าที่ของด้านการปฏิบัติ (Line Authority)
2. อำนาจหน้าที่ของฝ่ายให้การปรึกษา (Staff Authority)
3. อำนาจตามหน้าที่ (Functional Authority)

สรุปได้ว่า ทฤษฎีอำนาจหน้าที่ คือ ทฤษฎีที่เสนอว่า การใช้สิทธิอันชอบธรรมที่ได้รับตามกฎหมายของผู้บังคับบัญชาสั่งการหรือมอบหมายงานให้ผู้ใต้บังคับบัญชาถือปฏิบัติ ในขณะที่เดียวกันผู้บังคับบัญชาก็มีสิทธิที่จะให้รางวัลและลงโทษผู้ใต้บังคับบัญชาได้อีกด้วย

บริบทเกี่ยวกับพระสังฆาธิการในเขตปกครองคณะสงฆ์มหานิกายจังหวัดมหาสารคาม

เขตปกครองคณะสงฆ์มหานิกายจังหวัดมหาสารคาม มีพระสังฆาธิการระดับจังหวัด ระดับอำเภอ ระดับตำบล และระดับวัด จำนวนทั้งสิ้น 1,221 รูป ดังนี้ (สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคาม ข้อมูลพระสังฆาธิการ, 2565)

1. พระสังฆาธิการระดับจังหวัด คือ พระสังฆาธิการที่มีอำนาจหน้าที่การปกครองตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์และกฎหมายเถรสมาคม ประกอบด้วย 1) เจ้าคณะจังหวัด 2) รองเจ้าคณะจังหวัด จำนวนทั้งสิ้น 3 รูป มีอำนาจหน้าที่ปกครองคณะสงฆ์มหานิกายทั้งจังหวัดมหาสารคาม

2. พระสังฆาธิการระดับอำเภอ คือ พระสังฆาธิการที่มีอำนาจหน้าที่การปกครองตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์และกฎหมายเถรสมาคม ประกอบด้วย 1) เจ้าคณะอำเภอ 2) รองเจ้าคณะอำเภอ จำนวนทั้งสิ้น 36 รูป มีอำนาจหน้าที่ปกครองคณะสงฆ์มหานิกายจังหวัดมหาสารคามเฉพาะในอำเภอของตน

3. พระสังฆาธิการระดับตำบล คือ พระสังฆาธิการที่มีอำนาจหน้าที่การปกครองตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์และกฎหมายเถรสมาคม ประกอบด้วย 1) เจ้าคณะตำบล 2) รองเจ้าคณะตำบล จำนวนทั้งสิ้น 147 รูป มีอำนาจหน้าที่ปกครองคณะสงฆ์มหานิกายจังหวัดมหาสารคามเฉพาะในตำบลของตน

4. พระสังฆาธิการระดับวัด คือ พระสังฆาธิการที่มีอำนาจหน้าที่การปกครองตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์และกฎหมายเถรสมาคม ประกอบด้วย 1) เจ้าอาวาส 2) รองเจ้าอาวาส 3) ผู้ช่วยเจ้าอาวาส จำนวนทั้งสิ้น 1,035 รูป มีอำนาจหน้าที่ปกครองคณะสงฆ์มหานิกายจังหวัดมหาสารคาม เฉพาะในวัดของตน

บริบทเกี่ยวกับสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคาม

สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคาม เป็นหน่วยงานราชการส่วนภูมิภาค เป็นตัวแทนสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ตั้งอยู่ที่ศาลากลางจังหวัดมหาสารคาม ชั้น 3 ห้อง 305 ถนนเลี่ยงเมืองมหาสารคาม - ร้อยเอ็ด ตำบลเวียงนาง อำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคามมีโครงสร้างหน่วยงานและโครงสร้างอัตรากำลัง ดังนี้ (สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคาม, 2565) โครงสร้างหน่วยงาน ออกเป็น 2 กลุ่ม คือ

1. กลุ่มอำนวยการและกิจการคณะสงฆ์
 2. กลุ่มส่งเสริมพระพุทธศาสนาและกิจการพิเศษ
- โครงสร้างอัตรากำลัง จำนวนทั้งสิ้น 16 อัตรา ดังนี้

1. ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัด (อำนวยการสูง) 1 อัตรา
 2. ผู้อำนวยการกลุ่มอำนวยการและกิจการคณะสงฆ์ (ชำนาญการพิเศษ) 1 อัตรา
 3. ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมพระพุทธศาสนาและกิจการพิเศษ (ชำนาญการ) 1 อัตรา
 4. ข้าราชการพลเรือนสามัญ ตำแหน่ง นักวิชาการศาสนา (ปฏิบัติการ/ชำนาญการ) 9 อัตรา
 5. ข้าราชการพลเรือนสามัญ ตำแหน่ง เจ้าพนักงานงานการเงินและบัญชี/เจ้าพนักงานธุรการ (ปฏิบัติงาน/ชำนาญงาน) 2 อัตรา
 6. จ้างเหมาบริการ ตำแหน่ง พนักงานขับรถยนต์/พนักงานทำความสะอาด 2 อัตรา
- สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัด มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้
- 6.1 ศึกษา วิเคราะห์ และรายงานข้อมูลสารสนเทศด้านพระพุทธศาสนา เพื่อกำหนดนโยบายในระดับจังหวัด รวมทั้งเสนอแนะแนวทางไข
 - 6.2 ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามนโยบาย แผนงาน โครงการของหน่วยงาน ในความดูแลของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัด รวมทั้งรายงานผลการดำเนินงาน ปัญหาและอุปสรรค ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ
 - 6.3 ส่งเสริม ดูแล รักษา และทำนุบำรุงศาสนสถานและศาสนวัตถุทางพระพุทธศาสนา รวมทั้งดูแล รักษา และจัดการวัดร้างและศาสนสมบัติกลางในจังหวัด
 - 6.4 ส่งเสริมและสนับสนุนให้วัดเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้และแหล่งภูมิปัญญาของชุมชน รวมทั้งส่งเสริมให้มีศูนย์กลางในการจัดกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาของจังหวัด
 - 6.5 ส่งเสริม สนับสนุน และประสานงานด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา และด้านพุทธศาสนศึกษา รวมทั้งดูแลและควบคุมมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดภายในจังหวัดให้ผู้เรียนมีความรู้ คู่คุณธรรม และพัฒนาบุคลากรทางพระพุทธศาสนา

6.6 รับสนองงาน ประสานงาน และสนับสนุนกิจการและการบริหารการปกครอง คณะสงฆ์ ตลอดจนการดำเนินการตามนโยบายและมาตรการในการคุ้มครองพระพุทธศาสนา

6.7 ส่งเสริมและประสานการดำเนินงานในการปฏิบัติศาสนพิธีและกิจกรรม ในวันสำคัญ ทางพระพุทธศาสนา

6.8 ปฏิบัติงานตามกฎหมายในความรับผิดชอบของสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ซึ่งกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของผู้ว่าราชการจังหวัดหรือตามที่ได้รับมอบหมาย

6.9 ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย นอกจากนี้สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดยังมีหน้าที่ดำเนินการ และประสานงานสอดส่องดูแลพระภิกษุสงฆ์ สามเณรที่มีอาจารย์ไม่เหมาะสมเพื่อร่วมแก้ไขปัญหา ร่วมกับพระสังฆาธิการเจ้าคณะผู้ปกครองสงฆ์ สนับสนุนข้อมูล เสนอแนวทาง มาตรการ ระเบียบกฎหมายในการทำนุคคกรรมและการอุปถัมภ์คุ้มครองพระพุทธศาสนาแก่เจ้าคณะผู้ปกครองสงฆ์ ดำเนินการจัดทำทะเบียนพระสังฆาธิการ พร้อมทั้งจัดทำรายละเอียดเงินอุดหนุนสำนักงานเจ้าคณะผู้ปกครองสงฆ์และเบิกจ่ายเงินอุดหนุนนิตยภัตพระสังฆาธิการ และดำเนินการส่งเสริมและประสานการพัฒนาถวายความรู้พระสังฆาธิการในเขตจังหวัดที่รับผิดชอบ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

พระมหากษัตริย์ อดุลยเดช (2549) ศึกษาความคิดเห็นของพระสังฆาธิการในเขตการปกครองคณะสงฆ์ ภาค 6 ที่มีต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัด ผลการศึกษาพบว่า พระสังฆาธิการ ในเขตการปกครองคณะสงฆ์ภาค 6 มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัด เชียงราย พะเยา และแพร่ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ยกเว้นจังหวัดน่าน และลำปาง โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของพระสังฆาธิการในเขตการปกครองคณะสงฆ์ภาค 6 ที่มีต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัด พบว่า พระสังฆาธิการมีความคิดเห็น ต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัด ระหว่างกลุ่มอำนวยการและประสานงาน แตกต่างจากกลุ่มพุทธศาสนศึกษาและการคณะสงฆ์ ในด้านการให้ความช่วยเหลือประสานงานการสอบ ธรรม - บาลี สนามหลวง การออกไปพบปะประชาชนเพื่อแนะนำและรับทราบปัญหา ตลอดจนส่งเสริมศีลธรรม จริยธรรมแก่ประชาชนร่วมกับพระธรรมทูตในเขตตำบล อำเภอ จังหวัด การช่วยดูแลรักษา และจัดการเงิน การกุศลที่มีผู้บริจาคให้วัดให้เป็นไปตามความประสงค์ของผู้บริจาค ส่วนปัญหาและข้อเสนอนี้เกิดจาก การทำงาน คือ เจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอต่อภาระงาน ไม่ได้จัดการอบรมถวายความรู้ให้กับพระสังฆาธิการ ในการจัดทำแผนงานโครงการต่างๆ เงินงบประมาณอุดหนุนบูรณะวัด

ไม่เพียงพอต่อความต้องการ ขาดงบประมาณวัสดุอุปกรณ์ในการสนับสนุนการศึกษาและไม่ได้ติดตามประเมินผลการศึกษา ขาดการบูรณปฏิสังขรณ์พุทธศาสนสถานและศาสนสมบัติ

นงลักษณ์ อุทัยธรรม (2551) ศึกษาความคิดเห็นของผู้มาติดต่อที่มีต่อการให้บริการของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยมีวัตถุประสงค์ 3 ประการ ดังนี้ 1. เพื่อศึกษาปัจจัยพื้นฐานของผู้มาติดต่อสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา 2. เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของผู้มาติดต่อที่มีต่อการให้บริการของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา 3. เพื่อเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของผู้มาติดต่อที่มีต่อการให้บริการของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามปัจจัยพื้นฐานของผู้มาติดต่อ ผลการศึกษาพบว่า พระสังฆาธิการและบุคคลที่มาติดต่อมีปัจจัยพื้นฐานแตกต่างกัน พระสังฆาธิการที่มาติดต่อมีความเห็นต่อการให้บริการ ด้านการให้บริการของเจ้าหน้าที่ ด้านกระบวนการและขั้นตอนการให้บริการ ด้านสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกอยู่ในระดับมาก ยกเว้นด้านการประชาสัมพันธ์ บุคคลที่มาติดต่อมีความเห็นต่อการให้บริการอยู่ในระดับมากทุกด้าน คือ ด้านการให้บริการของเจ้าหน้าที่ ด้านกระบวนการและขั้นตอนการให้บริการ ด้านสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก และด้านการประชาสัมพันธ์ เมื่อเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของผู้มาติดต่อที่มีต่อ การให้บริการของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดพระนครศรีอยุธยาจำแนกตามปัจจัยพื้นฐาน พบว่า พระสังฆาธิการที่มี พรรษา ระดับการศึกษา (ทางโลก) ตำแหน่ง วัดที่จำพรรษา อยู่ (ในเขตอำเภอ) ต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อการให้บริการไม่แตกต่างกัน พระสังฆาธิการที่มีอายุ ระดับการศึกษา (ทางธรรม) ต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อการให้บริการแตกต่างกัน และบุคคลที่มาติดต่อที่มี เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ ภูมิลำเนา (ในเขตอำเภอ) ต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อการให้บริการไม่แตกต่างกัน

รพีพรรณ บำรุง (2554) ศึกษาความต้องการจำเป็นของพระสงฆ์ที่มีต่อบทบาทของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดนครปฐม โดยมีวัตถุประสงค์ 3 ประการ ดังนี้ 1) เพื่อประเมินความต้องการจำเป็น ของพระสงฆ์ที่มีต่อบทบาทของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดนครปฐม 2) เพื่อเปรียบเทียบความต้องการจำเป็นของพระสงฆ์ที่มีต่อบทบาทของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดนครปฐม โดยจำแนกตามปัจจัย ส่วนบุคคลของพระสงฆ์ในจังหวัดนครปฐม 3) เพื่อวิเคราะห์สาเหตุของความต้องการจำเป็นของพระสงฆ์ ที่มีต่อบทบาทของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดนครปฐม ผลการศึกษาพบว่า 1) พระสงฆ์มีความต้องการจำเป็นต่อบทบาทของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดนครปฐม ตามสภาพที่เป็นอยู่อยู่ในระดับปานกลาง และสภาพที่ควรจะเป็นอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีความต้องการจำเป็นมากที่สุดเป็นลำดับแรก คือ ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนให้วัดเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ ลำดับรองลง คือ ด้านการศาสนพิธีและวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา ด้านการปกครองคณะสงฆ์ และการคุ้มครองพระพุทธศาสนา 2) ผลการเปรียบเทียบความต้องการ

จำเป็น ของพระสงฆ์ที่มีต่อบทบาทของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดนครปฐม โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า พระสงฆ์ที่มีตำแหน่ง อายุ พรรษา การศึกษาแผนกสามัญ การศึกษาแผนกธรรม และการศึกษา แผนกบาลีต่างกัน ให้ความสำคัญกับลำดับของความต้องการจำเป็นต่อบทบาทของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดนครปฐม แตกต่างกัน 3) สาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นต่อบทบาทของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดนครปฐม ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนให้วัดเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ เรื่องที่มีความสำคัญมากที่สุด คือ การดำเนินงานส่งเสริมและสนับสนุนการเผยแผ่พระพุทธศาสนา เช่น การจัดตั้งสำนักปฏิบัติธรรม การจัดกิจกรรมวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา การเปิดวัดวันอาทิตย์ พระสงฆ์ต้องการให้สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดนครปฐมเพิ่มบทบาทในการช่วยเหลือ ให้คำแนะนำ ติดตาม ประสาน กระตุ้น ส่งเสริม ให้วัดที่มีความพร้อมได้มีการจัดตั้งและดำเนินงานสำนักปฏิบัติธรรมตามระเบียบมหาเถรสมาคมต่อไป

สุชาติ รักรัษมิณี (2557) ศึกษาความคิดเห็นของพระสังฆาธิการที่มีต่อการสนองงานคณะสงฆ์ตามหลักกัลยาณมิตรธรรมของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดชัยภูมิ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัย ส่วนบุคคลของพระสังฆาธิการจังหวัดชัยภูมิ ศึกษาความคิดเห็นของพระสังฆาธิการที่มีต่อการสนองงาน คณะสงฆ์ตามหลักกัลยาณมิตรธรรมของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดชัยภูมิ เปรียบเทียบความคิดเห็น ของพระสังฆาธิการที่มีต่อการสนองงานคณะสงฆ์ตามหลักกัลยาณมิตรธรรมของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดชัยภูมิ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกัน และศึกษาแนวทางพัฒนาการสนองงานคณะสงฆ์ ตามหลักกัลยาณมิตรธรรมของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดชัยภูมิ ผลการศึกษาพบว่า พระสังฆาธิการ ส่วนใหญ่มีตำแหน่งเป็นเจ้าอาวาส มีอายุระหว่าง 41-50 ปี มีพรรษา 21-30 มีการศึกษาจบนักธรรมชั้นเอก ไม่มีวุฒิปบาลีและต่ำกว่าปริญญาตรี พระสังฆาธิการมีความคิดเห็นต่อการสนองงานคณะสงฆ์ตามหลักกัลยาณมิตรธรรมของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดชัยภูมิโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในรายด้าน พบว่า สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดชัยภูมิมีการสนองงานคณะสงฆ์ตามหลักกัลยาณมิตรธรรมอยู่ในระดับมากทุกด้าน

ธนภัทร ทวีศรี (2557) ศึกษาประสิทธิผลการบริหารงานของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดกาญจนบุรี โดยมีวัตถุประสงค์ 3 ประการ ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาประสิทธิผลการบริหารงานสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดกาญจนบุรี 2) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของพระสังฆาธิการต่อประสิทธิผล ในการบริหารงานของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดกาญจนบุรี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล 3) เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการพัฒนาประสิทธิผลการบริหารงานของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดกาญจนบุรี ผลการศึกษาพบว่า พระสังฆาธิการมีความคิดเห็นต่อประสิทธิผล การบริหารงานของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดกาญจนบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา รายด้าน พบว่า ด้านสถานที่ให้บริการ คือ ด้านที่มีระดับประสิทธิผลมากที่สุด ด้านการปฏิบัติงานของบุคลากร คือ ด้านที่มีระดับประสิทธิผลรองลงมา และด้านการวางแผนงาน คือ

ด้านที่มีระดับประสิทธิผลอยู่ระดับสุดท้าย การเปรียบเทียบประสิทธิผลการบริหารงานของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดกาญจนบุรี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า พระสังฆาธิการที่มีอายุ การศึกษาสามัญ การศึกษาแผนกธรรม และการศึกษาแผนกบาลี ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการบริหารงานของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดกาญจนบุรีโดยรวม ไม่แตกต่างกัน ส่วนพระสังฆาธิการที่มี พรรษา และประสบการณ์ทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการบริหารงานของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดกาญจนบุรีโดยรวมแตกต่างกัน และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับประสิทธิผลการบริหารงานของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดกาญจนบุรี พบว่า ด้านการวางแผนงาน สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดกาญจนบุรีควรเข้ามาดูแลให้คำแนะนำพื้นที่ เมื่อได้รับคำร้องขอ โดยไม่เลือกปฏิบัติ ควรเพิ่มเจ้าหน้าที่ให้เข้าไปศึกษาการทำงานของคณะสงฆ์ อย่างใกล้ชิด และควรมีการวางแผนประจำปีให้มากขึ้น และชี้แจงให้พระสงฆ์เข้าใจกว่าที่เป็นอยู่ ด้านกระบวนการให้บริการ สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดกาญจนบุรีควรมีกระบวนการให้บริการ ที่รวดเร็ว และสะดวกให้มากขึ้น ควรมีการประชาสัมพันธ์ข่าวสารให้เร็วกว่าเดิมและเหลือเวลาพอที่คณะสงฆ์จะเตรียมงานทัน และเจ้าหน้าที่ควรเพิ่มการลงพื้นที่ให้มากขึ้น เพื่อช่วยเหลืองานต่าง ๆ ของวัดตามอำนาจหน้าที่ที่มีอย่างเต็มความสามารถ ด้านการปฏิบัติงานของบุคลากร สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดกาญจนบุรีควรให้บุคลากรบริการอย่างเท่าเทียมกัน ควรเพิ่มเติมการจัดให้มีการอบรมเรื่องระเบียบการปฏิบัติตนต่อพระสงฆ์ให้มีความเข้าใจมากขึ้น และควรจัดให้มีการสัมมนา เพื่อเพิ่มศักยภาพในการปฏิบัติงาน ด้านสถานที่ให้บริการ สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดกาญจนบุรีควรได้รับ การขยายอาคารสถานที่ของสำนักงานเพื่อให้การทำงานมีความคล่องตัวและอำนวยความสะดวกได้มากขึ้น ควรจัดโต๊ะ เก้าอี้ไว้รองรับพระสงฆ์ที่เข้าไปติดต่อกิจธุระ และควรจัดให้มีพนักงานจัดการจอดรถให้มีระเบียบ

พระชนินสิทธิ์ สุทธิจิตโต (2560) ศึกษาบทบาทการส่งเสริมกิจการพระพุทธศาสนาของสำนักงานพระพุทธศาสนาประจำจังหวัดสงขลา โดยมีวัตถุประสงค์ 3 ประการ ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาบทบาทการส่งเสริมกิจการพระพุทธศาสนาของสำนักงานพระพุทธศาสนาประจำจังหวัดสงขลา 2) เพื่อเปรียบเทียบบทบาท การส่งเสริมกิจการพระพุทธศาสนาของสำนักงานพระพุทธศาสนาประจำจังหวัดสงขลา จำแนกตามอายุ พรรษา วุฒิการศึกษาสามัญ วุฒิการศึกษานักธรรม และวุฒิการศึกษาบาลี 3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับแนวทางส่งเสริมบทบาทการส่งเสริมกิจการพระพุทธศาสนาของสำนักงานพระพุทธศาสนา ประจำจังหวัดสงขลา ผลการศึกษาพบว่า บทบาทการส่งเสริมกิจการพระพุทธศาสนาของสำนักงานพระพุทธศาสนาประจำจังหวัดสงขลาโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านพัฒนากิจการพระพุทธศาสนา และสนองงานคณะสงฆ์ รองลงมา คือ ด้านส่งเสริม การเผยแผ่พระพุทธศาสนา ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านส่งเสริมการจัดการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนก ธรรม บาลี และแผนกสามัญศึกษา

เมื่อจำแนกตามอายุ พรรษา วุฒิการศึกษาชั้นมัธยมศึกษา วุฒิการศึกษาบาลี และวุฒิการศึกษาสามัญ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อบทบาทการส่งเสริมกิจการพระพุทธศาสนาของสำนักงานพระพุทธศาสนาประจำจังหวัดสงขลาอยู่ในระดับมากทุกด้าน ผลการเปรียบเทียบบทบาท การส่งเสริมกิจการพระพุทธศาสนาของสำนักงานพระพุทธศาสนาประจำจังหวัดสงขลา จำแนกตามความเห็นของพระสงฆ์ที่มีอายุ พรรษาต่างกัน มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน พระสงฆ์ที่มีการศึกษาสามัญ การศึกษามัธยมศึกษา และการศึกษาบาลีต่างกัน มีความคิดเห็นแตกต่างกัน และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการส่งเสริมบทบาทการส่งเสริมกิจการพระพุทธศาสนาของสำนักงานพระพุทธศาสนาประจำจังหวัดสงขลา พบว่า ข้อเสนอแนะแนวทางส่งเสริมบทบาทการส่งเสริมกิจการพระพุทธศาสนาของสำนักงานพระพุทธศาสนาประจำจังหวัดสงขลา ด้านพัฒนากิจการพระพุทธศาสนา และสนองงานคณะสงฆ์ มีข้อเสนอแนะมากที่สุด โดยให้ข้อเสนอแนะว่า สำนักงานพระพุทธศาสนาควรร่วมกับคณะสงฆ์ในการปกป้องคุ้มครอง และช่วยเหลือพระสงฆ์กรณีพิพาทกับคฤหัสถ์ รวมทั้งร่วมกับคณะสงฆ์ในการดูแลพระสงฆ์ชราภาพ รongลงมา ได้แก่ การส่งเสริมการเผยแผ่พระพุทธศาสนา โดยให้ข้อเสนอแนะว่า สำนักงานพระพุทธศาสนาควรจัดโครงการ เผยแผ่พระพุทธศาสนาสู่เยาวชนและจัดกิจกรรมเพื่อการเผยแผ่ในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา เป็นต้น

จินตนา คิ้วราชแยง (2564) ศึกษาข้อเสนอเชิงนโยบายประสิทธิผลการส่งเสริมงานกิจการคณะสงฆ์ของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดสกลนคร โดยมีวัตถุประสงค์ 3 ประการ ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาระดับประสิทธิผลการส่งเสริมงานกิจการคณะสงฆ์ของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดสกลนคร 2) เพื่อเปรียบเทียบ ความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลการส่งเสริมงานกิจการคณะสงฆ์ของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดสกลนคร จำแนกตามคุณลักษณะส่วนบุคคล 3. เพื่อให้ข้อเสนอเชิงนโยบายประสิทธิผลการส่งเสริมงานกิจการคณะสงฆ์ของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดสกลนคร ผลการศึกษาพบว่า ประสิทธิผลการส่งเสริม งานกิจการคณะสงฆ์ของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดสกลนคร โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากทุกด้าน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ด้านการสาธารณูปการ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยรองลงมา คือ ด้านการศาสนศึกษา ด้านการปกครอง ด้านสาธารณสงเคราะห์ ด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา และด้าน ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านการศึกษาสงเคราะห์ การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลการส่งเสริมงานกิจการคณะสงฆ์ของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดสกลนคร เมื่อจำแนกตามคุณลักษณะส่วนบุคคลของพระสังฆาธิการที่มีอายุ พรรษา ตำแหน่ง นิกาย วุฒิการศึกษาสามัญ วุฒิการศึกษาทางบาลี และประสบการณ์ทำงานในตำแหน่งพระสังฆาธิการ ที่ต่างกัน พบว่า ประสิทธิผลการส่งเสริมงานกิจการคณะสงฆ์ของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดสกลนคร มีความแตกต่างกัน และข้อเสนอเชิงนโยบายประสิทธิผลการส่งเสริม งานกิจการคณะสงฆ์ของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดสกลนคร เพื่อให้การส่งเสริมงานกิจการคณะสงฆ์เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

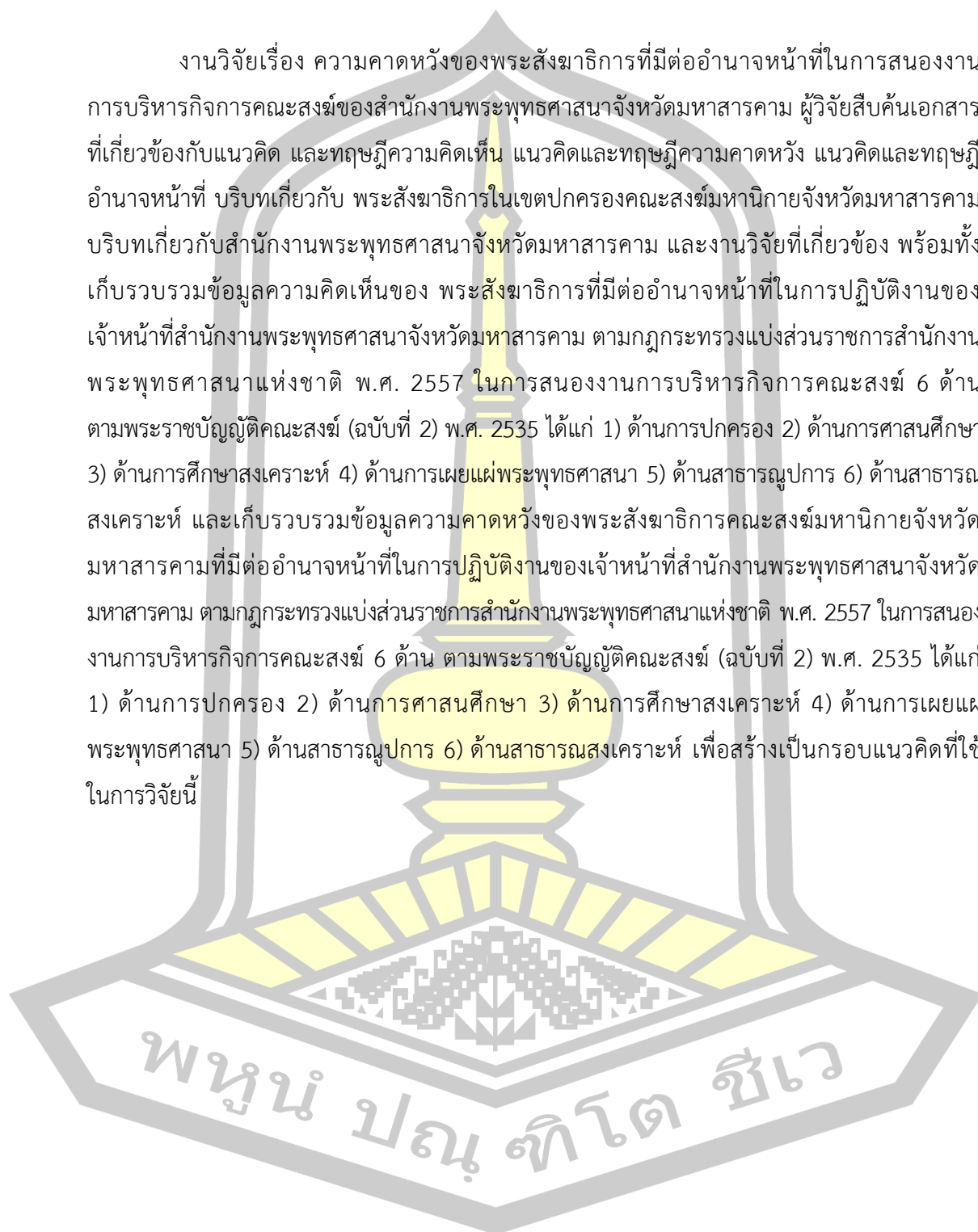
มากยิ่งขึ้น 4 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการปกครอง ด้านการศึกษาสงเคราะห์ ด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา และด้านสาธารณสงเคราะห์

พระมหาเกียรติพงษ์ อภิสัทโธ (2564) ศึกษาสมรรถนะการบริหารงานของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดเพชรบูรณ์ โดยมีวัตถุประสงค์ 2 ประการ ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของพระสังฆาธิการ ที่มีต่อสมรรถนะการบริหารงานของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดเพชรบูรณ์ 2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะการบริหารงานกับการบริหารงานของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดเพชรบูรณ์ ผลการศึกษาพบว่า พระสังฆาธิการมีระดับความคิดเห็นต่อสมรรถนะการบริหารงานของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดเพชรบูรณ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะการบริหารงานกับการบริหารงานของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดเพชรบูรณ์ พบว่า สมรรถนะการบริหารงานโดยภาพรวม กกับการบริหารงาน ของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดเพชรบูรณ์โดยภาพรวม มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับปานกลาง สมรรถนะการบริหารงานโดยภาพรวมกับการบริหารงานด้านการวางแผนงาน มีความสัมพันธ์เชิงบวก ในระดับน้อย สมรรถนะการบริหารงานโดยภาพรวมกับการบริหารงานด้านกระบวนการให้บริการ มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับปานกลาง สมรรถนะการบริหารงานโดยภาพรวมกับการบริหารงาน ด้านการปฏิบัติงานของบุคลากรมีความสัมพันธ์ในระดับน้อยมาก และสมรรถนะการบริหารงานโดยภาพรวมกับการบริหารงานด้านสถานที่ให้บริการ มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับปานกลาง

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดและทฤษฎีความคิดเห็น แนวคิดและทฤษฎีความคาดหวัง แนวคิดและทฤษฎีอำนาจหน้าที่ สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัด พระสังฆาธิการ และการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ในงานวิจัยที่เกี่ยวข้องข้างต้น ผู้วิจัยสรุปว่า ในปัจจุบันงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับความคาดหวังของพระสงฆ์ หรือพระสังฆาธิการที่มีต่ออำนาจหน้าที่ในการสนองงานการบริหารกิจการคณะสงฆ์ของสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ หรือสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมีน้อย ส่วนใหญ่จะพบงานวิจัยที่ศึกษาความคาดหวังต่ออำนาจหน้าที่ในประชาชนหน่วยงานรัฐ และเอกชน ถึงแม้จะมีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัด พระสงฆ์ พระสังฆาธิการ และการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ซึ่งงานวิจัยเหล่านี้ส่วนใหญ่เป็นการศึกษาวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยคาดการณ์ว่างานวิจัยเชิงปริมาณเหล่านี้ ยังมีช่องว่างที่สามารถทำการศึกษาต่อไปได้ ผู้วิจัยจึงทำการศึกษาความคาดหวังของพระสังฆาธิการที่มีต่ออำนาจหน้าที่ในการสนองงานการบริหารกิจการคณะสงฆ์ของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้วิธีการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่เป็นประโยชน์เพื่อเติมเต็มช่องว่างของการศึกษาวิจัยเชิงปริมาณต่อไป

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

งานวิจัยเรื่อง ความคาดหวังของพระสังฆาธิการที่มีต่ออำนาจหน้าที่ในการสนองงานการบริหารกิจการคณะสงฆ์ของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคาม ผู้วิจัยสืบค้นเอกสารที่เกี่ยวข้องกับแนวคิด และทฤษฎีความคิดเห็น แนวคิดและทฤษฎีความคาดหวัง แนวคิดและทฤษฎีอำนาจหน้าที่ บริบทเกี่ยวกับ พระสังฆาธิการในเขตปกครองคณะสงฆ์มหานิกายจังหวัดมหาสารคาม บริบทเกี่ยวกับสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคาม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งเก็บรวบรวมข้อมูลความคิดเห็นของ พระสังฆาธิการที่มีต่ออำนาจหน้าที่ในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคาม ตามกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ พ.ศ. 2557 ในการสนองงานการบริหารกิจการคณะสงฆ์ 6 ด้านตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535 ได้แก่ 1) ด้านการปกครอง 2) ด้านการศาสนศึกษา 3) ด้านการศึกษาสงเคราะห์ 4) ด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา 5) ด้านสาธารณูปการ 6) ด้านสาธารณสงเคราะห์ และเก็บรวบรวมข้อมูลความคาดหวังของพระสังฆาธิการคณะสงฆ์มหานิกายจังหวัดมหาสารคามที่มีต่ออำนาจหน้าที่ในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคาม ตามกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ พ.ศ. 2557 ในการสนองงานการบริหารกิจการคณะสงฆ์ 6 ด้าน ตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535 ได้แก่ 1) ด้านการปกครอง 2) ด้านการศาสนศึกษา 3) ด้านการศึกษาสงเคราะห์ 4) ด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา 5) ด้านสาธารณูปการ 6) ด้านสาธารณสงเคราะห์ เพื่อสร้างเป็นกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัยนี้

บทที่ 3

ระเบียบวิธีการวิจัย

การวิจัย เรื่อง ความคาดหวังของพระสังฆาธิการที่มีต่ออำนาจหน้าที่ในการสนองงานการบริหารกิจการคณะสงฆ์ของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคาม การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ซึ่งมีวัตถุประสงค์ของการวิจัย 2 ประการ คือ 1) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของ พระสังฆาธิการที่มีต่ออำนาจหน้าที่ในการสนองงานการบริหารกิจการคณะสงฆ์ของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคาม และ 2) เพื่อศึกษาความคาดหวังของพระสังฆาธิการที่มีต่ออำนาจหน้าที่ในการสนองงานการบริหารกิจการคณะสงฆ์ของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคาม เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลในการวิจัยที่ครบถ้วน สมบูรณ์ผู้วิจัยจึงได้หนดแนวทางการศึกษาแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ 1) การวิจัยเอกสาร (Documentary Research) เป็นการค้นคว้า เก็บข้อมูลจากเอกสารทางวิชาการ ตำรา บทความ และงานวิจัยที่มีความเกี่ยวข้องกับประเด็นที่ศึกษา และ 2) การวิจัยภาคสนาม (Field Research) โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้ให้สัมภาษณ์ และการสนทนากลุ่มจากผู้ร่วมสนทนากลุ่มที่กำหนดไว้ โดยมีรายละเอียดเกี่ยวกับวิธีดำเนินงานวิจัย ดังต่อไปนี้

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการศึกษาครั้งนี้ คือ พระสังฆาธิการสังกัดคณะสงฆ์มหานิกายในจังหวัดมหาสารคาม ที่กำหนดไว้ ผู้วิจัยต้องการศึกษาเพื่อให้ตอบปัญหาที่ผู้วิจัยได้กำหนดไว้ ที่ผู้วิจัยจะเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ ด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) และการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) จำนวนทั้งสิ้น 16 รูป แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ดังต่อไปนี้

1. ผู้ให้สัมภาษณ์ คือ ผู้ที่ให้ข้อมูลด้วยการสนทนาหรือเจรจาโต้ตอบกัน เพื่อค้นหาข้อเท็จจริง ตามจุดมุ่งหมายที่ผู้วิจัยได้กำหนดไว้ จำนวนทั้งสิ้น 7 รูป ประกอบด้วย

1.1 ผู้ให้สัมภาษณ์ระดับจังหวัด คือ เจ้าคณะจังหวัด/รองเจ้าคณะจังหวัด
จำนวน 1 รูป

1.2 ผู้ให้สัมภาษณ์ระดับอำเภอ คือ เจ้าคณะอำเภอ/รองเจ้าคณะอำเภอ
จำนวน 2 รูป

1.3 ผู้ให้สัมภาษณ์ระดับตำบล คือ เจ้าคณะตำบล/รองเจ้าคณะตำบล จำนวน 2 รูป

1.4 ผู้ให้สัมภาษณ์ระดับวัด คือ เจ้าอาวาส/รองเจ้าอาวาส/ผู้ช่วยเจ้าอาวาส
จำนวน 2 รูป

2. ผู้ร่วมสนทนากลุ่ม คือ กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในประเด็นปัญหาที่เฉพาะเจาะจง โดยผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการสนทนากลุ่ม เป็นผู้คอยจุดประเด็นในการสนทนาเพื่อชักจูงให้กลุ่มเกิดแนวคิดและแสดงความคิดเห็นต่อประเด็นหรือแนวทาง การสนทนาอย่างกว้างขวางละเอียดลึกซึ้ง การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจัดการสนทนากลุ่ม จำนวน 1 กลุ่ม มีผู้ร่วมสนทนากลุ่ม จำนวนทั้งสิ้น 9 รูป ประกอบด้วย

2.1 ผู้ร่วมสนทนากลุ่มระดับอำเภอ คือ เจ้าคณะอำเภอ/รองเจ้าคณะอำเภอ
จำนวน 3 รูป

2.2 ผู้ร่วมสนทนากลุ่มระดับตำบล คือ เจ้าคณะตำบล/รองเจ้าคณะตำบล
จำนวน 3 รูป

2.3 ผู้ร่วมสนทนากลุ่มระดับวัด คือ เจ้าอาวาส/รองเจ้าอาวาส/ผู้ช่วยเจ้าอาวาส
จำนวน 3 รูป

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้สำหรับเก็บรวบรวมข้อมูลความคาดหวังของพระสังฆาธิการที่มีต่ออำนาจหน้าที่ และบทบาทของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคาม แบ่งออกเป็น 2 ชนิด ดังต่อไปนี้

1. แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) คือ แบบบันทึกการสัมภาษณ์ที่เป็นคำถามเจาะลึก เพื่อให้ได้คำตอบอย่างละเอียด อย่างครบถ้วนเท่าที่ผู้ให้สัมภาษณ์รู้ การถาม นอกจากจะถามให้อธิบายแล้ว จะต้องถามถึงเหตุผลด้วย เพื่อจะได้ใช้ตัดสินว่าข้อความที่ตอบนั้นถูกต้องชัดเจน และเชื่อถือได้เพียงใด ซึ่งมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

1.1 ข้อมูลทั่วไป

1.1.1 ผู้ให้สัมภาษณ์ ชื่อ-ฉายา

1.1.2 ตำแหน่งทางการปกครองคณะสงฆ์

1.1.3 ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง

1.1.4 ระดับการศึกษาทางโลก/ทางธรรม

1.1.5 ที่อยู่/สังกัด

1.1.6 เบอร์โทรศัพท์

1.2 ประเด็นคำถามหลักในการสัมภาษณ์

1.2.1 ความรู้เกี่ยวกับสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคาม

1.2.1.1 บริบทของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคาม

1.2.1.2 อำนาจหน้าที่ของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคาม

1.2.2 ความคิดเห็นของพระสังฆาธิการที่มีต่ออำนาจหน้าที่ของสำนักงานพระพุทธศาสนา จังหวัดมหาสารคาม ในการสนองงานการบริหารกิจการคณะสงฆ์ 6 ด้าน

1.2.2.1 ด้านการปกครอง

1.2.2.2 ด้านการศาสนศึกษา

1.2.2.3 ด้านการศึกษาสงเคราะห์

1.2.2.4 ด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา

1.2.2.5 ด้านสาธารณูปการ

1.2.2.6 ด้านสาธารณสงเคราะห์

1.2.3 ความคาดหวังของพระสังฆาธิการที่มีต่ออำนาจหน้าที่ของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคาม ในการสนองงานการบริหารกิจการคณะสงฆ์ 6 ด้าน

1.2.3.1 ด้านการปกครอง

1.2.3.2 ด้านการศาสนศึกษา

1.2.3.3 ด้านการศึกษาสงเคราะห์

1.2.3.4 ด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา

1.2.3.5 ด้านสาธารณูปการ

1.2.3.6 ด้านสาธารณสงเคราะห์

2. แบบบันทึกประเด็นการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) คือ แบบบันทึกการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสนทนาของผู้ให้ข้อมูล ซึ่งเป็นบุคคลที่สามารถให้คำตอบในประเด็นที่ต้องการศึกษาได้ โดยกำหนดกลุ่มการสนทนากลุ่มของพระสังฆาธิการ จำนวน 1 กลุ่ม โดยผู้วิจัยทำหน้าที่ผู้ดำเนินการสนทนา (Moderator) เป็นผู้คอยจุดประเด็นในการสนทนา เพื่อชักจูงให้กลุ่มเกิดแนวคิดและแสดงความคิดเห็น ต่อประเด็นหรือแนวทางการสนทนาอย่างกว้างขวางละเอียดลึกซึ้ง ซึ่งมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

2.1 ข้อมูลทั่วไปในการสนทนากลุ่ม

2.1.1 บันทึกการสนทนากลุ่มเมื่อวันที่/เดือน/พ.ศ.

2.1.2 เวลาในการบันทึกการสนทนากลุ่ม ตั้งแต่เวลา/ถึงเวลา

2.1.3 สถานที่บันทึกการสนทนากลุ่ม

2.1.4 ผู้ร่วมการสนทนากลุ่ม

2.1.4.1 ชื่อ-ฉายา/ตำแหน่ง/เบอร์โทรศัพท์

2.1.4.2 ชื่อ-ฉายา/ตำแหน่ง/เบอร์โทรศัพท์

2.1.4.3 ชื่อ-ฉายา/ตำแหน่ง/เบอร์โทรศัพท์

2.1.4.4 ชื่อ-ฉายา/ตำแหน่ง/เบอร์โทรศัพท์

2.1.4.5 ชื่อ-ฉายา/ตำแหน่ง/เบอร์โทรศัพท์

2.1.4.6 ชื่อ-ฉายา/ตำแหน่ง/เบอร์โทรศัพท์

2.1.4.7 ชื่อ-ฉายา/ตำแหน่ง/เบอร์โทรศัพท์

2.1.4.8 ชื่อ-ฉายา/ตำแหน่ง/เบอร์โทรศัพท์

2.1.4.9 ชื่อ-ฉายา/ตำแหน่ง/เบอร์โทรศัพท์

2.1.5 ผู้ดำเนินการสนทนากลุ่ม

ชื่อ-สกุล/ตำแหน่ง/เบอร์โทรศัพท์

2.2 ประเด็นคำถามเกี่ยวกับสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคาม

2.2.1 บริบทของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคาม

2.2.2 อำนาจหน้าที่ของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคาม

2.3 ประเด็นคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของพระสังฆาธิการที่มีต่ออำนาจหน้าที่ของ

สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคาม ในการสนองงานการบริหารกิจการคณะสงฆ์ 6 ด้าน

2.3.1 ด้านการปกครอง

2.3.2 ด้านการศาสนศึกษา

2.3.3 ด้านการศึกษาสงเคราะห์

2.3.4 ด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา

2.3.5 ด้านสาธารณูปการ

2.3.6 ด้านสาธารณสงเคราะห์

2.4 ประเด็นคำถามเกี่ยวกับความคาดหวังของพระสังฆาธิการที่มีต่ออำนาจหน้าที่
ของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคาม ในการสนองงานการบริหารกิจการคณะสงฆ์
6 ด้าน

2.4.1 ด้านการปกครอง

2.4.2 ด้านการศาสนศึกษา

2.4.3 ด้านการศึกษาสงเคราะห์

2.4.4 ด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา

2.4.5 ด้านสาธารณูปการ

2.4.6 ด้านสาธารณสงเคราะห์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาความคาดหวังของพระสังฆาธิการที่มีต่ออำนาจหน้าที่ในการสนองงานการบริหารกิจการคณะสงฆ์ของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคาม เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ผู้วิจัยกำหนดวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1.1 การสัมภาษณ์ (Interview) การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ดำเนินการสัมภาษณ์พระสังฆาธิการสังกัดคณะสงฆ์มหานิกายจังหวัดมหาสารคามที่เป็นผู้ให้สัมภาษณ์ จำนวนทั้งสิ้น 7 รูป ประกอบด้วย 1) ผู้ให้สัมภาษณ์ระดับจังหวัด ได้แก่ เจ้าคณะจังหวัด/รองเจ้าคณะจังหวัด จำนวน 1 รูป 2) ผู้ให้สัมภาษณ์ระดับอำเภอ ได้แก่ เจ้าคณะอำเภอ/รองเจ้าคณะอำเภอ จำนวน 2 รูป 3) ผู้ให้สัมภาษณ์ระดับตำบล ได้แก่ เจ้าคณะตำบล/รองเจ้าคณะตำบล จำนวน 2 รูป และ 4) ผู้ให้สัมภาษณ์ระดับวัด ได้แก่ เจ้าอาวาส/รองเจ้าอาวาส/ผู้ช่วยเจ้าอาวาส จำนวน 2 รูป ซึ่งผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ ผู้ให้สัมภาษณ์ในลักษณะที่เป็นการถามเจาะลึกเพื่อให้ได้คำตอบอย่างละเอียดอย่างครบถ้วนตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลเกี่ยวกับความคาดหวังของพระสังฆาธิการที่มีต่ออำนาจหน้าที่ในการสนองงานการบริหารกิจการคณะสงฆ์ของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคาม

1.2 การสนทนากลุ่ม (Focus group Discussion) ผู้วิจัยดำเนินการสนทนากลุ่มกับพระสังฆาธิการสังกัดคณะสงฆ์มหานิกายจังหวัดมหาสารคามที่เป็นผู้ร่วมสนทนากลุ่ม จำนวน 1 กลุ่ม จำนวนทั้งสิ้น 9 รูป ประกอบด้วย 1) ผู้ร่วมสนทนากลุ่มระดับอำเภอ ได้แก่ เจ้าคณะอำเภอ/รองเจ้าคณะอำเภอ จำนวน 3 รูป 2) ผู้ร่วมสนทนากลุ่มระดับตำบล ได้แก่ เจ้าคณะตำบล/รองเจ้าคณะตำบล จำนวน 3 รูป และ 3) ผู้ร่วมสนทนากลุ่มระดับวัด ได้แก่ เจ้าอาวาส/รองเจ้าอาวาส/ผู้ช่วยเจ้าอาวาส จำนวน 3 รูป ซึ่งผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการสนทนา (Moderator) เป็นผู้คอยจุดประเด็นในการสนทนา จะป้อนคำถามให้แก่ที่ประชุมผู้ร่วมสนทนากลุ่ม ที่ได้เชิญมา เพื่อให้ผู้ร่วมสนทนากลุ่มได้ร่วมกันให้ข้อมูล ข้อคิดเห็นและร่วมกันอภิปรายในประเด็นสำคัญ ที่ผู้วิจัยได้ป้อนเข้าสู่ที่ประชุม เพื่อชักจูงให้กลุ่มเกิดแนวคิดและแสดงความคิดเห็นต่อประเด็นหรือแนวทาง การสนทนาอย่างกว้างขวางละเอียดลึกซึ้งตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลเกี่ยวกับความคาดหวังของพระสังฆาธิการที่มีต่ออำนาจหน้าที่ในการสนองงานการบริหารกิจการคณะสงฆ์ของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคาม

2. ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาความคาดหวังของพระสังฆาธิการที่มีต่ออำนาจหน้าที่ในการสนองงานการบริหารกิจการคณะสงฆ์ของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคาม มีขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

2.1 ผู้วิจัยขอหนังสือการขออนุญาตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยจากวิทยาลัยการเมืองการปกครอง มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อนำไปประกอบการขออนุญาตเก็บข้อมูลจากผู้ให้สัมภาษณ์และผู้ร่วมสนทนากลุ่ม

2.2 ผู้วิจัยนำส่งหนังสือการขออนุญาตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยแก่ผู้ให้สัมภาษณ์และผู้ร่วมสนทนากลุ่ม

2.3 ผู้วิจัยนัดหมายวัน เวลา และสถานที่ ในการสัมภาษณ์และการสนทนากลุ่ม

2.4 ผู้วิจัยแนะนำตนเอง วัตถุประสงค์ของการวิจัย แนวคำถามการสัมภาษณ์และการสนทนากลุ่ม และขออนุญาตบันทึกภาพ บันทึกเสียง และบันทึกวิดีโอระหว่างการให้สัมภาษณ์และการร่วมสนทนากลุ่ม

2.5 ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์พระสังฆาธิการที่เป็นผู้ให้สัมภาษณ์ และดำเนินการสนทนากลุ่ม จำนวน 1 กลุ่ม กับพระสังฆาธิการที่เป็นผู้ร่วมสนทนากลุ่ม

2.6 ผู้วิจัยบันทึกข้อมูลที่ได้จากสัมภาษณ์พระสังฆาธิการ และบันทึกข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่ม จำนวน 1 กลุ่ม กับพระสังฆาธิการที่เป็นผู้ร่วมสนทนากลุ่ม

การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาความคาดหวังของพระสังฆาธิการที่มีต่ออำนาจหน้าที่ในการสนองงานการบริหารกิจการคณะสงฆ์ของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคาม ผู้วิจัยมีกระบวนการในการวิเคราะห์ข้อมูล ตามเครื่องมือการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์เชิงลึก ทำการวิเคราะห์ข้อมูลแบบอุปนัย (Inductive Analysis) เกี่ยวกับความคาดหวังของพระสังฆาธิการที่มีต่ออำนาจหน้าที่ของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคาม ในการสนองงานการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2535 ทั้ง 6 ด้าน คือ 1) ด้านการปกครอง 2) ด้านการศาสนศึกษา 3) ด้านการศึกษา สงเคราะห์ 4) ด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา 5) ด้านสาธารณูปการ 6) ด้านสาธารณสงเคราะห์ เพื่อนำมาวิเคราะห์ให้ได้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ และนำเสนอผลการวิเคราะห์ในรูปแบบรายงานเชิงพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis)

2. การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบบันทึกประเด็นการสนทนากลุ่ม ทำการวิเคราะห์ข้อมูลแบบอุปนัย (Inductive Analysis) เกี่ยวกับความคาดหวังของพระสังฆาธิการที่มีต่ออำนาจหน้าที่ของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคาม ในการสนองงานการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ทั้ง 6 ด้าน ตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2535 คือ 1) ด้านการปกครอง 2) ด้านการศาสนศึกษา 3) ด้านการศึกษาสงเคราะห์ 4) ด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา 5) ด้านสาธารณูปการ 6) ด้านสาธารณสงเคราะห์ สร้างข้อสรุปของข้อมูล จากสิ่งที่ปรากฏขึ้นจากการสนทนากลุ่ม และนำเสนอผลการวิเคราะห์ในรูปแบบรายงานเชิงพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง ความคาดหวังของพระสังฆาธิการที่มีต่ออำนาจหน้าที่ในการสนองงานการบริหารกิจการคณะสงฆ์ของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคาม ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีการสัมภาษณ์ เชิงลึกและการสนทนากลุ่ม โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพในการศึกษา

1) พระสังฆาธิการมีความคิดเห็นอย่างไรต่ออำนาจหน้าที่ในการสนองงานการบริหารกิจการคณะสงฆ์ของสำนักพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคาม 2) พระสังฆาธิการมีความคาดหวังอย่างไรต่ออำนาจหน้าที่ในการสนองงานการบริหารกิจการคณะสงฆ์ของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคาม

ในบทนี้ ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิจัย โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้ ส่วนที่ 1 ความคิดเห็นของพระสังฆาธิการที่มีต่ออำนาจหน้าที่ของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคามในการสนองงานการบริหารกิจการคณะสงฆ์ 6 ด้าน ได้แก่ ด้านการปกครอง ด้านการศาสนศึกษา ด้านการศึกษาสงเคราะห์ ด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ด้านสาธารณูปการ และด้านสาธารณสงเคราะห์ ส่วนที่ 2 ความคาดหวังของพระสังฆาธิการที่มีต่ออำนาจหน้าที่ของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคามในการสนองงานการบริหารกิจการคณะสงฆ์ 6 ด้าน ได้แก่ ด้านการปกครอง ด้านการศาสนศึกษา ด้านการศึกษาสงเคราะห์ ด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ด้านสาธารณูปการ และด้านสาธารณสงเคราะห์

ความคิดเห็นของพระสังฆาธิการที่มีต่ออำนาจหน้าที่ของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคามในการสนองงานการบริหารกิจการคณะสงฆ์ 6 ด้าน

ผลจากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกและการสนทนากลุ่มพระสังฆาธิการ ทั้ง 6 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการปกครอง พระสังฆาธิการมีความคิดเห็นต่ออำนาจหน้าที่ของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคามในการสนองงานด้านปกครอง คือ สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคามมีการดำเนินการตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์และกฎหมายและกฏมหาเถรสมาคม รวมทั้งกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องในการสนองงานการบริหารกิจการคณะสงฆ์ไปในทิศทางเดียวกัน คือ สำนักงานพระพุทธศาสนาเป็นหน่วยงานของรัฐที่มีการกิจการประสานงาน ส่งเสริมสนับสนุนกิจการงานของคณะสงฆ์ระหว่างหน่วยงานหลักคือรัฐ และคณะสงฆ์ที่อยู่ในจังหวัดต่างๆ อีกทั้ง

ยังมีหน้าที่ ส่งเสริม ดูแล รักษา ทำนุบำรุงศาสนสถาน และวัตถุทางพระพุทธศาสนา รวมไปถึง การใกล้ชิดข้อพิพาทระหว่างชาวบ้านและวัด ซึ่งความคิดเห็นในด้านการปกครองดังกล่าวเป็นไปในทางที่ตรงกัน พระสังฆาธิการมีความคิดเห็นและเข้าใจในอำนาจหน้าที่ของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคามเป็นอย่างดี ซึ่งมีรายละเอียดการสัมภาษณ์และการสนทนากลุ่มตามที่พระสังฆาธิการได้แสดงความคิดเห็นไว้ ดังนี้

“...สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคามมีอำนาจหน้าที่ในการรับสนองงาน คณะสงฆ์ ให้การอำนวยความสะดวก ในการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับวัดและคณะสงฆ์ เป็นตัวเชื่อมระหว่างหน่วยงานของรัฐ และวัดให้มีความสะดวกมากยิ่งขึ้น...”

(รองเจ้าคณะจังหวัด, 28 มีนาคม 2566: สัมภาษณ์)

และดังที่รองเจ้าคณะจังหวัด ได้แสดงความคิดเห็นต่ออำนาจหน้าที่ของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคามว่า มีหน้าที่สนองงานต่อคณะสงฆ์ เป็นผู้อำนวยความสะดวก ในกิจการของคณะสงฆ์ รองเจ้าคณะอำเภอยังได้ให้ความเห็นเพิ่มเติมดังนี้

“...สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคามสนองงานในด้านการปกครองได้ดี ประสานงาน อำนวยความสะดวกแก่พระสังฆาธิการ กำหนดนโยบายร่วมกับคณะสงฆ์ ปกครองดูแล ร่วมกับ คณะสงฆ์...”

(รองเจ้าคณะอำเภอ, 27 มีนาคม 2566: สนทนากลุ่ม)

จากที่พระสังฆาธิการทั้ง 2 รูปได้แสดงความคิดเห็นความคิดเห็นในความเข้าใจ ในอำนาจหน้าที่ของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคาม ในด้านการปกครองไปในทิศทาง เดียวกันแล้วว่า สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคามมีหน้าที่สนองงานคณะสงฆ์ อำนวยความสะดวกในกิจการงานของคณะสงฆ์นั้น ยังมีพระสังฆาธิการได้ให้สัมภาษณ์ไว้อีกว่า

“...สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคามมีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินงาน เพื่อสนองงานต่อคณะสงฆ์ในจังหวัดมหาสารคาม ไม่ว่าจะเป็งานกิจการของสงฆ์ หรือ เป็นการทำนุบำรุงศาสนสถาน เพื่อให้การดำเนินงานของคณะสงฆ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย...”

(รองเจ้าอาวาส, 27 มีนาคม 2566: สนทนากลุ่ม)

จากการสนทนากลุ่มยังมีพระสังฆาธิการยังได้ให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ในความเข้าใจ อำนาจหน้าที่ ของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคาม ไว้ดีกว่า

“...สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคามมีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินงาน เพื่อสนองงานต่อคณะสงฆ์ เป็นผู้คอยให้คำแนะนำงานเอกสารที่ต้องดำเนินการส่งต่อให้แก่หน่วยงาน ของรัฐที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อพระพุทธศาสนามากที่สุด...”

(เจ้าคณะตำบล, 27 มีนาคม 2566: สนทนากลุ่ม)

จากการรวบรวมข้อมูลการสัมภาษณ์และการสนทนากลุ่มของพระสังฆาธิการ สรุป ได้ว่า พระสังฆาธิการมีความคิดเห็นต่ออำนาจหน้าที่ของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัด มหาสารคามในการสนองงานการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ด้านการปกครอง คือ สำนักงาน พระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคามเป็นหน่วยงาน ที่ช่วยอำนวยความสะดวกในการดำเนินงาน กิจการของคณะสงฆ์ พร้อมทั้งมีหน้าที่กำกับติดตามการดำเนินงานของคณะสงฆ์ คอยให้คำปรึกษา ชี้แนะในเรื่องการจัดทำเอกสารและประสานงานกับหน่วยงานของรัฐ ซึ่งเป็นการสนับสนุนงาน ด้านการปกครองของคณะสงฆ์ ซึ่งความคิดเห็นที่ได้จากการสัมภาษณ์และสนทนากลุ่มชี้ให้เห็นว่า พระสังฆาธิการส่วนใหญ่เห็นตรงกันว่า สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคามมีหน้าที่สำคัญ ในการสนองงานคณะสงฆ์อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การสนับสนุนการปฏิบัติงานของพระวินยาธิการ เป็นต้น

2. ด้านการศาสนศึกษา พระสังฆาธิการมีความคิดเห็นต่ออำนาจหน้าที่ของสำนักงาน พระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคามในการสนองงานด้านการศึกษา คือ สำนักงานพระพุทธศาสนา จังหวัดมหาสารคามมีการอำนวยความสะดวกในการจัดการศึกษาแก่คณะสงฆ์ตามหน้าที่ที่ได้ รับมอบหมาย ทั้งในส่วนของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา สำนักศาสนศึกษา แผนก ธรรม และแผนกบาลี สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคามยังเป็นหน่วยงานที่จัดเก็บรวบรวม ข้อมูลในด้านการศึกษา ส่งต่อประสานงานกับหน่วยงานต้นสังกัดเพื่อให้เกิดการศึกษาของคณะสงฆ์ รวมไปถึงการชี้แจงการจัดทำเอกสาร และการปฏิบัติหน้าที่ของคณะสงฆ์ที่เกี่ยวข้องกับศาสนศึกษา เพื่อให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย อีกทั้งยังมีหน้าที่ส่งเสริม สนับสนุนให้มีการจัดทำระบบประกัน คุณภาพของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา รวมไปถึงมีหน้าที่นี้เทศติดตามและ ประเมินผล เพื่อพัฒนาการศึกษาต่อไป ซึ่งมีรายละเอียดการสัมภาษณ์และการสนทนากลุ่ม ตามที่พระสังฆาธิการได้แสดงความคิดเห็นไว้ ดังนี้

“...สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคาม ส่งเสริมการจัดการศึกษาทั้งด้าน ทางสามัญและทางธรรม โดยเฉพาะทางธรรม สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคาม ให้ความสำคัญเป็นอย่างดียิ่ง ทำให้คณะสงฆ์ ภิกษุ สามเณร ได้รับความรู้และอยู่ในกรอบของ พระธรรม...”

(รองเจ้าคณะอำเภอ, 29 มีนาคม 2566: สัมภาษณ์)

จากการสัมภาษณ์เชิงลึกรองเจ้าคณะอำเภอ ท่านให้สัมภาษณ์ว่าสำนักงาน พระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคามได้ให้การสนับสนุนด้านศาสนศึกษาเป็นอย่างดี ดังเช่น รอง เจ้าคณะตำบล ได้ให้ความคิดเห็นว่า

“...สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคาม ส่งเสริมการจัดการศึกษา ทั้งด้านทางสามัญ และทางธรรม คอยกำกับ ติดตาม ให้คำปรึกษาในการดำเนินการจัดการเรียน การสอนของพระ-เณร ซึ่งจากการอำนวยความสะดวก การให้คำปรึกษานี้ ส่งผลให้การดำเนินงาน ด้านการศึกษาเป็นไปได้ด้วยดี...”

(รองเจ้าคณะตำบล, 1 เมษายน 2566: สัมภาษณ์)

จากการสัมภาษณ์ รองเจ้าคณะตำบล สอดคล้องกับการสนทนากลุ่มของ พระสังฆาธิการ ในด้านการศาสนศึกษา ดังที่ เจ้าคณะตำบล ได้ให้ความเห็นในการสนทนากลุ่ม ดังนี้

“...ในด้านการศาสนศึกษา สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคาม มีส่วน เข้ามาช่วยดูแลในด้านเอกสาร การเก็บข้อมูล ด้านงบประมาณต่างๆ คอยประสานงาน ให้การดำเนินงานมีรูปแบบที่ชัดเจน ในขั้นตอนการจัดทำเอกสาร การเก็บรวบรวมข้อมูลต่างๆ เพิ่มความถูกต้องมากยิ่งขึ้น...”

(เจ้าคณะตำบล, 27 มีนาคม 2566: สนทนากลุ่ม)

จากการสนทนากลุ่มของคณะพระสังฆาธิการ ในด้านการศาสนศึกษา ก็มีความคิดเห็นไปในทางเดียวกัน ดังเช่น เจ้าคณะตำบล ได้แสดงความเห็นในการสนทนากลุ่ม ไว้ว่า

“...สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคาม ช่วยดูแลในด้านการจัดทำเอกสาร ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน พร้อมทั้งยังคอยอำนวยความสะดวกในการติดต่อประสานงาน

กับเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อให้งานด้านศาสนศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรมเป็นไปด้วยความเรียบร้อย...”

(เจ้าคณะตำบล, 27 มีนาคม 2566: สทนากลุ่ม)

จากการรวบรวมข้อมูลการสัมภาษณ์และการสนทนากลุ่มของพระสังฆาธิการสรุปได้ว่า พระสังฆาธิการมีความคิดเห็นต่ออำนาจหน้าที่ของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคามในการสนองงานการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ด้านการศาสนศึกษา คือ สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคามเป็นหน่วยงานที่คอยช่วยเหลือ กำกับติดตามดูแล ประสานงานในเรื่องศึกษาของพระ-เณร อำนวยความสะดวกในการจัดทำเอกสารในการจัดทำรายงานต่างๆ เพื่อให้งานด้านการศาสนศึกษาเป็นไปด้วยความเรียบร้อย ซึ่งเป็นการสนับสนุนงานด้านการศาสนศึกษาของคณะสงฆ์ และพระสังฆาธิการคิดเห็นว่าสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคามทำหน้าที่สำคัญในการสนับสนุนการศึกษาในโรงเรียนพระปริยัติธรรม รวมถึงการนิเทศและติดตามผลการเรียนการสอนในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา และสำนักศาสนศึกษา แผนกธรรมและบาลี อีกทั้งยังจัดเก็บข้อมูลการศึกษาและประสานงานกับหน่วยงานรัฐเพื่อพัฒนาระบบการศึกษา ซึ่งความคิดเห็น ที่ได้จากการสัมภาษณ์และสนทนากลุ่มชี้ให้เห็นว่าพระสังฆาธิการชื่นชมการสนับสนุนด้านการจัดทำระบบประกันคุณภาพการศึกษา และความช่วยเหลือด้านการจัดทำเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา เพื่อให้การบริหารการศึกษาของคณะสงฆ์เป็นไปอย่างราบรื่น

3. ด้านการศึกษาสงเคราะห์ พระสังฆาธิการมีความคิดเห็นต่ออำนาจหน้าที่ของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคามในการสนองงานด้านการศึกษาสงเคราะห์ คือ สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคามได้ให้การสนับสนุนด้านการศึกษาสงเคราะห์ เป็นการจัดการศึกษาอีกรูปแบบหนึ่งที่ตอบสนองความต้องการของประชาชนที่มีความต้องการทางด้านการศึกษา แต่ขาดทุนทรัพย์ ในการเข้าศึกษาในระบบปกติ โดยร่วมกับพระสังฆาธิการและหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่นการเปิดโรงเรียนการกุศล โรงเรียนมูลนิธิวัด หรือโรงเรียนสอนศาสนา วัดอาทิตย์ เป็นต้น เพื่อพัฒนาเด็กที่ขาดโอกาสทางการศึกษาให้ได้รับการศึกษาให้มีความรู้ความสามารถในการดำรงชีวิตต่อไป ซึ่งมีรายละเอียดการสัมภาษณ์และการสนทนากลุ่มตามที่พระสังฆาธิการได้แสดงความคิดเห็นไว้ ดังนี้

“...สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคาม ให้การสนับสนุนการศึกษาสงเคราะห์ มาโดยตลอด สนับสนุนการเรียนการสอนของนักเรียนที่ไม่ใช่พระ-เณร เป็นอย่างดี อีกทั้ง

สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคามช่วยส่งเสริมสนับสนุนการเรียนการสอน
ในด้านงบประมาณ...”

(ผู้ช่วยเจ้าอาวาส, 28 มีนาคม 2566: สัมภาษณ์)

จากการสัมภาษณ์ ผู้ช่วยเจ้าอาวาส นั้นพบว่าท่านมีความเข้าใจอำนาจหน้าที่
ของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคาม ในด้านการศึกษาสงเคราะห์ เป็นอย่างดี เนื่องจาก
ท่านได้ให้ข้อมูลด้านการสนับสนุนการศึกษาของพระ-เณร เป็นอย่างดี ดังเช่น เจ้าคณะตำบล ได้กล่าวไว้
ในการสนทนากลุ่ม เรื่องของการจัดหางบประมาณสนับสนุน การจัดการศึกษาอบรมไว้ดังนี้

“...สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคามให้การดูแลการศึกษาโรงเรียน
การกุศล การสนับสนุนด้านต่างๆ จัดหางบประมาณในการจัดการอบรมให้กับประชาชนตามโครงการ
ที่สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคามสามารถจัดทำให้ได้...”

(เจ้าคณะตำบล, 27 มีนาคม 2566: สนทนากลุ่ม)

ในการสนทนากลุ่มนั้น ยังพบว่าพระสังฆาธิการ มีความเข้าใจในอำนาจหน้าที่ของ
สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคาม ซึ่งเป็นการสนับสนุนความคิดเห็นของ เจ้าคณะตำบล
ไว้อีกว่า

“...สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคามนั้นนอกจากจะเป็นผู้คอยสนับสนุน
ในด้านการดำเนินงานต่างแล้วนั้น ยังเป็นผู้คอยดูแลในด้านของงบประมาณ คอยติดต่อประสานงาน
กับหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง และคอยอำนวยความสะดวกในการดำเนินกิจการงานต่างๆที่เกี่ยวข้อง
กับงาน ด้านศึกษาสงเคราะห์อีกด้วย...”

(รองเจ้าคณะอำเภอ, 27 มีนาคม 2566: สนทนากลุ่ม)

จากการรวบรวมข้อมูลการสัมภาษณ์และการสนทนากลุ่มของพระสังฆาธิการ
สรุปได้ว่า พระสังฆาธิการมีความคิดเห็นต่ออำนาจหน้าที่ของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัด
มหาสารคามในการสนองงานการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ด้านการศึกษาสงเคราะห์ คือ สำนักงาน
พระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคามเป็นหน่วยงานที่คอยอำนวยความสะดวกในการดำเนินงานกิจการ
ของคณะสงฆ์ในด้านนี้เป็นอย่างดีมาโดยตลอด พระสังฆาธิการเห็นว่าสำนักงานพระพุทธศาสนา
จังหวัดมหาสารคามให้การสนับสนุนด้านการศึกษาสงเคราะห์อย่างดี เช่น การสนับสนุนโรงเรียน
การกุศลและการมอบทุนการศึกษาให้กับนักเรียนที่ขาดแคลนทรัพย์ นอกจากนี้ยังให้การสนับสนุน

งบประมาณในการจัดการศึกษา ซึ่งจากการสัมภาษณ์และสนทนากลุ่มพระสังฆาธิการมีความเห็นตรงกันว่าสำนักงานนี้ทำหน้าที่สำคัญในการประสานงานและจัดการด้านงบประมาณเพื่อการศึกษาสงเคราะห์

4. ด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา พระสังฆาธิการมีความคิดเห็นต่ออำนาจหน้าที่ของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคามในการสนองงานด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา คือสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคามเป็นหน่วยงานที่คอยอำนวยความสะดวกในการจัดทำโครงการ จัดหางบประมาณเพื่อช่วยเหลือคณะสงฆ์ ในการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ไม่ว่าจะเป็นโครงการจัดอบรม การประชาสัมพันธ์กิจกรรมต่างๆของวัดและคณะสงฆ์ เป็นต้น และในวันสำคัญของทางศาสนา ที่จะมีประชาชนจะเข้าวัดจำนวนมาก สำนักงานพระพุทธศาสนามีส่วนช่วยในการจัดกิจกรรมวันสำคัญมาโดยตลอด สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคาม ยังเสนอแนะนโยบายในการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ดำเนินการประชาสัมพันธ์ ประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ ที่จะทำให้การเข้าเผยแผ่พระพุทธศาสนา อีกทั้งยังส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรให้มีความชำนาญในการเผยแผ่พระพุทธศาสนามากขึ้น เพื่อให้การเผยแผ่พระพุทธศาสนาขยายได้กว้างมากขึ้น ซึ่งมีรายละเอียดการสัมภาษณ์และการสนทนากลุ่มตามที่พระสังฆาธิการได้แสดงความคิดเห็นไว้ ดังนี้

“...สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคาม คอยสนับสนุนการจัดกิจกรรมหรือโครงการ ที่ทำการเผยแผ่พระพุทธศาสนา อำนวยความสะดวกในการจัดการเผยแผ่ จัดหางบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ ในการดำเนินงาน เป็นต้น...”

(รองเจ้าคณะตำบล, 1 เมษายน 2566: สัมภาษณ์)

จากการสัมภาษณ์รองเจ้าคณะตำบล นั้น พบว่ามีความเห็นที่ตรงกับพระสังฆาธิการที่ร่วมการสนทนากลุ่มดังนี้

“...สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคาม มีหน้าที่ดูแล ส่งเสริม อำนวยความสะดวก ในการจัดกิจกรรมการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ได้รับการสนับสนุนทางด้านงบประมาณในการจัดการเผยแผ่พระพุทธศาสนา แต่อยากให้มีการจัดทำฐานข้อมูล หรือการประชาสัมพันธ์ผ่านระบบออนไลน์ ให้มีความชัดเจนและทันสมัยมากขึ้น...”

(รองเจ้าคณะตำบล, 27 มีนาคม 2566: สนทนากลุ่ม)

จากการสนทนากลุ่ม พบข้อมูลเพิ่มเติมความคิดเห็นของพระสังฆาธิการ รองเจ้าคณะตำบล ในเรื่องของการจัดเก็บข้อมูล ให้มีความทันสมัยมากขึ้นกว่านี้ ซึ่งมีความคิดเห็นสนับสนุนจากพระสังฆาธิการ รูปอื่น ดังนี้

“...สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคาม เป็นผู้ที่ทำหน้าที่ดูแล สนับสนุน อำนวยความสะดวก ในการดำเนินงานด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนาอย่างดีมาโดยตลอด แต่อยาก ให้มีความทันสมัย ในการเผยแผ่ มีระบบที่มีความสะดวก ง่ายต่อการเข้าถึงมากยิ่งขึ้น...”

(เจ้าคณะตำบล, 27 มีนาคม 2566: สนทนากลุ่ม)

จากความคิดเห็นของพระสังฆาธิการนั้น ยังมีคณะพระสังฆาธิการในการสนทนากลุ่ม มีความคิดตรงกันในเรื่องของการเพิ่มการจัดการข้อมูลที่ทันสมัย ง่ายต่อการเผยแผ่และการเข้าถึงมากยิ่งขึ้น และจากการสัมภาษณ์เจ้าคณะอำเภอ มีความเข้าใจบทบาทหน้าที่ของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคาม ดังนี้

“...สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคาม เป็นหน่วยงานที่ดูแล ส่งเสริม สนับสนุน และอำนวยความสะดวกในด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในรูปแบบต่างๆ เป็นหน่วยงานที่ประสานงาน กับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องเพื่อให้การดำเนินการเผยแผ่พระพุทธศาสนาเป็นไปด้วยความเรียบร้อย อีกทั้งยังเป็นผู้คอยจัดหางบประมาณเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานด้วย...”

(เจ้าคณะอำเภอ, 29 มีนาคม 2566: สัมภาษณ์)

จากการรวบรวมข้อมูลการสัมภาษณ์และการสนทนากลุ่มของพระสังฆาธิการ สรุปได้ว่า พระสังฆาธิการมีความคิดเห็นต่ออำนาจหน้าที่ของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคามในการสนองงานการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา คือ สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคามเป็นหน่วยงานที่คอยสนับสนุน ส่งเสริม และอำนวยความสะดวกให้แก่คณะสงฆ์ในการเผยแผ่พระพุทธศาสนา เป็นหน่วยงานหลัก ที่มีการดำเนินงานในเรื่องของการเผยแผ่พระพุทธศาสนา เป็นอย่างดีมาโดยตลอด ซึ่งเป็นการสนับสนุนงานด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของคณะสงฆ์ ทั้งในเรื่องของการจัดกิจกรรมและการประชาสัมพันธ์งานพระพุทธศาสนาในวันสำคัญทางศาสนา พระสังฆาธิการหลายท่านแสดงความคิดเห็นว่าอยากเห็นการเผยแผ่พระพุทธศาสนาที่ทันสมัยและเข้าถึงง่ายยิ่งขึ้น เช่น การเผยแผ่พระพุทธศาสนาผ่านระบบสื่อออนไลน์ เป็นต้น

5. ด้านสาธารณูปการ พระสังฆาธิการมีความคิดเห็นต่ออำนาจหน้าที่ของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคามในการสนองงานด้านสาธารณูปการ คือ สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคามมีหน้าที่คอยอำนวยความสะดวกในการดูแลรักษา และทำนุบำรุงพระพุทธศาสนา รวมไปถึงการบูรณปฏิสังขรณ์ ศาสนวัตถุภายในวัด อนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม โบราณสถาน โบราณวัตถุ อาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม อีกทั้งยังต้องทำนุบำรุงรักษา สาธารณสมบัติของวัด ดูแลการก่อสร้างอาคารสถานที่ เช่น อุโบสถ อาคารเรียน กุฏิ ศาลาการเปรียญ เป็นต้น ซึ่งสาธารณูปการของแต่ละวัดจะไม่เหมือนกัน ขึ้นอยู่กับสถานะของวัด เป็นหน้าที่ของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคาม ในการเป็นตัวประสานกับหน่วยงานต้นสังกัดเพื่อทำการขอจัดสรรงบประมาณในการทำนุบำรุงศาสนสถานต่อไป ซึ่งมีรายละเอียดการสัมภาษณ์และการสนทนากลุ่มตามที่พระสังฆาธิการได้แสดงความคิดเห็นไว้ ดังนี้

“...สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคาม มีหน้าที่คอยจัดสรรงบประมาณไปยังวัด ที่ขาดทุนทรัพย์ในการก่อสร้าง เพื่อการดูแลรักษา ซ่อมแซมศาสนสถานภายในวัดให้อยู่ในสภาพสมบูรณ์ และใช้งานได้เป็นอย่างดี...”

(เจ้าอาวาส, 3 เมษายน 2566: สัมภาษณ์)

จากการสัมภาษณ์เจ้าอาวาสวัดนั้น พบว่ามีความเห็นที่ตรงกับรองเจ้าอาวาสจากการสนทนากลุ่ม ในด้านสาธารณูปการ ดังนี้

“...สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคาม ทำหน้าที่ประสานงานและจัดสรรงบประมาณในการทำนุบำรุงวัด ช่วยเหลือในการจัดทำเอกสารเพื่อของบประมาณในการซ่อมบำรุงศาสนสถานเพื่อให้ถูกต้องตามระเบียบของทางราชการ...”

(รองเจ้าอาวาส, 27 มีนาคม 2566: สนทนากลุ่ม)

จากการสนทนากลุ่มพบข้อมูลเพิ่มเติมความคิดเห็นของรองเจ้าอาวาสในเรื่องของเงินอุดหนุนบูรณะปฏิสังขรณ์ ซึ่งมีความคิดเห็นสนับสนุนจากรองเจ้าคณะอำเภอ ดังนี้

“...สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคาม เป็นหน่วยงานที่พิจารณาคัดกรองว่าวัดไหน อำเภอไหน มีความจำเป็นมากที่สุดในการได้รับเงินอุดหนุนบูรณปฏิสังขรณ์

ต้องจัดทำข้อมูล เรียงลำดับความจำเป็นในการได้รับเงินอุดหนุน พร้อมทั้งตรวจสอบความถูกต้องของเอกสารในการยื่นขอ เพื่อไม่ให้เกิดความผิดพลาดอีกด้วย...”

(รองเจ้าคณะอำเภอ, 27 มีนาคม 2566: สนทนากลุ่ม)

นอกจากความคิดเห็นของรองเจ้าคณะอำเภอแล้วนั้น ในด้านสาธารณูปการยังมีการแสดงความคิดเห็นเพื่อเป็นการสนับสนุนเพิ่มเติมของการสนทนากลุ่มในอำนาจหน้าที่และบทบาทของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคาม ในด้านสาธารณูปการนั้น ดังนี้

“...สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคามนั้น เป็นหน่วยงานที่คอยตรวจสอบสภาพศาสนสถานของวัดเพื่อพิจารณาคัดกรองในการจัดทำเอกสารเสนอขอของบประมาณที่จะซ่อมแซมศาสนสถานให้สมบูรณ์และใช้งานได้อย่างสะดวกและปลอดภัย เพื่อให้กิจการงานของพระสงฆ์เป็นไปด้วย ความเรียบร้อย...”

(เจ้าอาวาส, 27 มีนาคม 2566: สนทนากลุ่ม)

จากการสนทนากลุ่มของพระสังฆาธิการในด้านสาธารณูปการ ได้แสดงความคิดเห็นไปในทิศทางเดียวกัน เกี่ยวกับการจัดสรรงบประมาณในการทำนุบำรุงศาสนสถานของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคาม ซึ่งการแสดงความคิดเห็นดังกล่าวมีความสอดคล้องกับการสัมภาษณ์เชิงลึกพระสังฆาธิการ ดังนี้

“...เนื่องจากศาสนสถานของวัดบางวัดนั้น มีสภาพทรุดโทรม ผู้พึงไปตามการเวลา สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคามจึงเป็นหน่วยงานหลักที่ทำหน้าที่ดูแล ตรวจสอบ เพื่อพิจารณาในการจัดทำเอกสารเพื่อส่งของบประมาณในการซ่อมแซมทำนุบำรุงศาสนสถานให้สมบูรณ์พร้อมสำหรับการใช้งานอยู่เสมอ...”

(ผู้ช่วยเจ้าอาวาส, 28 มีนาคม 2566: สัมภาษณ์)

จากการรวบรวมข้อมูลการสัมภาษณ์และการสนทนากลุ่มของพระสังฆาธิการ สรุปได้ว่า พระสังฆาธิการมีความคิดเห็นต่ออำนาจหน้าที่ของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคามในการสนองงานการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ด้านสาธารณูปการ คือ สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคามเป็นหน่วยงานที่คอยตรวจสอบ ดูแล ทำนุบำรุงศาสนสถานให้สามารถใช้งานได้อย่างสะดวกและปลอดภัย เพื่อให้กิจการงานของพระสงฆ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย โดยเป็นหน่วยงานที่คอยพิจารณา คัดกรอง จัดทำเอกสาร ในการจัดสรรงบประมาณ

เพื่อซ่อมแซมศาสนสถาน ซึ่งเป็นการสนับสนุนงานสาธารณูปการของคณะสงฆ์ ซึ่งความคิดเห็นจากการสัมภาษณ์และสนทนากลุ่มชี้ให้เห็นว่า พระสังฆาธิการมีความพึงพอใจกับการจัดสรรงบประมาณในการบูรณะวัดและศาสนสถานต่างๆ และยังมีข้อเสนอให้มีการพัฒนาระบบการจัดเก็บข้อมูลศาสนสถานให้ทันสมัยยิ่งขึ้น

6. ด้านสาธารณสงเคราะห์ พระสังฆาธิการมีความคิดเห็นต่ออำนาจหน้าที่ของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคาม ในการสนองงานด้านสาธารณสงเคราะห์ คือ สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคาม มีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินงานช่วยคณะสงฆ์และประชาชนที่ต้องการความช่วยเหลือหรือประชาชนที่ประสบภัยต่างๆ นอกจากนั้นยังคอยช่วยเหลือเกื้อกูลคนในชุมชนและสังคม โดยมีการจัดกิจกรรมที่เป็นสาธารณกุศลเพื่อช่วยคณะสงฆ์และประชาชนที่ต้องการความช่วยเหลือและการสงเคราะห์ ซึ่งการสงเคราะห์นั้นไม่ได้มีแค่การช่วยเหลือผู้ที่ประสบภัยหรือผู้ที่ประสบสถานการณ์ที่ควรช่วยเหลือแล้วนั้น ยังสามารถเชื่อมโยงไปถึงในด้านของการศึกษาสงเคราะห์ คือการช่วยเหลือผู้ที่มีความขาดแคลนให้ได้รับการศึกษาในระบบของโรงเรียนปริยัติธรรม พร้อมทั้งช่วยเหลือให้พระ-เณร ที่ขาดแคลนทุนทรัพย์แต่มีผลการเรียนดีเสนอให้ได้รับทุนการศึกษา เป็นต้น ซึ่งมีรายละเอียดการสัมภาษณ์และการสนทนากลุ่มตามที่พระสังฆาธิการได้แสดงความคิดเห็นไว้ ดังนี้

“...สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคาม ให้การดูแลวัดต่างๆ สงเคราะห์พระสงฆ์ ตามอำนาจหน้าที่ เป็นตัวเชื่อมกับหน่วยงานราชการ เพื่อให้การดำเนินการสงเคราะห์พระสงฆ์และวัดต่างๆ ที่ได้รับความเดือดร้อน ให้ผ่านสถานการณ์ที่ยากลำบากไปได้...”

(เจ้าคณะตำบล, 7 เมษายน 2566: สัมภาษณ์)

จากการสัมภาษณ์เชิงลึกเจ้าคณะตำบลนั้น พบว่าสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคาม เป็นหน่วยงานที่คอยให้การสงเคราะห์พระสงฆ์ในด้านต่างๆ เพื่อให้ผ่านสถานการณ์ไปได้ด้วยดี ซึ่งมีความสอดคล้องกับการแสดงความคิดเห็นในการสัมภาษณ์เชิงลึกของเจ้าคณะอำเภอ ดังต่อไปนี้

“...อำนาจหน้าที่ของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคามในด้านสาธารณสงเคราะห์นั้น ตามความคิดเห็นคือเป็นหน่วยงานที่คอยสำรวจ ตรวจสอบ ให้ความช่วยเหลือพระสงฆ์ที่ต้องการความช่วยเหลือให้ได้รับความสวัสดิภาพ แต่สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคาม

ยังมีความล่าช้าในการเข้าช่วยเหลือคณะสงฆ์ เช่น เมื่อมีเหตุไฟไหม้ภายในวัด สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคามจะเป็นหน่วยงานสุดท้ายที่เข้าถึงพื้นที่ประสบภัย เป็นต้น...”

(เจ้าคณะอำเภอ, 29 มีนาคม 2566: สัมภาษณ์)

จากการสัมภาษณ์เชิงลึกพระสังฆาธิการนั้น มีการแสดงความคิดเห็นว่า สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคาม เป็นหน่วยงานที่ให้การสงเคราะห์ ช่วยเหลือวัดและพระสงฆ์ ประชาชน ชุมชน ที่ต้องการความช่วยเหลือในด้านต่างๆ ซึ่งเป็นการแสดงความคิดเห็น ที่ให้การสนับสนุนความคิดเห็นของการสนทนากลุ่มพระสังฆาธิการ ดังนี้

“...สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคาม เป็นหน่วยงานเข้าช่วยเหลือหรือให้คำปรึกษา ต่อผู้ที่ต้องการความช่วยเหลือหรือพระสงฆ์ ประชาชนที่ต้องการความช่วยเหลือ เป็นหน่วยงานที่ประสานกับหน่วยงานอื่นเพื่อให้ความช่วยเหลือนั้นเป็นไปด้วยความรวดเร็ว แต่กลับเป็นหน่วยงานที่ให้ความช่วยเหลือที่ล่าช้า...”

(รองเจ้าคณะอำเภอ, 27 มีนาคม 2566: สนทนากลุ่ม)

การแสดงความคิดเห็นของรองเจ้าคณะอำเภอนั้น พบว่าสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคาม เป็นหน่วยงานเข้าช่วยเหลือหรือให้คำปรึกษาต่อผู้ที่ต้องการความช่วยเหลือหรือพระสงฆ์ ประชาชนที่ต้องการความช่วยเหลือ ซึ่งจากการสนทนากลุ่ม มีความเห็นที่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ดังนี้

“...อำนาจหน้าที่ของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคาม ในด้านสาธารณสงเคราะห์ คือเป็นหน่วยงานที่คอยประสานความช่วยเหลือกับหน่วยงานอื่นให้แก่พระสงฆ์และประชาชน เพื่อให้การช่วยเหลือได้ทันท่วงที เพื่อความสวัสดิภาพของพระสงฆ์และประชาชน แต่เป็นสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคามเสียเองที่ล่าช้าในการให้ความช่วยเหลือ...”

(รองเจ้าคณะอำเภอ, 27 มีนาคม 2566: สนทนากลุ่ม)

นอกจากการให้ความคิดเห็นในการสนทนากลุ่มของรองเจ้าคณะอำเภอแล้วนั้น ยังมีความคิดเห็น ในด้านสาธารณสงเคราะห์ที่เป็นไปในทิศทางเดียวกันของพระสังฆาธิการดังต่อไปนี้

“...สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคาม เป็นหน่วยงานที่เข้าให้ช่วยเหลือพระสงฆ์ และชุมชน อีกทั้งยังเป็นหน่วยงานที่คอยให้คำปรึกษาให้แก่ผู้ที่ต้องการความช่วยเหลือ และ

ยังคงเป็นผู้ประสานงานกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การช่วยเหลือเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และมีประสิทธิผลให้มากที่สุด...”

(เจ้าคณะตำบล, 27 มีนาคม 2566: สนนทากลุ่ม)

จากการรวบรวมข้อมูลการสัมภาษณ์และการสนทนากลุ่มของพระสังฆาธิการ สรุปได้ว่า พระสังฆาธิการมีความคิดเห็นต่ออำนาจหน้าที่ของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคามในการสนองงานการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ด้านการสาธารณสุขสงเคราะห์ คือ สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคามเป็นหน่วยงานที่ให้ช่วยเหลือให้คำปรึกษาพระสงฆ์และประชาชน และเป็นผู้ที่คอยประสานงานกับหน่วยงานอื่นๆ เพื่อให้มีความสะดวกและง่ายต่อการดำเนินการให้ความช่วยเหลือ ซึ่งเป็นการสนับสนุนงานสาธารณสุขสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคามได้รับการยอมรับจากพระสังฆาธิการในเรื่องของการช่วยเหลือคณะสงฆ์และประชาชนที่ต้องการความช่วยเหลือ เช่น การจัดโครงการสาธารณสุขเพื่อช่วยเหลือพระสงฆ์ที่ประสบภัย และการให้การสงเคราะห์ประชาชนในสถานการณ์ที่ต้องการความช่วยเหลือ ซึ่งพระสังฆาธิการมีความเห็นไปในทิศทางเดียวกันว่าสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคามเป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่ประสานงานกับหน่วยงานอื่นเพื่อให้การช่วยเหลือเกิดขึ้นอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตามพบว่า การช่วยเหลือคณะสงฆ์ที่ดำเนินการโดยสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคามเป็นไปด้วยความล่าช้า

ความคาดหวังของพระสังฆาธิการที่มีต่ออำนาจหน้าที่ของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคามในการสนองงานการบริหารกิจการคณะสงฆ์ 6 ด้าน

ผลจากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกและการสนทนากลุ่มพระสังฆาธิการ ทั้ง 6 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการปกครอง พระสังฆาธิการมีความคาดหวังต่ออำนาจหน้าที่ของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคามในการสนองงานด้านปกครอง คือ พระสังฆาธิการมีความคาดหวังว่าสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคามจะอำนวยความสะดวกในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ด้านการปกครองด้วยความรวดเร็ว เป็นที่ปรึกษาหรือหาบุคคลที่มีความเชี่ยวชาญในเรื่องต่างๆ ที่เกี่ยวกับคณะสงฆ์เพื่อให้คำปรึกษา เมื่อคณะสงฆ์ เกิดปัญหาหรือได้รับปัญหา รวมทั้งจัดสรรงบประมาณให้กับงานปกครองคณะสงฆ์ จัดทำระบบการให้บริการที่ทันสมัย จัดเก็บข้อมูลให้เป็นปัจจุบันเพื่อง่ายต่อการค้นหาข้อมูลย้อนหลัง และมีการรวบรวมจัดเก็บข้อมูลของพระภิกษุ - สามเณร ที่กระทำความผิดอย่างเป็นระบบ เพราะเมื่อเกิดเหตุการณ์กระทำความผิดของพระภิกษุ - สามเณร

จะได้นำข้อมูลมาประกอบการตัดสินใจได้อย่างยุติธรรมและสามารถจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งมีรายละเอียดการสัมภาษณ์และการสนทนากลุ่มตามที่พระสังฆาธิการได้แสดงความคาดหวังไว้ ดังนี้

“...ความคาดหวังของคณะสงฆ์ คือ อยากให้สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคาม มีที่ปรึกษาด้านกฎหมายให้คณะสงฆ์ จัดอบรมด้านกฎหมายให้กับคณะสงฆ์ จัดงบประมาณสนับสนุนงานปกครองคณะสงฆ์ เช่น จัดหางบประมาณให้แก่พระวินยาธิการ ที่ลงพื้นที่ทำงานให้ได้รับการอำนวยความสะดวก และค่าตอบแทนที่เหมาะสม เป็นต้น...”

(เจ้าคณะอำเภอ, 29 มีนาคม 2566: สัมภาษณ์)

จากการสัมภาษณ์เจ้าคณะอำเภอ แสดงให้เห็นว่ามีความคาดหวังต่อสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคาม ในด้านของการส่งเสริม สนับสนุนการศึกษา หาความรู้ทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับคณะสงฆ์ และการจัดหางบประมาณในการสนับสนุนการทำงานของคณะสงฆ์ ซึ่งมีความสอดคล้องกับความคาดหวัง ของเจ้าอาวาส ดังนี้

“...ในด้านการปกครอง มีความคาดหวังว่าสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคาม จะจัดหาผู้ที่มีความรู้ทางด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับพระสงฆ์มาให้ความรู้ในด้านการปกครอง อีกทั้งยังมี ความคาดหวังว่า สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคาม จะเป็นผู้สนองงานให้แก่คณะสงฆ์มากกว่า เป็นผู้ควบคุมคณะสงฆ์ เพื่อให้การดำเนินงานของคณะสงฆ์ เป็นไปด้วยความเรียบร้อย...”

(เจ้าอาวาส, 3 เมษายน 2566: สัมภาษณ์)

จากความคาดหวังในด้านการปกครองของเจ้าอาวาสซึ่งเป็นความคาดหวังที่มีทิศทางเดียวกัน กับรองเจ้าคณะตำบลดังต่อไปนี้

“...ความคาดหวังที่มีต่ออำนาจหน้าที่ของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคาม ด้านการปกครองนั้น คาดหวังว่าจะให้เป็นหน่วยงานที่สนองงานพระสังฆาธิการอย่างรวดเร็ว เป็นที่ปรึกษาด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการปกครองของสงฆ์ อำนวยความสะดวกในการดำเนินกิจการของพระสงฆ์ เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปด้วยความสะดวกเรียบร้อยและถูกต้องตามหลักการ พร้อมทั้งจัดหางบประมาณในการดำเนินงานกิจการของพระสงฆ์อีกด้วย...”

(รองเจ้าคณะตำบล, 1 เมษายน 2566: สัมภาษณ์)

จากการสัมภาษณ์เชิงลึก ความคาดหวังของพระสังฆาธิการที่มีต่ออำนาจหน้าที่ของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคาม จะเห็นได้ว่ามีความคาดหวังในด้านการปกครอง ความคาดหวังให้สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคาม เป็นหน่วยงานที่สนองงานคณะสงฆ์ เป็นที่ปรึกษาในด้านต่างๆ ให้แก่คณะสงฆ์ และอยากให้จัดหานักกฎหมายหรือผู้ที่มีความรู้ทางด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้อง กับกิจการคณะสงฆ์ เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปด้วยความเรียบร้อย และถูกต้อง ซึ่งมีความสอดคล้องกับการสนทนากลุ่มของพระสังฆาธิการ ดังต่อไปนี้

“...ความคาดหวังในการช่วยเหลือด้านการปกครอง คอยประสานงาน ติดตาม หน่วยงาน ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับงานปกครองให้เป็นไปด้วยความถูกต้องตามเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์และเกิดความสำเร็จ รวมไปถึงการจัดสรรงบประมาณในการประชุมพระสังฆาธิการ ระดับวัด ระดับอำเภอ และระดับจังหวัด เพื่อให้การติดต่อสื่อสารของคณะสงฆ์และหน่วยงาน เป็นไปอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ...”

(ผู้ช่วยเจ้าอาวาส, 27 มีนาคม 2566: สนทนากลุ่ม)

จากความคาดหวังของผู้ช่วยเจ้าอาวาสที่แสดงให้เห็นว่ามีความต้องการให้กิจการงานของคณะสงฆ์ด้านการปกครองเป็นไปด้วยความเรียบร้อย โดยการประสานงานและจัดสรรงบประมาณของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคาม ซึ่งในการสนทนากลุ่มนั้นมีการแสดงความคาดหวังที่เป็นการสนับสนุน ความคาดหวัง ดังนี้

“...ความคาดหวังที่มีต่อสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคามในด้านการปกครองนี้ คาดหวังว่าจะเป็นหน่วยงานที่สนองงานคณะสงฆ์ เป็นผู้คอยประสานงาน เป็นตัวกลางในการเชื่อมโยงกับหน่วยงานอื่นที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับกิจการงานของคณะสงฆ์ และจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอ ในด้านการดำเนินงานการปกครองหรือกิจการงานอื่นๆของคณะสงฆ์ เพื่อให้บรรลุจุดประสงค์ของการดำเนินงาน...”

(เจ้าคณะตำบล, 27 มีนาคม 2566: สนทนากลุ่ม)

จากความคาดหวังข้างต้น ในการสนทนากลุ่มของพระสังฆาธิการ เรื่องความคาดหวังที่มีต่อสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคาม ในด้านการปกครอง ยังมีความคาดหวังของพระสังฆาธิการเพิ่มเติมเพื่อเป็นการสนับสนุนความคาดหวัง ดังนี้

“...มีความคาดหวังต่อสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคามว่า หน่วยงานนี้จะเป็นหน่วยงานที่สนองงานพระสังฆาธิการอย่างเต็มที่ มีการจัดหาบุคลากรที่มีความรู้หรือผู้ที่มีความเชี่ยวชาญ มาให้ความรู้ในเรื่องกฎหมายที่เกี่ยวกับกิจการงานของคณะสงฆ์ เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปด้วยความถูกต้อง เรียบร้อย และมีการจัดสรรงบประมาณในการดำเนินงานของคณะสงฆ์ให้เพียงพอต่อการดำเนินงาน...”

(รองเจ้าคณะอำเภอ, 27 มีนาคม 2566: สทนทากลุ่ม)

จากการรวบรวมข้อมูลการสัมภาษณ์และการสนทนากลุ่มของพระสังฆาธิการสรุปได้ว่า พระสังฆาธิการมีความคาดหวังต่ออำนาจหน้าที่ของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคามในการสนองงานการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ด้านการปกครอง คือ พระสังฆาธิการมีความคาดหวังที่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งมีความคาดหวังว่าสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคามควรจัดหาผู้เชี่ยวชาญทางด้านกฎหมายหรือบุคคลที่มีความเชี่ยวชาญ เพื่อให้มาเป็นที่ปรึกษาหรือให้ความรู้เกี่ยวกับด้านการปกครอง การให้คำปรึกษาเชิงลึกเกี่ยวกับปัญหาการปกครองภายในวัด รวมถึงการจัดทำฐานข้อมูลพระภิกษุและสามเณรที่มีปัญหาด้านการปกครอง เพื่อให้การลงโทษเป็นไปอย่างยุติธรรมและมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ เพื่อให้การดำเนินกิจการงานของคณะสงฆ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย ควรมีการจัดสรรงบประมาณเพิ่มขึ้น เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารกิจการคณะสงฆ์ด้านการปกครองของพระสังฆาธิการ

2. ด้านการศาสนศึกษา พระสังฆาธิการมีความคาดหวังต่ออำนาจหน้าที่ของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคามในการสนองงานด้านการศึกษา คือ พระสังฆาธิการมีความคาดหวังว่าสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคาม จะส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรมให้มีระบบและประสิทธิภาพมากขึ้น จัดทำข้อมูลการศึกษาของพระภิกษุ - สามเณร อย่างเป็นระบบ จัดหางบประมาณในการจัดทำสื่อ การจัดการเรียนการสอนที่มีความทันสมัยและมีประสิทธิภาพ เพื่อยกผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของพระภิกษุ - สามเณรให้สูงขึ้น รวมถึงการจัดสรรงบประมาณในการประชาสัมพันธ์ หรือสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคาม จัดตั้งคณะกรรมการออกช่วยเหลือโรงเรียนพระปริยัติธรรมในการประชาสัมพันธ์หรือจัดการออกแนะแนวการศึกษาในรูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบโรงเรียนพระปริยัติธรรม เพื่อเป็นแนวทางให้แก่นักเรียนที่มีความต้องการศึกษาต่อ แต่ขาดแคลนทุนทรัพย์ในการเรียนให้เข้ามาสมัคร เพื่อให้ได้รับการศึกษาต่อและเป็นการเพิ่มจำนวนนักเรียนให้แก่โรงเรียนพระปริยัติธรรมอีกด้วย ซึ่งมีรายละเอียดการสัมภาษณ์และการสนทนากลุ่มตามที่พระสังฆาธิการได้แสดงความคาดหวังไว้ ดังนี้

“...มีความคาดหวังว่า สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคาม จะมีการจัดเก็บข้อมูล ของการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนปริยัติธรรมอย่างเป็นระบบง่ายต่อการใช้งาน ในด้านงบประมาณ ควรจะมีการจัดอบรมหรือการให้ความรู้ในการใช้จ่ายงบประมาณและการจัดทำเอกสารในด้านการศาสนศึกษา...”

(เจ้าคณะอำเภอ, 28 มีนาคม 2566: สัมภาษณ์)

จากความคาดหวังของพระสังฆาธิการด้านการศาสนศึกษาข้างต้น ยังมีข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกความคาดหวังสนับสนุนจากพระสังฆาธิการในด้านการศาสนศึกษา ดังนี้

“...มีความต้องการในเรื่องของการจัดเก็บข้อมูลของนักเรียนโรงเรียนพระปริยัติธรรม ให้เป็นระบบ สามารถใช้งานได้ในรูปแบบออนไลน์ และการจัดทำเอกสารต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียน การสอน เอกสารเกี่ยวกับด้านงบประมาณให้สามารถจัดทำและส่งผ่านระบบออนไลน์ได้ เพื่อความสะดวก กับโรงเรียนที่ระยะทางไกล...”

(เจ้าอาวาส, 3 เมษายน 2566: สัมภาษณ์)

ในส่วนการสัมภาษณ์เชิงลึกพระสังฆาธิการ จะมีความคาดหวังในด้านของการจัดเก็บข้อมูลต่างๆ ให้เป็นระบบและมีประสิทธิภาพ หรือผ่านระบบออนไลน์ที่ง่ายต่อการใช้งาน ซึ่งสอดคล้องกับความคาดหวัง ของพระสังฆาธิการในการสนทนากลุ่ม ดังนี้

“...อยากให้มีการจัดทำข้อมูลด้านการศึกษาเป็นขั้นตอน เป็นระบบ เพื่อให้ง่ายและสะดวก ต่อการใช้งานและง่ายต่อการตรวจสอบ มีการจัดทำข้อมูลผลการสอบแผนกธรรม – บาลี ให้เป็นระบบ และมีการอัปเดตข้อมูลให้ใหม่อยู่เสมอ...”

(รองเจ้าอาวาส, 27 มีนาคม 2566: สนทนากลุ่ม)

จากความคาดหวังในการสัมภาษณ์เชิงลึกรองเจ้าอาวาสข้างต้นนั้น ยังมี ความคาดหวังในการสนทนากลุ่มของพระสังฆาธิการ ที่ได้แสดงความคาดหวังไว้อีก ความว่า

“...ในด้านศาสนศึกษา มีความคาดหวังอยากให้มีการจัดหาบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญ ในแต่ละสาขาวิชา มาจัดตัวเพื่อให้นักศึกษาโรงเรียนปริยัติธรรมมีผลสัมฤทธิ์

ที่ดีขึ้น และอยากให้มีการจัดเก็บข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรมไว้ให้เป็นระบบ เพื่อนำผลแต่ละปีมาเปรียบเทียบ เพื่อพัฒนาต่อยอดการจัดการศึกษา...”

(รองเจ้าคณะอำเภอ, 27 มีนาคม 2566: สนทนากลุ่ม)

จากความคาดหวังของรองเจ้าคณะอำเภอในการสนทนากลุ่มนั้นยังมีความคาดหวังของพระสังฆาธิการที่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน สนับสนุนความคาดหวังข้างต้นอีก 3 รูป ดังต่อไปนี้

“...มีความคาดหวังว่า สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคาม จะสนับสนุนจัดหาบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญในด้านต่างๆมาทำการติวเข้มให้กับนักเรียน เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ให้เพิ่มขึ้น และจัดการอบรมการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนพระปริยัติให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น รวมถึงจัดการอบรมเกี่ยวกับระบบประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อให้บุคลากรสามารถจัดทำได้อย่างถูกต้อง และจัดเก็บข้อมูลไว้อย่างเป็นระบบ...”

(ผู้ช่วยเจ้าอาวาส, 27 มีนาคม 2566: สนทนากลุ่ม)

“...ความคาดหวังที่มีต่ออำนาจหน้าที่ของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคาม ในด้าน ศาสนศึกษา นั้น มีความคาดหวังว่า สำนักงานพระพุทธศาสนาจะจัดการอบรมเกี่ยวกับการจัดทำระบบประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อให้ถูกต้องตามระเบียบของทางราชการ พร้อมทั้งจัดเก็บข้อมูลไว้ ให้เป็นระบบ ง่ายต่อการตรวจสอบและใช้งาน...”

(เจ้าคณะตำบล, 27 มีนาคม 2566: สนทนากลุ่ม)

“...มีความต้องการให้สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคาม มีการจัดเก็บข้อมูลทางการเรียน การสอน หรือการสอบต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติ ให้เป็นระบบและทันสมัยอยู่เสมอ และมีการจัดแนะแนวการศึกษาเพื่อรับสมัครนักเรียนที่อยากเรียน แต่ไม่มีทุนทรัพย์เข้ามาเรียน เป็นการเพิ่มจำนวนนักเรียนให้กับโรงเรียนพระปริยัติธรรม...”

(รองเจ้าคณะอำเภอ, 27 มีนาคม 2566: สนทนากลุ่ม)

จากการรวบรวมข้อมูลการสัมภาษณ์และการสนทนากลุ่มของพระสังฆาธิการ สรุปได้ว่า พระสังฆาธิการมีความคาดหวังต่ออำนาจหน้าที่ของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคามในการสนองงานการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ด้านศาสนศึกษา คือ พระสังฆาธิการมีความคาดหวังที่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งมีความคาดหวังว่าสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคามจะสนับสนุนการจัดการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรม ทั้งด้านธรรม-บาลี และ

สามัญศึกษาให้มีคุณภาพ โดยการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้ทันสมัย สร้างฐานข้อมูลการศึกษาที่เป็นระบบ พร้อมจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรในการสนับสนุนการเรียนการสอน รวมถึงการพัฒนาระบบประเมินผลการศึกษาที่มีประสิทธิภาพเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ของพระภิกษุ-สามเณร การจัดกิจกรรมอบรมต่างๆ จะช่วยเสริมทักษะด้านการจัดการเรียนการสอนให้ครูในโรงเรียนพระปริยัติธรรมสามารถพัฒนาตนเองและปรับปรุงกระบวนการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน

3. ด้านการศึกษาสงเคราะห์ พระสังฆาธิการมีความคาดหวังต่ออำนาจหน้าที่ของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคามในการสนองงานด้านการศึกษาสงเคราะห์ คือ พระสังฆาธิการมีความคาดหวังว่าสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคาม จะช่วยดูแล ส่งเสริม สนับสนุน การจัดการเรียนการสอนโรงเรียนพระปริยัติธรรมให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพ จัดเจ้าหน้าที่ออกให้ความรู้ร่วมกับครูโรงเรียนพระปริยัติธรรมเพื่อให้ผู้ที่ต้องการเข้าเรียนแต่ยังขาดทุนทรัพย์ให้ได้รับการศึกษาที่เหมาะสมอย่างมีประสิทธิภาพ เพราะโรงเรียนพระปริยัติธรรมนั้นเป็นโรงเรียนเพื่อการศึกษาสงเคราะห์ในรูปแบบหนึ่งอยู่แล้ว เพียงแต่โรงเรียนพระปริยัติธรรมนั้นจัดการเรียนการสอนสำหรับพระภิกษุ - สามเณร ซึ่งมีทั้งรูปแบบของแผนกสามัญศึกษา แผนกธรรม และแผนกบาลี เป็นการจัดการเรียนการสอนสำหรับพระภิกษุ - สามเณร และมีความคาดหวังว่าสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคาม จะให้การดูแลและให้ความสำคัญกับการศึกษาของพระภิกษุ - สามเณร ยิ่งขึ้นไป ซึ่งมีรายละเอียดการสัมภาษณ์และการสนทนากลุ่มตามที่พระสังฆาธิการได้แสดงความคาดหวังไว้ ดังนี้

“...มีความคาดหวังในการให้ความช่วยเหลือ ด้านการศึกษาสงเคราะห์แก่บุคคลที่ขาดโอกาส ทำให้มีโอกาสด้านพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา นักรธรรมและบาลี มีการจัดการอบรมเพื่อเพิ่มพูนประสิทธิผลของการศึกษาของพระ - เณร ให้มีโอกาสดัดเทียมกับโรงเรียนข้างนอกได้อย่างมีประสิทธิภาพ...”

(เจ้าอาวาส, 3 เมษายน 2566: สัมภาษณ์)

จากการสัมภาษณ์เชิงลึก เจ้าอาวาสวัดมีความคาดหวังว่าสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคามจะมีการช่วยเหลือบุคคลที่ขาดโอกาสทางการศึกษาให้ได้รับการศึกษาในโรงเรียนพระปริยัติธรรม สอดคล้องกับการสัมภาษณ์เชิงลึกพระสังฆาธิการ ดังนี้

“...ความคาดหวังในอำนาจหน้าที่ของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคาม ในด้านการศึกษาสงเคราะห์นั้น มีความคาดหวังว่าจะมีการสำรวจหาผู้ที่ขาดโอกาสทางการศึกษา

ให้มาศึกษาในระบบโรงเรียนปริยัติธรรม หรือมีการส่งเสริมการศึกษาสงเคราะห์ให้เป็นที่รู้จักแพร่หลายมากขึ้น เพื่อให้ผู้ที่ต้องการศึกษาได้เข้าถึง...”

(รองเจ้าคณะจังหวัด, 28 มีนาคม 2566: สัมภาษณ์)

นอกจากความคาดหวังในการสัมภาษณ์เชิงลึกของพระสังฆาธิการแล้วนั้น ยังมี ความคาดหวัง จากการสนทนากลุ่มของพระสังฆาธิการ ความว่า

“...คาดหวังให้สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคาม ดูแลส่งเสริม การจัดการเรียน การสอน ส่งเสริมงบประมาณ อุปกรณ์การเรียนการสอน อย่าทิ้งภาระให้กับคณะสงฆ์ ในการดูแลการศึกษาให้มาก ต้องมีการออกตรวจเยี่ยมหน่วยการจัดการศึกษาสงเคราะห์ มีโครงการ อบรมประชาชน หรือโครงการที่ส่งเสริมการศึกษาสงเคราะห์...”

(เจ้าอาวาส, 27 มีนาคม 2566: สนทนากลุ่ม)

“...จากการที่ได้สนทนากลุ่มนั้นมีความคาดหวังต่อสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัด มหาสารคาม ว่าอยากให้จัดหางบประมาณในการออกประชาสัมพันธ์การศึกษาสงเคราะห์ เพื่อให้ ผู้ที่ขาดโอกาสได้มีช่องทางในการรับทราบข้อมูลของการศึกษาสงเคราะห์ที่อยู่ในรูปแบบโรงเรียน พระปริยัติธรรมมากขึ้น...”

(เจ้าคณะตำบล, 27 มีนาคม 2566: สนทนากลุ่ม)

“...นอกจากความคาดหวังในเรื่องของการจัดหางบประมาณที่มาช่วยเหลือ ในด้านการศึกษาสงเคราะห์แล้วนั้น ยังมีความคาดหวังว่าสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัด มหาสารคาม จะจัดเจ้าหน้าที่ที่มีส่วนเกี่ยวข้องมาช่วยในการดำเนินงานการศึกษาสงเคราะห์ เพื่อให้ การดำเนินงานมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น...”

(รองเจ้าคณะอำเภอ, 27 มีนาคม 2566: สนทนากลุ่ม)

จากการรวบรวมข้อมูลการสัมภาษณ์และการสนทนากลุ่มของพระสังฆาธิการ สรุป ได้ว่า พระสังฆาธิการมีความคาดหวังต่ออำนาจหน้าที่ของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัด มหาสารคามในการสนองงานการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ด้านการศึกษาสงเคราะห์ คือ พระสังฆาธิการมีความคาดหวังที่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งมีความคาดหวังว่าสำนักงาน พระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคามควรจะมีบทบาทในการสนับสนุนผู้ที่ขาดโอกาสทางการศึกษา โดยจัดทำโครงการประชาสัมพันธ์เชิงรุกเพื่อเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงการศึกษาสำหรับพระภิกษุ -

สามเณร และประชาชนที่ต้องการศึกษาต่อในโรงเรียนพระปริยัติธรรม นอกจากนี้ สำนักงานควรสนับสนุนงบประมาณและอุปกรณ์การเรียนการสอนอย่างเพียงพอ เพื่อให้พระภิกษุ – สามเณรได้รับการศึกษาเทียบเท่ากับโรงเรียนทั่วไป

4. ด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา พระสังฆาธิการมีความคาดหวังต่ออำนาจหน้าที่ของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคามในการสนองงานด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา คือ พระสังฆาธิการมีความคาดหวังว่าสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคาม จะส่งเสริมให้มีโครงการหรือแผนในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาให้เข้ากับสถานการณ์ปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงของโลกในปัจจุบัน รวมไปถึงการจัดหาสื่ออุปกรณ์ที่มีความทันสมัยเพื่อดึงดูดให้ผู้คนสนใจในพระพุทธศานามากขึ้น หากมีเครื่องมือ สื่อ อุปกรณ์ที่ทันสมัย ที่สามารถทำให้ประชาชนเข้าใจในเรื่องของพระพุทธศาสนาได้ง่าย การเผยแผ่พระพุทธศาสนาจะเป็นผลมากยิ่งขึ้นไป และพระสังฆาธิการยังมีความคาดหวังให้สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคาม จัดกิจกรรมโครงการที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนาให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมโครงการนั้น เพื่อให้การเผยแผ่พระพุทธศาสนาสู่ประชาชนได้กว้างขวางและแพร่หลายมากยิ่งขึ้น พร้อมทั้งเป็นหน่วยงานที่คอยประสานงานกับหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ซึ่งมีรายละเอียดการสัมภาษณ์และการสนทนากลุ่มตามที่พระสังฆาธิการได้แสดงความคาดหวังไว้ ดังนี้

“...มีความคาดหวังให้มีการจัดหาสื่ออุปกรณ์ให้กับคณะสงฆ์ในการเผยแผ่พระพุทธศาสนา จัดหางบประมาณให้เพียงพอต่อการออกปฏิบัติหน้าที่ของพระธรรมทูตหรือพระเผยแผ่พระพุทธศาสนา และเป็นหน่วยงานหลักที่คอยประสานงานกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องในการเผยแผ่พระพุทธศาสนา...”

(ผู้ช่วยเจ้าอาวาส, 28 มีนาคม 2566: สัมภาษณ์)

“...คณะสงฆ์มีความคาดหวังว่า สำนักพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคาม ในห้วงอนาคต จะเป็นหน่วยงานหลักในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของคณะสงฆ์ จะมีวัสดุอุปกรณ์ที่ทันสมัยมีประสิทธิภาพ เพื่อประโยชน์ในการเพิ่มพูนการเผยแผ่พระพุทธศาสนาให้แพร่หลายต่อไป...”

(รองเจ้าคณะตำบล, 1 เมษายน 2566: สัมภาษณ์)

“...ความคาดหวังที่มีต่อสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคาม คือ คาดหวังว่า การเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคปัจจุบันนั้น ที่ผู้คนมีความห่างไกลพระพุทธศาสนา

คิดว่าเป็นเรื่องน่าเบื่อ สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคาม จะเป็นหน่วยงานที่เชื่อมโยงให้มีการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ที่มีความทันสมัย เข้าใจง่าย ไม่ซับซ้อน เหมาะสำหรับยุคสมัย...”

(เจ้าคณะตำบล, 7 เมษายน 2566: สัมภาษณ์)

จากการสัมภาษณ์เชิงลึกพระสังฆาธิการแล้วนั้น ยังมีความคาดหวังต่ออำนาจหน้าที่ของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคามจากการสนทนากลุ่มของพระสังฆาธิการมีความคาดหวัง ดังนี้

“...มีความคาดหวังต่ออำนาจหน้าที่ของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคาม ในด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา คือ คาดหวังอยากให้มีการจัดระบบการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ที่มีความทันสมัย ง่ายต่อการเข้าถึง และเหมาะสมกับบุคคลในทุกช่วง ทุกวัย หรือจัดให้มีกิจกรรมเกี่ยวกับการเผยแผ่พระพุทธศาสนาผ่านระบบออนไลน์เพื่อให้เข้ากับยุคปัจจุบัน...”

(รองเจ้าอาวาส, 27 มีนาคม 2566: สนทนากลุ่ม)

“...ต้องการให้มีการสนับสนุนงบประมาณในการเผยแผ่พระพุทธศาสนา เพื่อให้เกิดการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น มีการจัดระบบเผยแผ่พระพุทธศาสนาออนไลน์ที่เข้าถึงได้ง่าย เหมาะกับทุกช่วงวัย และทุกคนสามารถมีส่วนร่วมในทุกกิจกรรมของการเผยแผ่พระพุทธศาสนาได้...”

(เจ้าอาวาส, 27 มีนาคม 2566: สนทนากลุ่ม)

“...ความคาดหวังที่มีต่อสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคามนั้น มีความคาดหวัง ว่าอยากให้มีการจัดทีมหรือบุคลากรเข้ามาช่วยคณะสงฆ์ในการเผยแผ่พระพุทธศาสนา และมีการจัดหางบประมาณมาช่วยในการสร้างสื่อในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาให้มีความทันสมัยและน่าสนใจมากยิ่งขึ้น...”

(รองคณะตำบล, 27 มีนาคม 2566: สนทนากลุ่ม)

“...ในยุคปัจจุบันที่มีความทันสมัยมากขึ้น การเผยแผ่พระพุทธศาสนาต้องจัดให้มีความทันสมัยและเข้าถึงง่าย จึงมีความคาดหวังว่าสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคาม จะจัดสรรงบประมาณ เพื่อมาใช้ในการเผยแผ่พระพุทธศาสนา รวมถึงจัดหาทีมงานเข้ามาช่วยคณะสงฆ์ในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาอีกด้วย...”

(เจ้าอาวาส, 27 มีนาคม 2566: สนทนากลุ่ม)

จากการรวบรวมข้อมูลการสัมภาษณ์และการสนทนากลุ่มของพระสังฆาธิการ สรุปได้ว่า พระสังฆาธิการมีความคาดหวังต่ออำนาจหน้าที่ของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคามในการสนองงานการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา คือ พระสังฆาธิการมีความคาดหวังที่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งมีความคาดหวังว่าสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคามควรให้การสนับสนุนเครื่องมือ สื่อต่างๆ วัสดุอุปกรณ์ในการเผยแผ่พระพุทธศาสนา จัดทีมและบุคลากรช่วยคณะสงฆ์ในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาให้มีความทันสมัย โดยการนำเทคโนโลยีมาปรับใช้เพื่อการเผยแผ่พระธรรมคำสอนเข้าถึงประชาชนได้ง่ายขึ้น นอกจากนี้ การสนับสนุนการเผยแผ่ผ่านสื่อออนไลน์และการจัดกิจกรรมต่างๆ ที่สามารถเข้าถึงผู้คนในทุกช่วงวัย เป็นอีกหนึ่งความคาดหวังสำคัญที่ช่วยให้การเผยแผ่พระพุทธศาสนาเป็นไปอย่างกว้างขวางและมีประสิทธิภาพพร้อมทั้งจัดสรรงบประมาณเพิ่มขึ้นเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารกิจการคณะสงฆ์ด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสังฆาธิการ

5. ด้านสาธารณูปการ พระสังฆาธิการมีความคาดหวังต่ออำนาจหน้าที่ของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคามในการสนองงานด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา คือ พระสังฆาธิการมีความคาดหวังว่าสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคาม จะจัดสรรงบประมาณในการทำนุบำรุง ซ่อมแซม หรือสร้างศาสนสถานให้มีความมั่นคงพร้อมใช้งานได้จริง อยู่เสมอ รวมทั้งจัดเจ้าหน้าที่ให้คำปรึกษา แนะนำในการจัดทำเอกสารเพื่อขออนุญาตในการบูรณะ ซ่อมแซม หรืองบประมาณในการสร้างศาสนสถานอย่างละเอียดและเข้าสำรวจวัดที่ได้รับ ความเดือดร้อน เพื่อให้ได้รับการช่วยเหลือในเรื่องของอาคารสถานที่ที่ได้รับความเสียหายไม่สามารถใช้งานได้ หรือไม่มีศาสนสถานในการประกอบพิธีทางศาสนาหรือปฏิบัติศาสนกิจของพระสงฆ์ให้ ได้มีสถานที่ไว้ใช้งานเพื่อสืบสานพระพุทธศาสนาต่อไป ซึ่งมีรายละเอียดการสัมภาษณ์และการสนทนากลุ่มตามที่พระสังฆาธิการได้แสดงความคาดหวังไว้ ดังนี้

“...มีความคาดหวังให้สำนักพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคามดูแลเรื่องงบประมาณ สนับสนุนในการบูรณะ โดยดูจากความเป็นจริงของแต่ละวัด เป็นต้น จัดให้มีช่างจากการสรรหาของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคาม ดูแลในการบูรณะและก่อสร้างวัด แนะนำการก่อสร้างให้กับวัดเพื่อป้องกันปัญหาในอนาคต...”

(เจ้าคณะตำบล, 7 เมษายน 2566: สัมภาษณ์)

“...ความคาดหวังด้านสาธารณูปการ ในการจัดการก่อสร้าง ดูแลให้เป็นไปด้วยความถูกต้อง และให้ช่วยเหลือเพื่อประโยชน์ของคณะสงฆ์ในการจัดการบริหารร่วมกับสำนัก

พระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคาม ส่งเสริม จัดสรรงบประมาณในการก่อสร้างบูรณะ ให้ครอบคลุมมากยิ่งขึ้น ตรวจสอบการขอรับขุดถนน งบประมาณ และสนับสนุนโครงการตามความเหมาะสม...”

(เจ้าคณะตำบล, 27 มีนาคม 2566: สทนากลุ่ม)

“...ในด้านสาธารณูปการนั้น มีความคาดหวังในเรื่องของการจัดสรรงบประมาณในการบูรณะ ซ่อมแซม สิ่งก่อสร้างให้อยู่ในสภาพสมบูรณ์ แข็งแรง พร้อมใช้งานได้ตลอดเวลา และมีความคาดหวังว่าเจ้าหน้าที่จากสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคาม จะเข้าให้ความรู้ในการจัดทำเอกสารเพื่อขอจัดสรรงบประมาณ ในการซ่อมแซมวัดและศาสนสถานด้วย...”

(เจ้าอาวาส, 27 มีนาคม 2566: สทนากลุ่ม)

นอกจากการสนทนากลุ่มของพระสังฆาธิการ ที่มีความคาดหวังในเรื่องของการจัดสรรงบประมาณและการให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดทำเอกสารในการขอขบประมาณแล้วนั้น ยังมีความคาดหวังของพระสังฆาธิการ จากการสัมภาษณ์เชิงลึก ดังนี้

“...มีความคาดหวังต่ออำนาจหน้าที่ของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคาม ว่าอยากให้มีการจัดทีมเจ้าหน้าที่เข้าให้ความรู้เรื่องการจัดทำเอกสารอย่างละเอียด เนื่องจากในบางครั้งคณะสงฆ์ไม่มีความชำนาญในการทำเอกสารจึงทำให้เสียเวลาในการเดินทางเพื่อส่งเอกสารหลายรอบ และมีความคาดหวังว่าอยากให้อำนาจหน้าที่ในการจัดสรรงบประมาณในการซ่อมแซมวัดให้ครบทุกวัด เพื่อจะมีสถานที่ปฏิบัติกิจของสงฆ์ที่สมบูรณ์แข็งแรงอยู่เสมอ...”

(รองเจ้าคณะจังหวัด, 28 มีนาคม 2566: สัมภาษณ์)

“...ด้านสาธารณูปการ คาดหวังว่าสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคาม จะอำนวยความสะดวกเรื่องสนับสนุนการบูรณะและซ่อมแซมศาสนสถาน โดยเฉพาะการจัดสรรงบประมาณในการดูแลและบูรณะศาสนสถานต่างๆ ให้มั่นคงและพร้อมใช้งาน ทั้งยังมีการจัดส่งเจ้าหน้าที่เข้ามาช่วยในการทำเอกสารขอรับงบประมาณเพื่อการบูรณะและซ่อมแซมที่เป็นระบบมากขึ้น เพื่อให้พระสงฆ์สามารถปฏิบัติศาสนกิจได้อย่างสะดวกในศาสนสถานที่ได้รับการบูรณะ และเนื่องจากบางวัดมีความห่างไกล ลำบากในการเดินทาง จึงอยากให้ทางสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคาม อำนวยความสะดวกในการจัดส่งเอกสารด้วย...”

(รองเจ้าคณะตำบล, 1 เมษายน 2566: สัมภาษณ์)

จากการรวบรวมข้อมูลการสัมภาษณ์และการสนทนากลุ่มของพระสังฆาธิการ สรุปได้ว่า พระสังฆาธิการมีความคาดหวังต่ออำนาจหน้าที่ของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคามในการสนองงานการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ด้านสาธารณูปการ คือ พระสังฆาธิการมีความคาดหวังที่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งมีความคาดหวังว่าสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคามควรให้ความช่วยเหลือในการจัดทำเอกสารของงบประมาณในการซ่อมแซม บุรณะวัด และศาสนสถานให้มีสภาพพร้อมใช้งานอยู่เสมอ พร้อมทั้งจัดสรรงบประมาณเพิ่มขึ้น เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารกิจการคณะสงฆ์ด้านสาธารณูปการของพระสังฆาธิการ

6. ด้านสาธารณสงเคราะห์ พระสังฆาธิการมีความคาดหวังต่ออำนาจหน้าที่ของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคามในการสนองงานด้านสาธารณสงเคราะห์ คือ พระสังฆาธิการมีความคาดหวังว่าสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคาม จะเป็นหน่วยงานที่ริเริ่มจัดตั้งกองทุนเพื่อช่วยเหลือ พระภิกษุ - สามเณร หรือประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อนที่ต้องการความช่วยเหลือให้ได้รับการช่วยเหลือที่เหมาะสม และเป็นหน่วยงานที่เข้าให้ความช่วยเหลือผู้ประสบปัญหา ผู้ประสบภัยอย่างรวดเร็วและเป็นหน่วยงานที่คอยติดต่อประสานงานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อเข้าให้การช่วยเหลือการสงเคราะห์ผู้ที่ต้องการความช่วยเหลือได้ถูกวิธี และมีการวางแผนเฝ้าระวังป้องกันและรองรับในการเข้าช่วยเหลือได้อย่างรวดเร็วแต่มีความสะดวกปลอดภัยมากที่สุด ซึ่งมีรายละเอียดการสัมภาษณ์และการสนทนากลุ่มตามที่พระสังฆาธิการได้แสดงความคาดหวังไว้ ดังนี้

“...มีความคาดหวังในด้านการช่วยเหลือสงเคราะห์ให้ปฏิบัติอย่างชัดเจนมีรูปแบบลักษณะ ที่ทันเหตุการณ์และเป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้นในการช่วยเหลือ อยากให้สำนักพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคามเข้าถึงให้การช่วยเหลือโดยเร็ว เพื่อจะได้ถวายเป็นบูชาแก่พระภิกษุสงฆ์หรือผู้ประสบภัย...”

(รองเจ้าคณะอำเภอ, 27 มีนาคม 2566: สนทนากลุ่ม)

“...ในด้านสาธารณสงเคราะห์ มีความคาดหวังว่า สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคาม จะมีแผนหรือโครงการที่ชัดเจนไว้รองรับการช่วยเหลือให้ทันทั่วถึง พร้อมทั้งจัดหางบประมาณสำรองไว้ในการเข้าช่วยเหลือที่รวดเร็ว และสะดวกปลอดภัย...”

(เจ้าอาวาส, 3 เมษายน 2566: สัมภาษณ์)

จากความคาดหวังของพระสังฆาธิการจากการสนทนากลุ่มทั้งสองรูปแบบแล้ว ยังมีความคาดหวัง ที่มีความสอดคล้องกันของพระสังฆาธิการที่สัมภาษณ์เชิงลึก ดังนี้

“...ความคาดหวังในด้านสาธารณสุขสงเคราะห์ต่อสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคาม จะจัดสรรงบประมาณเพื่อจัดทำโครงการหรือจัดตั้งกองทุนเพื่อช่วยเหลือผู้ที่ต้องการที่จะได้รับการช่วยเหลือ อย่างรวดเร็ว ไม่ต้องรอขั้นตอนใดๆ มากมาย...”

(รองเจ้าคณะตำบล, 1 เมษายน 2566: สัมภาษณ์)

“...สำหรับความคาดหวังที่มีต่อสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคาม ในด้านของสาธารณสุขสงเคราะห์นั้น อยากให้มีการจัดระบบเจ้าหน้าที่เครือข่ายที่พร้อมให้การช่วยเหลือผู้ที่ต้องการ ให้รวดเร็ว ทันเหตุการณ์มากที่สุด พร้อมทั้งจัดตั้งกองทุนเพื่อให้การช่วยเหลืออีกด้วย...”

(เจ้าคณะอำเภอ, 29 มีนาคม 2566: สัมภาษณ์)

จากความคาดหวังของพระสังฆาธิการข้างต้นนั้น ยังมีการเพิ่มเติมความคาดหวังของพระสังฆาธิการในด้านสาธารณสุขสงเคราะห์ ดังนี้

“...ในปัจจุบันยังมีวัดที่ประสบกับเหตุการณ์เดือดร้อนอยู่ แต่ไม่รู้จะดำเนินการอย่างไร จึงมีความคาดหวังว่า อยากให้สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคาม จัดตั้งกองทุนหรือจัดสรรงบประมาณเข้าช่วยเหลือให้ความเดือดร้อนนั้นได้ผ่อนคลายลง และเมื่อมีการจัดตั้งกองทุนแล้ว ก็ประกาศหรือแจ้งให้ชัดเจนในช่องทางการติดต่อขอความช่วยเหลือ...”

(รองเจ้าคณะอำเภอ, 27 มีนาคม 2566: สันทนาการกลุ่ม)

“...เนื่องด้วยมีหลายวัด หรือพระสงฆ์อีกจำนวนหนึ่ง ยังมีความต้องการการช่วยเหลือจากสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคามในด้านสาธารณสุขสงเคราะห์ จึงมีความคาดหวังว่า จะมีการสำรวจความเดือดร้อน หรือสำรวจหาบุคคลที่ต้องการความช่วยเหลือ และนำมาจัดทำข้อมูลไว้ เป็นหลักฐาน เพื่อจัดตั้งกองทุนหรือโครงการเพื่อเข้าช่วยเหลือและแก้ไขสถานการณ์ความเดือดร้อนด้วย...”

(ผู้ช่วยเจ้าอาวาส, 28 มีนาคม 2566: สัมภาษณ์)

จากการรวบรวมข้อมูลการสัมภาษณ์และการสนทนากลุ่มของพระสังฆาธิการ สรุปได้ว่า พระสังฆาธิการมีความคาดหวังต่ออำนาจหน้าที่ของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคามในการสนองงานการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ด้านสาธารณสุขสงเคราะห์ คือ พระสังฆาธิการมีความคาดหวังที่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งมีความคาดหวังว่าสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคามควรให้การช่วยเหลือในการจัดตั้งกองทุนที่สามารถเข้าช่วยเหลือผู้ที่ต้องการ

การสงเคราะห์ให้ได้รวดเร็วและทันท่วงที อย่างเป็นระบบและถูกต้อง ตามระเบียบของทางราชการ พร้อมทั้งจัดสรรงบประมาณเพิ่มขึ้น เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารกิจการ คณะสงฆ์ ด้านสาธารณสงเคราะห์ของพระสังฆาธิการ

สรุปท้ายบท

พระสังฆาธิการมีความคิดเห็นต่ออำนาจหน้าที่ในการสนองงานการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคามในการสนองงานการบริหารกิจการคณะสงฆ์ 6 ด้าน ตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535 ประกอบด้วย 1) ด้านการปกครอง 2) ด้านการศาสนศึกษา 3) ด้านการศึกษาสงเคราะห์ 4) ด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา 5) ด้านสาธารณูปการ 6) ด้านสาธารณสงเคราะห์ พระสังฆาธิการมีความคิดเห็นที่ว่าสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคาม ได้ปฏิบัติหน้าที่ตามอำนาจหน้าที่ ของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดในการสนองงานการบริหารกิจการ คณะสงฆ์ 6 ด้าน เป็นอย่างดี ไม่ว่าจะเป็น การดูแล การปกครอง การอำนวยความสะดวก การดูแลบูรณะ ซ่อมแซมวัด และศาสนสถาน จัดทำโครงการเพื่อจัดสรรงบประมาณให้แก่วัดและโรงเรียน และให้คำปรึกษา พระสังฆาธิการในการดำเนินงานของคณะสงฆ์และเป็นตัวกลางประสานงานระหว่างหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง และพระสังฆาธิการมีความคาดหวังต่ออำนาจหน้าที่ของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัด มหาสารคามในการสนองงานการบริหารกิจการคณะสงฆ์ 6 ด้าน ตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535 ประกอบด้วย 1) ด้านการปกครอง 2) ด้านการศาสนศึกษา 3) ด้านการศึกษาสงเคราะห์ 4) ด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา 5) ด้านสาธารณูปการ 6) ด้านสาธารณสงเคราะห์ พระสังฆาธิการ มีความคาดหวังต่อการพัฒนาและปรับปรุงการปฏิบัติงานของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัด มหาสารคามให้ดียิ่งขึ้นในอนาคต โดยเฉพาะในด้านการปรับปรุงระบบการจัดการเอกสารให้ทันสมัย และสะดวกต่อการใช้งาน เช่น การนำระบบออนไลน์มาใช้เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างรวดเร็ว และมีประสิทธิภาพมากขึ้น นอกจากนี้ พระสังฆาธิการยังคาดหวังว่าสำนักงานจะให้การสนับสนุน เพิ่มเติมในด้านการศึกษาสำหรับพระภิกษุ-สามเณร ด้วยการจัดการเรียนการสอนที่ได้มาตรฐานและ ทันสมัย รวมถึงการส่งเสริมการศึกษาสงเคราะห์ให้เข้าถึงผู้ที่ขาดโอกาสทางการศึกษา เพื่อให้ทุกคน สามารถเข้าถึงการศึกษาในพระพุทธศาสนาได้มากขึ้น ในส่วนของการเผยแผ่พระพุทธศาสนา พระสังฆาธิการเห็นว่าควรมีการจัดทำโครงการที่สอดคล้องกับยุคสมัยปัจจุบัน โดยการนำสื่อดิจิทัล และเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการเผยแผ่หลักธรรมคำสอน เพื่อดึงดูดประชาชน โดยเฉพาะ กลุ่มเยาวชนให้มีความสนใจและเข้าถึงหลักธรรมในพุทธศาสนาได้ง่ายขึ้น การสนับสนุนในด้านนี้ ยังควรรวมถึงการจัดกิจกรรมทางศาสนาที่สามารถเข้าถึงผู้คนในทุกวัย และมีการประสานงานกับ หน่วยงานอื่นๆ เพื่อเพิ่มความหลากหลายในรูปแบบของการเผยแผ่ ด้านสาธารณูปการและสาธารณ

สงเคราะห์ พระสังฆาธิการมีความคาดหวังว่าสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคามจะให้การสนับสนุนจัดสรรงบประมาณในการบูรณะและซ่อมแซมวัด รวมถึงศาสนสถานต่างๆ ให้คงอยู่ในสภาพที่สมบูรณ์และสามารถใช้งานได้จริงอยู่เสมอ การประสานงานในเรื่องของการทำเอกสารและการจัดทำโครงการต่างๆ ควรมีความชัดเจนและเข้าถึงง่าย เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ การจัดตั้งกองทุนสำหรับการสาธารณสงเคราะห์เพื่อช่วยเหลือผู้ที่ขาดโอกาสหรือประสบปัญหาในชุมชน ควรเป็นส่วนหนึ่งของแผนงานหลักที่สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคามสามารถดำเนินการได้อย่างรวดเร็วและครอบคลุมและพระสังฆาธิการคาดหวังว่าสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคามจะสามารถเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่ในอนาคต ด้วยการพัฒนาและปรับปรุงการดำเนินงานให้ทันสมัยและตอบสนองต่อความต้องการของคณะสงฆ์และชุมชนอย่างรวดเร็ว พร้อมทั้งจัดสรรทรัพยากรและงบประมาณอย่างเพียงพอเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานทุกด้านให้เกิดประโยชน์สูงสุด

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “ความคาดหวังของพระสังฆาธิการที่มีต่ออำนาจหน้าที่ในการสนองงานการบริหารกิจการคณะสงฆ์ของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคาม” ผู้วิจัยตอบคำถาม 1) ในมุมมองของ พระสังฆาธิการที่มีความคิดเห็นต่ออำนาจหน้าที่ในการสนองงานการบริหารกิจการคณะสงฆ์ของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคาม ได้แก่ ด้านการปกครอง ด้านการศาสนศึกษา ด้านการศึกษาสงเคราะห์ ด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ด้านสาธารณูปการ และด้านสาธารณสงเคราะห์ 2) ในมุมมองของพระสังฆาธิการที่มีความคาดหวังต่ออำนาจหน้าที่ในการสนองงานการบริหารกิจการคณะสงฆ์ของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคาม ได้แก่ ด้านการปกครอง ด้านการศาสนศึกษา ด้านการศึกษาสงเคราะห์ ด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ด้านสาธารณูปการ และด้านสาธารณสงเคราะห์

ผู้วิจัยใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพในการศึกษาประเด็นข้างต้น โดยใช้การศึกษาจากการสนทนากลุ่ม และการสัมภาษณ์ โดยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก ในบทนี้ ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัย อภิปรายผลการวิจัย และระบุข้อเสนอแนะจากงานวิจัย ดังนี้

สรุปผล

1. ความคิดเห็นของพระสังฆาธิการที่มีต่ออำนาจหน้าที่ในการสนองงานการบริหารกิจการคณะสงฆ์ของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคาม

จากผลการวิจัยพบว่า พระสังฆาธิการมีความคิดเห็นต่ออำนาจหน้าที่ของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคาม ดังนี้ ด้านการปกครอง สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคามมีหน้าที่กำกับ ติดตาม การดำเนินงานของคณะสงฆ์ และให้คำปรึกษาชี้แนะการจัดทำเอกสารและประสานงานกับหน่วยงาน ของรัฐ ด้านการศาสนศึกษา สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคามมีหน้าที่ช่วยเหลือ กำกับ ติดตาม ดูแล ประสานงานการศึกษาของคณะสงฆ์ ด้านการศึกษาสงเคราะห์ สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคามมีหน้าที่ดูแลงบประมาณ และประสานการสนับสนุนงานการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์กับหน่วยงานอื่น ด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคามมีหน้าที่สนับสนุน ส่งเสริม และอำนวยความสะดวก คณะสงฆ์ในการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ด้านสาธารณูปการ สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัด

มหาสารคามมีหน้าที่พิจารณา คัดกรอง จัดทำเอกสารการจัดสรรงบประมาณเพื่อซ่อมแซมศาสนสถาน ด้านสาธารณสงเคราะห์ สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคามมีหน้าที่ให้ความช่วยเหลือ โดยการให้คำปรึกษาแก่คณะสงฆ์ ประชาชน และเป็นหน่วยงานที่ประสานการสนับสนุนงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์กับหน่วยงานอื่นอย่างรวดเร็ว แต่มีความล่าช้าในการช่วยเหลือคณะสงฆ์ ที่ดำเนินการเองโดยสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคาม

2. ความคาดหวังของพระสังฆาธิการที่มีต่ออำนาจหน้าที่ในการสนองงานการบริหารกิจการคณะสงฆ์ของสำนักพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคาม

จากผลการวิจัย พบว่า พระสังฆาธิการมีความคาดหวังต่ออำนาจหน้าที่ของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคาม ดังนี้ ด้านการปกครอง สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคาม ควรจัดหาผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมายมาเป็นที่ปรึกษาหรือให้ความรู้เกี่ยวกับการปกครองคณะสงฆ์ ด้านการศาสนศึกษา สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคามควรช่วยยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา พัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา และจัดการฐานข้อมูลด้านการศึกษาอย่างเป็นระบบ ด้านการศึกษาสงเคราะห์ สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคามควรช่วยผู้ที่ขาดโอกาสให้ได้ศึกษาในโรงเรียนพระปริยัติธรรม และประชาสัมพันธ์การศึกษาพระปริยัติธรรม เพื่อเพิ่มช่องทางการศึกษาสงเคราะห์ ด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคามควรสนับสนุนเครื่องมือ สื่อต่างๆ วัสดุอุปกรณ์ และจัดหาบุคลากรช่วยคณะสงฆ์ในการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ด้านสาธารณูปการ สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคามควรช่วยจัดทำเอกสารขอรับงบประมาณในการปรับปรุงซ่อมแซมบูรณะวัดและศาสนสถาน ด้านสาธารณสงเคราะห์ สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคามควรช่วยจัดตั้งกองทุนช่วยเหลือสงเคราะห์ อย่างเป็นระบบและถูกต้องตามระเบียบของทางราชการ

อภิปรายผล

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเรื่อง ความคาดหวังของพระสังฆาธิการที่มีต่ออำนาจหน้าที่ในการสนองงานการบริหารกิจการคณะสงฆ์ของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคาม ซึ่งผู้วิจัยอภิปรายผลในประเด็นสำคัญ ดังนี้

1. ประเด็นความคิดเห็นของพระสังฆาธิการที่มีต่ออำนาจหน้าที่ของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคามในการสนองงานการบริหารกิจการคณะสงฆ์ 6 ด้าน พบว่า พระสังฆาธิการมีความคิดเห็นต่ออำนาจหน้าที่ของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคาม ดังนี้ ด้านการปกครอง สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคาม มีหน้าที่กำกับ ติดตาม การดำเนินงานของคณะสงฆ์ และให้คำปรึกษาชี้แนะการจัดทำเอกสารและประสานงานกับหน่วยงาน

ของรัฐ ด้านการศึกษา สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคามมีหน้าที่ช่วยเหลือ กำกับ ติดตาม ดูแล ประสานงานการศึกษาของคณะสงฆ์ ด้านการศึกษาสงเคราะห์ สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคาม มีหน้าที่ดูแลงบประมาณ และประสานการสนับสนุนงานการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์กับหน่วยงานอื่น ด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคามมีหน้าที่สนับสนุน ส่งเสริม และอำนวยความสะดวกคณะสงฆ์ ในการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ด้านสาธารณูปการ สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคาม มีหน้าที่พิจารณา คัดกรอง จัดทำเอกสารการจัดสรรงบประมาณเพื่อซ่อมแซมศาสนสถาน ด้านสาธารณสงเคราะห์ สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคามมีหน้าที่ให้ความช่วยเหลือ โดยการให้คำปรึกษาแก่คณะสงฆ์ ประชาชน และเป็นหน่วยงานที่ประสานการสนับสนุนงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์กับหน่วยงานอื่นอย่างรวดเร็ว แต่มีความล่าช้าในการช่วยเหลือคณะสงฆ์ ที่ดำเนินการเองโดยสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคาม ซึ่งผู้วิจัยตั้งข้อสังเกตว่า ความคิดเห็นของพระสังฆาธิการในการสนองงานด้านสาธารณสงเคราะห์ในประเด็น ที่เห็นว่าการสนองงานของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคามมีความล่าช้า นั้น ผู้วิจัยคิดว่า สาเหตุที่ทำให้เกิดความล่าช้า นั้น เกิดจากปัจจัยหลายด้าน เช่น 1) ด้านระเบียบวิธีการหรือระเบียบราชการ ซึ่งพระสังฆาธิการคาดหวังให้สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคามสนองงานได้อย่างรวดเร็วทันใจ แต่สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคามไม่สามารถทำได้ เพราะติดขัดในระเบียบราชการ จึงไม่อาจจะสนองงานคณะสงฆ์ได้อย่างรวดเร็วทันใจ 2) ด้านจำนวนบุคลากรที่มีจำกัด เมื่อเทียบกับภาระงานและพื้นที่ ซึ่งจำนวนบุคลากรของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคามที่มีอย่างจำกัดและภาระงานที่มีมากเมื่อเทียบกับขนาดพื้นที่ จำนวนวัดและจำนวนพระสังฆาธิการทั้งจังหวัดมหาสารคาม จึงไม่อาจสนองงานคณะสงฆ์ได้อย่างรวดเร็วทันใจ 3) ด้านทรัพยากรบุคคลที่ใหม่และขาดประสบการณ์ ซึ่งบุคลากรสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคามในการสนองงานการบริหารกิจการคณะสงฆ์เป็นข้าราชการพลเรือนสามัญ ซึ่งจะต้องมีการเกษียณอายุราชการ และการสับเปลี่ยนหรือโยกย้ายตำแหน่ง เพื่อการเจริญเติบโตในตำแหน่งหน้าที่การงาน จึงส่งผลให้มีบุคลากรของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคาม มีบุคลากรที่บรรจุใหม่หรือโยกย้ายมาใหม่เข้ามาทดแทนอยู่เสมอ ทำให้การสนองงานคณะสงฆ์ไม่ต่อเนื่อง เพราะขาดความรู้และประสบการณ์ จึงไม่อาจสนองงานคณะสงฆ์ได้อย่างรวดเร็วทันใจ

ผลการวิจัยในประเด็นความคิดเห็นของพระสังฆาธิการที่มีต่ออำนาจหน้าที่ของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคามในการสนองงานการบริหารกิจการคณะสงฆ์ 6 ด้านของงานวิจัยนี้ สอดคล้องกับผลงานวิจัยของพระมหานันต์ อุปสอด (2549) ที่ศึกษาความคิดเห็นของพระสังฆาธิการในเขตการปกครองคณะสงฆ์ ภาค 6 ที่มีต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัด ผลการศึกษาพบว่า ส่วนปัญหาและข้อเสนอแนะที่เกิดจากการทำงาน คือ

เจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอต่อภาระงาน ไม่ได้จัดการอบรมถวายความรู้ให้กับพระสังฆาธิการในการจัดทำแผนงานโครงการต่างๆ เงินงบประมาณอุดหนุนบูรณะวัดไม่เพียงพอต่อความต้องการขาดงบประมาณวัสดุอุปกรณ์ในการสนับสนุนการศึกษาและไม่ได้ติดตามประเมินผลการศึกษาขาดการบูรณปฏิสังขรณ์พุทธศาสนสถานและศาสนสมบัติ ผู้วิจัยคิดว่า สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติควรกำหนดโครงสร้างอัตรากำลังในแต่ละสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดให้เพียงพอต่อภาระงานและขนาดพื้นที่ และกำหนดภารกิจในการสนองงานคณะสงฆ์ ให้มีความชัดเจน

2. ประเด็นความคาดหวังของพระสังฆาธิการที่มีต่ออำนาจหน้าที่ของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคามในการสนองงานการบริหารกิจการคณะสงฆ์ 6 ด้าน พบว่าพระสังฆาธิการมีความคาดหวังต่ออำนาจหน้าที่ของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคาม ดังนี้ ด้านการปกครอง สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคาม ควรจัดหาผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมายมาเป็นที่ปรึกษาหรือให้ความรู้เกี่ยวกับการปกครองคณะสงฆ์ ด้านการศาสนศึกษา สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคามควรช่วยยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา พัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา และจัดการฐานข้อมูลด้านการศึกษาอย่างเป็นระบบ ด้านการศึกษาสงเคราะห์ สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคามควรช่วยผู้ที่ขาดโอกาสให้ได้ศึกษาในโรงเรียนพระปริยัติธรรมและประชาสัมพันธ์การศึกษาพระปริยัติธรรมเพื่อเพิ่มช่องทางการศึกษาสงเคราะห์ ด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคามควรสนับสนุนเครื่องมือ สื่อต่างๆ วัสดุอุปกรณ์ และจัดหาบุคลากรช่วยคณะสงฆ์ในการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ด้านสาธารณูปการ สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคามควรช่วยจัดทำเอกสารขอรับงบประมาณในการปรับปรุงซ่อมแซมบูรณะวัดและศาสนสถาน ด้านสาธารณสงเคราะห์ สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคามควรช่วยจัดตั้งกองทุนช่วยเหลือสงเคราะห์ อย่างเป็นระบบและถูกต้องตามระเบียบของทางราชการ ซึ่งผู้วิจัยตั้งข้อสังเกตว่า ในประเด็นความคาดหวังของพระสังฆาธิการในด้านการสนองงานด้านการปกครองที่พระสังฆาธิการคาดหวังการจัดการผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมายมาเป็นที่ปรึกษาหรือให้ความรู้เกี่ยวกับการปกครองคณะสงฆ์นั้น ผู้วิจัยคิดว่าสาเหตุที่ทำให้เกิดความคาดหวังนั้น เกิดจากปัจจัยหลายด้าน เช่น 1) ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญทางกฎหมาย ซึ่งโครงสร้างการแบ่งส่วนราชการของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคามไม่มีข้าราชการพลเรือนในตำแหน่ง นิติกร ที่จะทำหน้าที่ในการเป็นที่ปรึกษาหรือให้ความรู้แก่คณะสงฆ์ จึงทำให้พระสังฆาธิการคาดหวังในการจัดผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมายจากสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคาม 2) กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับคณะสงฆ์มีหลายฉบับ พระราชบัญญัติคณะสงฆ์หลายฉบับ และอื่นๆ รวมไปถึง มติ ประกาศมหาเถรสมาคมที่มีมาก ทำให้พระสังฆาธิการเกิดความสับสน ขาดความรู้และไม่เข้าใจ ซึ่งเกิดจากการบังคับใช้กฎหมายต่างๆ

เหล่านี้ จึงทำให้พระสังฆาธิการคาดหวังในการจัดผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมายมาเป็นที่ปรึกษาและให้ความรู้แก่คณะสงฆ์ เพื่อช่วยคณะสงฆ์ในการปกป้องและคุ้มครองพระพุทธศาสนา

ผลการวิจัยในประเด็นความคาดหวังของพระสังฆาธิการที่มีต่ออำนาจหน้าที่ของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคามในการสนองงานการบริหารกิจการคณะสงฆ์ 6 ด้านของงานวิจัยนี้ สอดคล้องกับผลงานวิจัยของพระชนินสิทธิ์ สุทธิจิตโต (2560) ที่ศึกษาบทบาทการส่งเสริมกิจการพระพุทธศาสนาของสำนักงานพระพุทธศาสนาประจำจังหวัดสงขลา ผลการศึกษาพบว่า ข้อเสนอแนะแนวทางส่งเสริมบทบาทการส่งเสริมกิจการพระพุทธศาสนาของสำนักงานพระพุทธศาสนาประจำจังหวัดสงขลา ด้านพัฒนากิจการพระพุทธศาสนา และสนองงานคณะสงฆ์ มีข้อเสนอแนะมากที่สุด โดยให้ข้อเสนอแนะว่า สำนักงานพระพุทธศาสนาควรร่วมกับคณะสงฆ์ในการปกป้องคุ้มครอง และช่วยเหลือพระสงฆ์กรณีพิพาทกับคฤหัสถ์ รวมทั้งร่วมกับคณะสงฆ์ในการดูแลพระสงฆ์ชราภาพ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1.1 ผู้บริหารระดับสูงของสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ควรกำหนดนโยบายให้ผู้บริหารสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดสนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพของพระสังฆาธิการ เพื่อให้การบริหารกิจการคณะสงฆ์มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

1.1.2 ผู้บริหารสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัด ควรสนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมหรืออบรมให้ความรู้ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารกิจการคณะสงฆ์พร้อมทั้งสอดแทรกสาระความรู้เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดแก่พระสังฆาธิการ เพื่อให้พระสังฆาธิการมีความรู้และความเข้าใจต่ออำนาจหน้าที่ของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดในการสนองงานการบริหารกิจการคณะสงฆ์มากยิ่งขึ้น

1.2 ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

1.2.1 ควรจัดหาผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมายมาเป็นที่ปรึกษาหรือให้ความรู้เกี่ยวกับการปกครองคณะสงฆ์

1.2.2 ควรช่วยคณะสงฆ์ในการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา พัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา และจัดการฐานข้อมูลด้านการศึกษาอย่างเป็นระบบ

1.2.3 ควรช่วยผู้ที่ขาดโอกาสให้ได้ศึกษาในโรงเรียนพระปริยัติธรรม และประชาสัมพันธ์การศึกษาพระปริยัติธรรมเพื่อเพิ่มช่องทางการศึกษาสงเคราะห์

1.2.4 ควรสนับสนุนเครื่องมือ สื่อต่างๆ วัสดุอุปกรณ์ และจัดหาบุคลากรช่วย คณะสงฆ์ในการเผยแผ่พระพุทธศาสนา

1.2.5 ควรช่วยจัดทำเอกสารขอรับงบประมาณในการปรับปรุงซ่อมแซมบูรณะวัด และศาสนสถาน

1.2.6 ควรช่วยจัดตั้งกองทุนช่วยเหลือสงเคราะห์อย่างเป็นระบบและถูกต้อง ตามระเบียบของทางราชการ

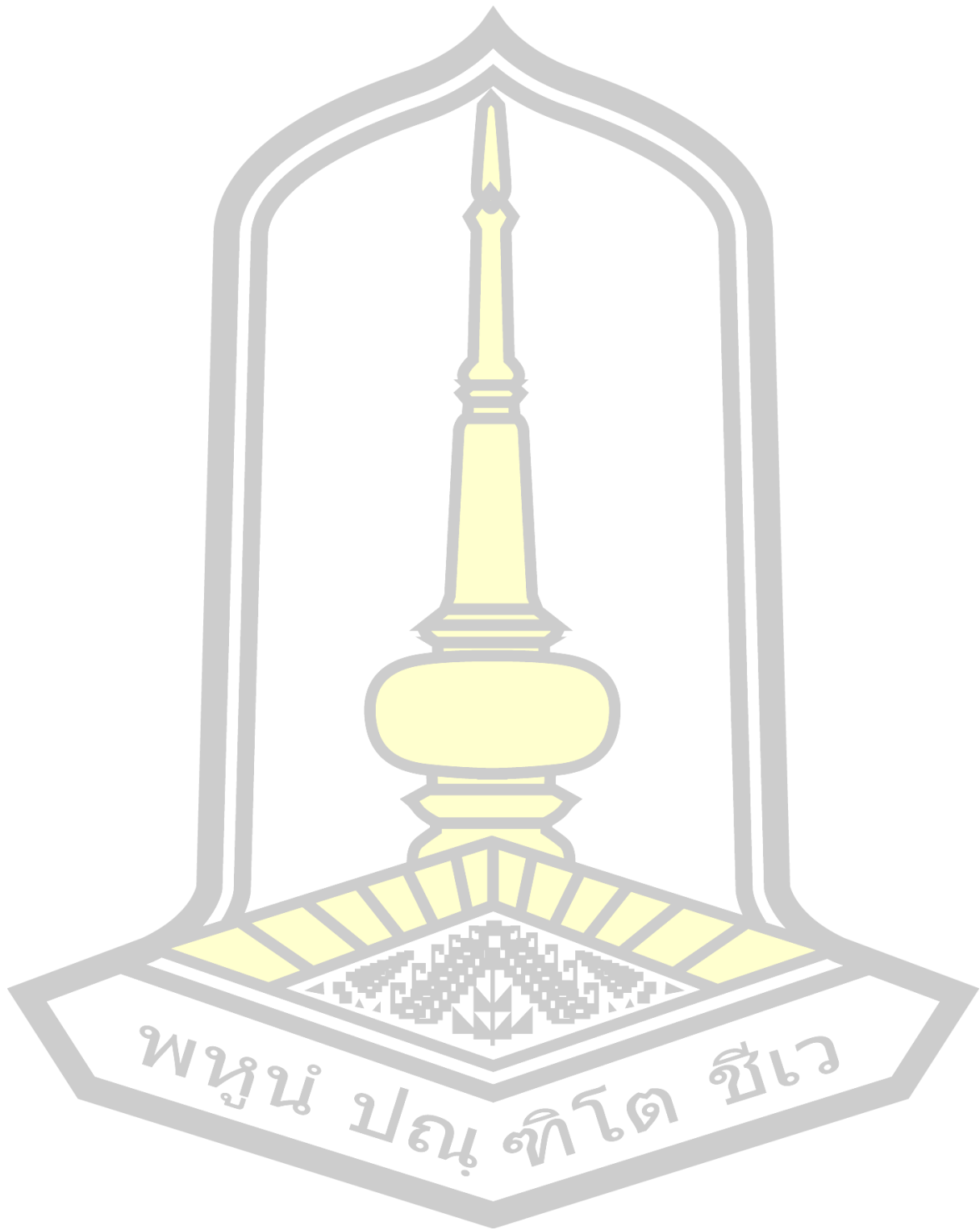
2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ผู้ที่สนใจจะศึกษาความคาดหวังของพระสังฆาธิการที่มีต่ออำนาจหน้าที่ในการ สอนงานการบริหารกิจการคณะสงฆ์ของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดต่อยอดจากงานวิจัยชิ้นนี้ อาจศึกษาในประเด็นความคิดเห็นและความคาดหวังของพุทธศาสนิกชนที่มีต่ออำนาจหน้าที่ในการ สอนงานการบริหารกิจการคณะสงฆ์ของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัด ว่าพุทธศาสนิกชน มีความคิดเห็นและความคาดหวังอย่างไรต่ออำนาจหน้าที่ของสำนักพระพุทธศาสนาจังหวัด หรือ มีความคิดเห็นและความคาดหวังอื่นใดในการสอนงานของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัด

2.2 เนื่องจากการศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาโดยเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างเฉพาะกลุ่ม พระสังฆาธิการสังกัดคณะสงฆ์มหานิกายจังหวัดมหาสารคาม ในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไปอาจกำหนด กลุ่มตัวอย่างในพระสังฆาธิการคณะสงฆ์มหานิกายและธรรมยุติกนิกาย หรืออาจมีการศึกษาวิจัย โดยขยายขอบเขตเพิ่มในเขตปกครองคณะสงฆ์ในระดับภาคหรือระดับหน เพื่อค้นหาคำตอบ ในลักษณะที่แตกต่างไปจากการศึกษาวิจัยครั้งนี้

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กาวิณ กาญจนบุระ. (2550). *ความคิดเห็นที่มีต่อวิชากริษาของผู้บริหารสถานศึกษา ครูพลศึกษา และนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ในโรงเรียนเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี*. ปรินญาณิพนธ์การศึกษา มหาบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เกศสินี กลั่นบุศย์. (2540). *ความคาดหวังของผู้เข้ารับการรักษาพยาบาลต่อการบริการของโรงพยาบาลเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา พัฒนาสังคม บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- งามพิศ สัตย์สงวน. (2548). *หลักมานุษยวิทยาวัฒนธรรม*. กรุงเทพฯ: แพร่พิทยา.
- จิระวัฒน์ วงศ์สวัสดิวัฒน์. (2542). *ทัศนคติ ความเชื่อและพฤติกรรม*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- จินตนา คิ้วราชแยง. (2564). *ข้อเสนอเชิงนโยบายประสิทธิผลการส่งเสริมงานกิจการคณะสงฆ์ของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดสกลนคร*. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ชาญชัย อาจินสมาจาร. (2551). *ทฤษฎีการบริหารตามแนวคิดของปราชญ์ตะวันตก*. กรุงเทพฯ: ปัญญาชน.
- ชิษณุกร พรภาณูวิษุ, (2540). *ความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อบทบาทการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ ในท้องถิ่นของสมาชิกองค์การบริหารการบริการส่วนตำบล : กรณีศึกษาจังหวัดแพร่*. วิทยานิพนธ์สังคมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสิ่งแวดล้อม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ทรงศักดิ์ ดีจริงตระกูล. (2546). *ความคิดเห็นของนักเรียนมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 6 ที่มีการจัดการเรียนสาขาธุรกิจเขตห้วยขวาง สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร*. สารนิพนธ์การศึกษา มหาบัณฑิต สาขาวิชาธุรกิจศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ทวีฉัตร สมิต. (2562). *การจัดองค์การ (Organizing)*. สืบค้นเมื่อ 20 ตุลาคม 2565. จาก <https://slideplayer.in.th/slide/16168533/>.
- ทศพล จักรบุญมา. (2555). *ความพร้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลต่อการรับถ่ายโอนภารกิจงานทะเบียนราษฎรในอำเภอแม่ลาน้อย จังหวัดแม่ฮ่องสอน*. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ธงชัย สันติวงษ์. (2516). *องค์การและการบริหาร*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- ธงชัย พงศ์สิทธิกาญจน. (2565). *บทที่ 3 การจัดองค์การและการบริหาร online*. สืบค้นเมื่อ 20 ตุลาคม 2565. จาก http://courseware.npru.ac.th/admin/files/20221004115258_ad9c02e340413722f509f60a4d44e674.pdf.

- ธนภัทร ทวีศรี. (2557). *ประสิทธิผลการบริหารงานของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดกาญจนบุรี*.
วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- ธีระพร อูวรรณโณ. (2535). *จิตวิทยาสังคม*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นงลักษณ์ อุทัยธรรม. (2551). *ความคิดเห็นของผู้มาติดต่อที่มีต่อการให้บริการของสำนักงาน
พระพุทธศาสนาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. การค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต
สาขาวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.*
- นิตย์ ประจงแต่ง. (2548). *บทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาลพบุรี เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.*
- บุญตา ไต้เลิศ. (2550). *บทบาทของผู้บริหารในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.*
- บรรจบ เนียมมณี. (2523). *หลักการบริหาร*. กรุงเทพฯ: คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทร
วิโรฒ บางเขน.
- ปราโมทย์ ถึงสุข. (2554). *ความพึงพอใจของบุคลากรที่มีผลต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาขอนแก่นบุรี เขต 1. รายงานการวิจัย กลุ่มงานพัฒนาบุคลากร กลุ่มบริหารงาน
บุคคล สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.*
- ปรีชา สุวังบุตร. (2547). *ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยความรู้ทัศนคติและการรับรู้บทบาทกับการ
ให้บริการหลักด้านสุขภาพจิตของเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบสุขภาพจิตในศูนย์สุขภาพชุมชนเขต
สาธารณสุขที่ 6. วิทยานิพนธ์สาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารสาธารณสุข
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.*
- พระชนินสิทธิ์ สุทธิจิตโต. (2560). *บทบาทการส่งเสริมกิจการพระพุทธศาสนาของสำนักงาน
พระพุทธศาสนา ประจำจังหวัดสงขลา. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
การพัฒนาสังคม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.*
- พระมหาเกียรติพงษ์ อภิสิทธิ์. (2564). *สมรรถนะการบริหารงานของสำนักงานพระพุทธศาสนา
จังหวัดเพชรบูรณ์. วารสารสหวิทยาการนวัตกรรมการบริหาร, 4(1), หน้า 12-21.*
- พระมหาพนมนคร มีราคา. (2549). *การดำรงสมณเพศของสามเณรโรงเรียนมหาวชิราลงกรณราช
วิทยาลัย อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาจิตวิทยาชุมชน มหาวิทยาลัยศิลปากร.*

- พระมหานันท อุปสอต. (2549). *ความคิดเห็นของพระสังฆาธิการในเขตการปกครองคณะสงฆ์ภาค 6 ที่มีต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัด. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตร์ สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาประชาคมเมืองและชนบท มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์.*
- พระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535. (4 มีนาคม 2535). *ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่ 109 ตอนที่ 16 หน้า 7.*
- พัชรวิวรรณ ภาสบุตร. (2553). *ความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจและความคาดหวังในการทำงานกับความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานในธุรกิจอุตสาหกรรม : กรณีศึกษา บริษัทฮอนด้า จำกัด ในเขตนิคมอุตสาหกรรมลาดกระบัง. สืบค้นเมื่อ 20 ตุลาคม 2565. จาก 10.14457/RU.the.2010.251.*
- พัทธา สายหู. (2516). *ความเข้าใจเกี่ยวกับกลไกสังคม. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์พิมพ์เนศพรินท์ติ้งเซ็นเตอร์.*
- เพ็ญภัก จันโทริ. (2540). *การศึกษาโครงสร้างอำนาจหน้าที่และบทบาทของศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอ.บต.). กรุงเทพฯ: คณะพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.*
- พวงเพชร สุรัตน์วิกุล. (2542). *มนุษย์กับสังคม. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.*
- มัลลิกา ผ่องแผ้ว. (2558). *บทที่ 7 อำนาจและภาวะผู้นำ. สืบค้นเมื่อ 20 ตุลาคม 2565. จาก <https://www.slideshare.net/aommal/7-53924723>.*
- รพีพรรณ บำรุง. (2554). *ความต้องการจำเป็นของพระสงฆ์ที่มีต่อบทบาทของสำนักงานพระพุทธศาสนา จังหวัดนครปฐม. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.*
- ระเบียบ คำเขียน. (2546). *การปฏิบัติบทบาทหัวหน้าหอผู้ป่วยตามการรับรู้ของหัวหน้าหอผู้ป่วยและพยาบาลประจำโรงพยาบาลพิจิตร. การค้นคว้าแบบอิสระพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการพยาบาล บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.*
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2535). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2535. กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์การพิมพ์.*
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2542). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์การพิมพ์.*
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2555). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2555. กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์การพิมพ์.*

- ลาวัญญ์ จักรานวัณน์. (2540). *ความคิดเห็นของนิสิตนักศึกษาปริญญาโท ภาคพิเศษ สาขาวิชาบริหารธุรกิจ (M.B.A.) สังกัดมหาวิทยาลัยของรัฐในเขตกรุงเทพมหานคร ต่อการจัดการศึกษาภาคพิเศษ. ปริญญาโทการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาธุรกิจศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.*
- วชิรวีร ชามละม่อม. (2558). *แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความคาดหวัง. สืบค้นเมื่อ 20 ตุลาคม 2565. จาก http://learningofpublic.blogspot.com/2015/09/blog-post_50.html.*
- วิโรจน์ สารรัตน์. (2546). *การบริหารการศึกษา : หลักการ ทฤษฎี หน้าที่ ประเด็นและบทวิเคราะห์. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: อักษรภาพิพัฒน์.*
- วิเชียร วิทยอุดม. (2548). *ภาวะผู้นำฉบับก้าวหน้ายุค. กรุงเทพฯ: ซีระฟิล์มและโซเท็กซ์.*
- ศรัณย์ พงษ์รัตนานุกูล. (2549). *ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูพลศึกษาและอาจารย์ที่มีต่อการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนิสิตเอกพลศึกษา คณะพลศึกษามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปีการศึกษา 2548. ปริญญาโทการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.*
- ศุภาศิริ การิกาญจน์. (2551). *บทบาทของพ่อแม่ในการสอนเพศศึกษาแก่ลูกสาววัยรุ่น. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยมหิดล.*
- ศิริภา ไชยน้อย. (2554). *การใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษามือใหม่ที่ส่งผลต่อขวัญในการปฏิบัติงานของครูใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้. สารนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.*
- สกวเดือน ปณสมิทธิ. (2540). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการยอมรับการรื้อปรับระบบของพนักงานธนาคาร. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาอุตสาหกรรม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.*
- สงวน สุทธิเลิศอรุณ และคณะ. (2522). *จิตวิทยาสังคม. กรุงเทพฯ: ศรีชัยการพิมพ์.*
- สงวน สุทธิเลิศอรุณ. (2525). *จิตวิทยาสังคม. กรุงเทพฯ: ส่งเสริมวิชาการ.*
- สิริวรรณ อัสวกุล. (2528). *ความคาดหวังเกี่ยวกับความสามารถในการทำงานที่กำหนดของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและต่ำ. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.*
- สินธร คำเหมือน. (2550). *บทบาทผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทรรศนะของครูและผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.*

- สุมาลี ประทุมมา. (2554). *ความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการเรียนรู้สาระพลศึกษาตามหลักสูตรการศึกษา
ขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ในโรงเรียนสาธิต สังกัดสำนักงาน
คณะกรรมการการอุดมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร และโรงเรียนสังกัดเขตพื้นที่
การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 ปีการศึกษา 2553*. ปริญญาานิพนธ์การศึกษา
มหาบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุชา จันท์ธอม. (2527). *จิตวิทยาทั่วไป*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- สุชาติ รักษ์มณี. (2557). *ความคิดเห็นของพระสังฆาธิการที่มีต่อการสนองงานคณะสงฆ์ตามหลัก
กัลยาณมิตรธรรมของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดชัยภูมิ*. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาวิชามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- สุเทพ พงศ์ศรีวัฒน์. (2550). *ภาวะความเป็นผู้นำ*. กรุงเทพฯ: เอ็กสเปอร์เน็ท.
- สุธาวดี เขี่ยมสะอาด. (2549). *ความสัมพันธ์ระหว่างความคาดหวังในการทำงานที่มีต่อพนักงาน
ของผู้บังคับบัญชากับผลการปฏิบัติงานของพนักงาน : ศึกษาเฉพาะกรณี ผู้บังคับบัญชา
โครงการส่วนพระองค์สวนจิตรลดา*. สารนิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
จิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การ บัณฑิตวิทยาลัยนิพนธ์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
พระนครเหนือ.
- สุโท เจริญสุข. (2525). *หลักจิตวิทยาและพัฒนาการของมนุษย์*. กรุงเทพฯ: แพรววิทยา.
- สุภัทรา มิ่งปรีชา. (2550). *ความคาดหวังและความพึงพอใจของผู้ใช้บริการของโรงพยาบาลแพร์.
วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาประชาคมเมืองและ
ชนบท บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์*.
- สุพัตรา สุภาพ. (2525). *สังคมและวัฒนธรรมไทย ค่านิยม สังคม ครอบครัว ศาสนา ประเพณี*.
กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- สุรีย์ กาญจนวงศ์. (2541). *จิตวิทยาการจูงใจเพื่อการบริหาร : ความคิดเห็นพื้นฐาน และความต้องการ
พื้นฐานของมนุษย์ ใน เอกสารประกอบการบรรยาย จิตวิทยาการบริหารโครงการ Global
Competence Project*. การประชุมวันที่ 31 สิงหาคม 2541, 1-4 กันยายน 2541
ภาควิชาสังคมศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สมศักดิ์ บุญปู. (2557). *การศึกษาบทบาทพระสังฆาธิการในการบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัด
สมุทรปราการ*. รายงานการวิจัย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ
ราชวิทยาลัย.
- สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคาม. (2565). *ข้อมูลพระสังฆาธิการ*. สืบค้นเมื่อ 20 ตุลาคม
2565. จาก <https://mkm.onab.go.th/th /content/page/index/id/3>.

สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคาม. (2565). *อำนาจหน้าที่*. สืบค้นเมื่อ 20 ตุลาคม 2565.

จาก <https://mk.m.onab.go.th/th/content/page/index/id/3>.

อนันต์ ชันธราช. (2535). *ความคิดเห็นในการพัฒนาตนเองของครูประจำการโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดเชียงใหม่*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชา การบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร.

อานัติ เป้าทอง (2562). *Power vs Authority*. สืบค้นเมื่อ 20 ตุลาคม 2565. จาก

<https://christlike.co/resource/power-vs-authority/>.

อุษา ช่างหล่อ. (2544). *การใช้อำนาจของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาอำเภอบ้านค่าย จังหวัดระยอง*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.

อุไรวรรณ เกิดผล. (2539). *ปัจจัยที่มีผลต่อความคาดหวังของหัวหน้าสถานีนอมนายต่อระบบการนิเทศ งานสาธารณสุขผสมผสานในจังหวัดลพบุรี*. วิทยานิพนธ์สาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารสาธารณสุข บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.

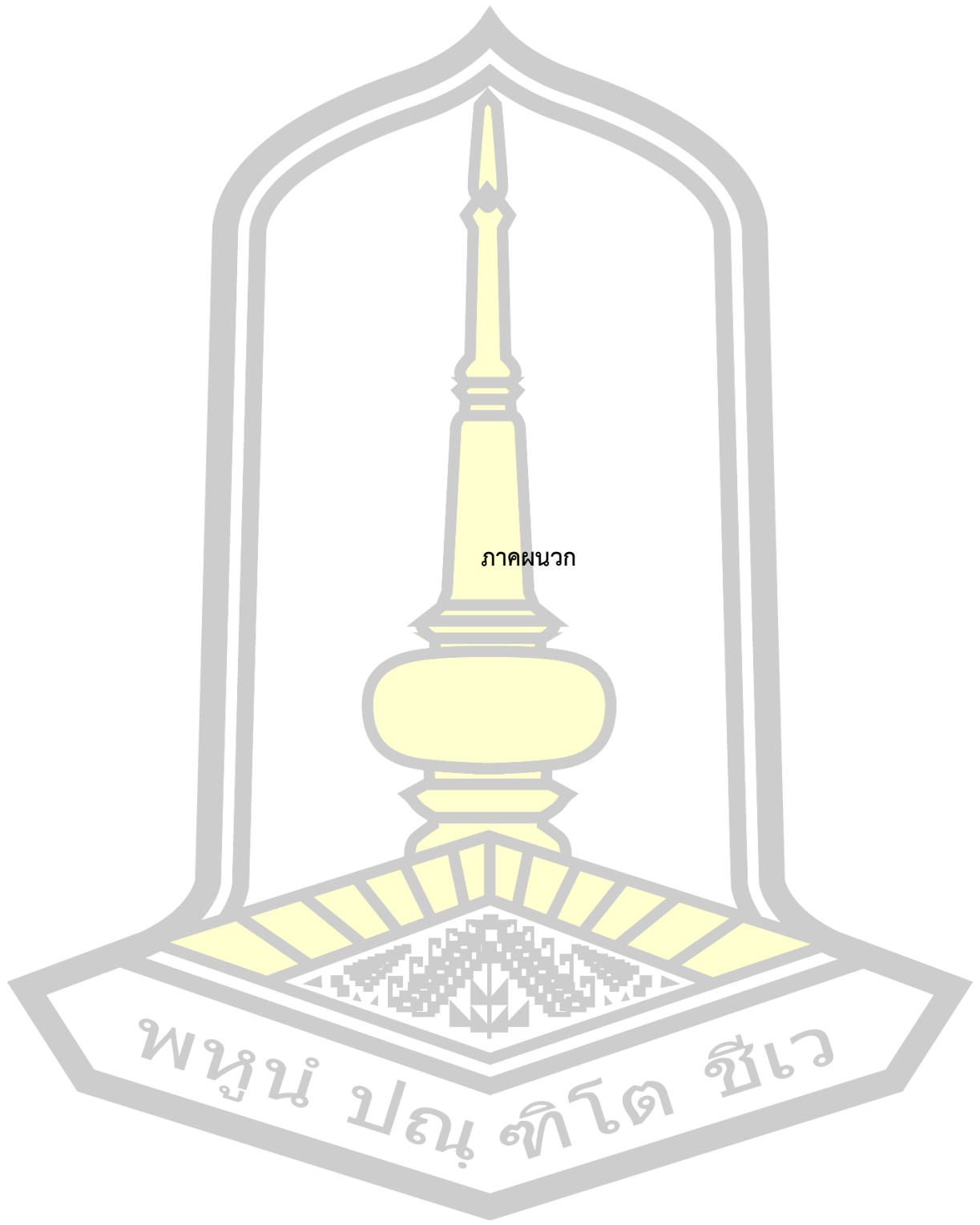
อุทัย หิรัญโต. (2526). *สารานุกรมศัพท์สังคมวิทยา - มนุษย์วิทยา*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

เอกชัย เอกขุนทด. (2556). *การจัดองค์การ (Organizing)*. สืบค้นเมื่อ 20 ตุลาคม 2565.

จาก <https://www.gotoknow.org/posts/518309>.

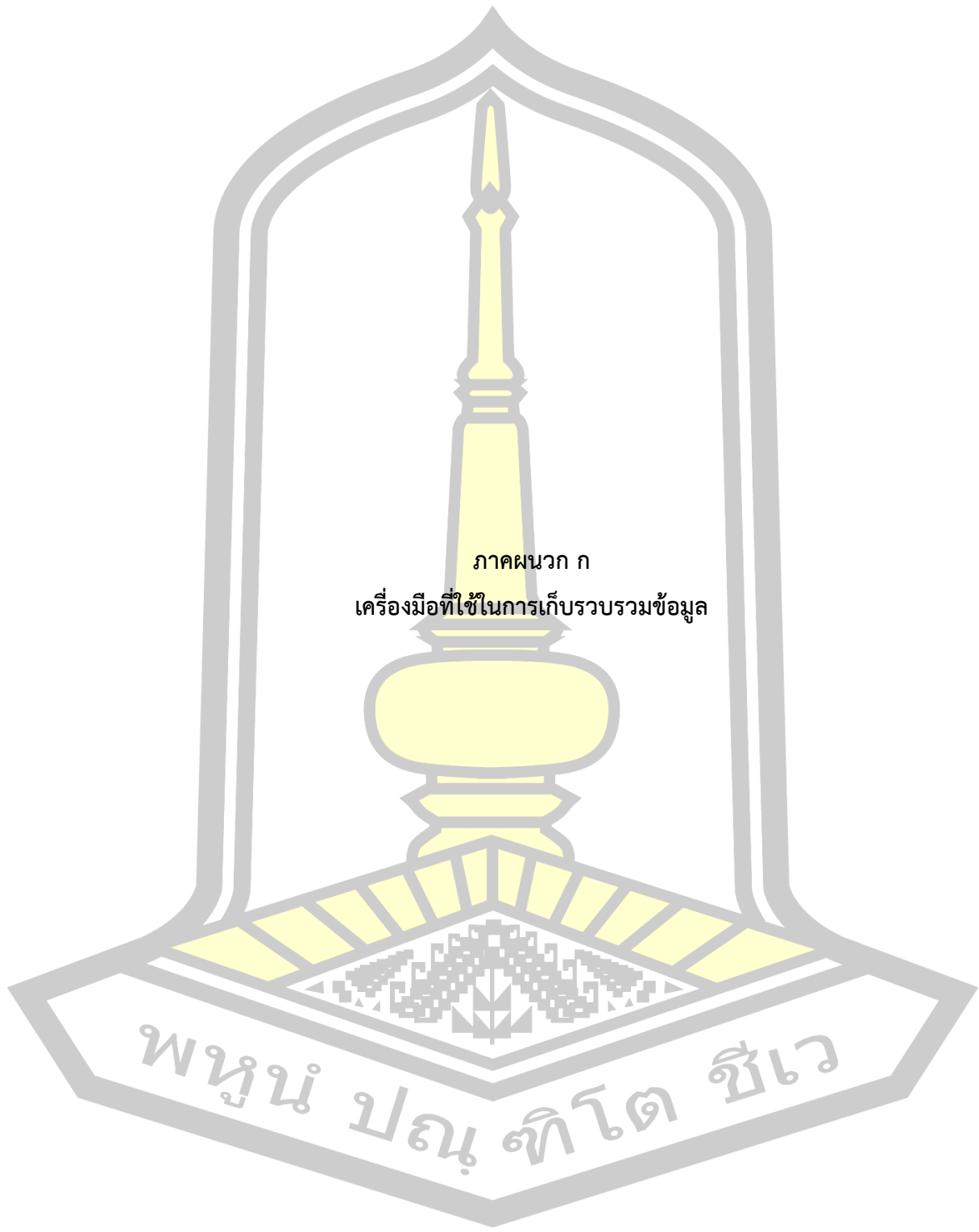
อารี ลีอกกลาง. (2555). *ระดับความพึงพอใจและความคาดหวังในการให้บริการของบุคลากรกอง ประชาองค์การบริหารส่วนตำบลหนองสูงเหนือ อำเภอนาดูน จังหวัด นครราชสีมา*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิศวกรรมโยธา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี.

ภาคผนวก

พหุ ประจักษ์ ชัยเว

ภาคผนวก ก
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

พหุณั ปณุ ทิโต ชีเว

แบบสัมภาษณ์เชิงลึก

สำหรับการวิจัยเรื่อง ความคาดหวังของพระสังฆาธิการที่มีต่ออำนาจหน้าที่ในการสนองงานการบริหารกิจการคณะสงฆ์ของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคาม

ผู้ให้สัมภาษณ์ ชื่อ-ฉายา.....

ตำแหน่งทางการปกครองคณะสงฆ์.....

ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง.....

ระดับการศึกษาทางโลก.....ระดับการศึกษาทางธรรม.....

ที่อยู่/สังกัด.....

เบอร์โทรศัพท์.....

ประเด็นคำถามหลักในการสัมภาษณ์มีดังนี้

1. ความรู้เกี่ยวกับสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคามเป็นอย่างไร

1.1 บริบทของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคามเป็นอย่างไร.....

1.2 สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคามมีอำนาจหน้าที่เป็นอย่างไร.....

2. ความคิดเห็นของพระสังฆาธิการที่มีต่ออำนาจหน้าที่ของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคาม ในการสนองงานการบริหารกิจการคณะสงฆ์ 6 ด้าน เป็นอย่างไร

2.1 ด้านการปกครอง.....

2.2 ด้านการศาสนศึกษา.....

2.3 ด้านการศึกษาสงเคราะห์.....

2.4 ด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา.....

2.5 ด้านสาธารณูปการ.....

2.6 ด้านสาธารณสงเคราะห์.....

3. ความคาดหวังของพระสังฆาธิการที่มีต่ออำนาจหน้าที่ของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัด
มหาสารคาม ในการสนองงานการบริหารกิจการคณะสงฆ์ 6 ด้าน เป็นอย่างไร

3.1 ด้านการปกครอง.....

.....

3.2 ด้านการศาสนศึกษา.....

.....

3.3 ด้านการศึกษาสงเคราะห์.....

.....

3.4 ด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา.....

.....

3.5 ด้านสาธารณูปการ.....

.....

3.6 ด้านสาธารณสงเคราะห์.....

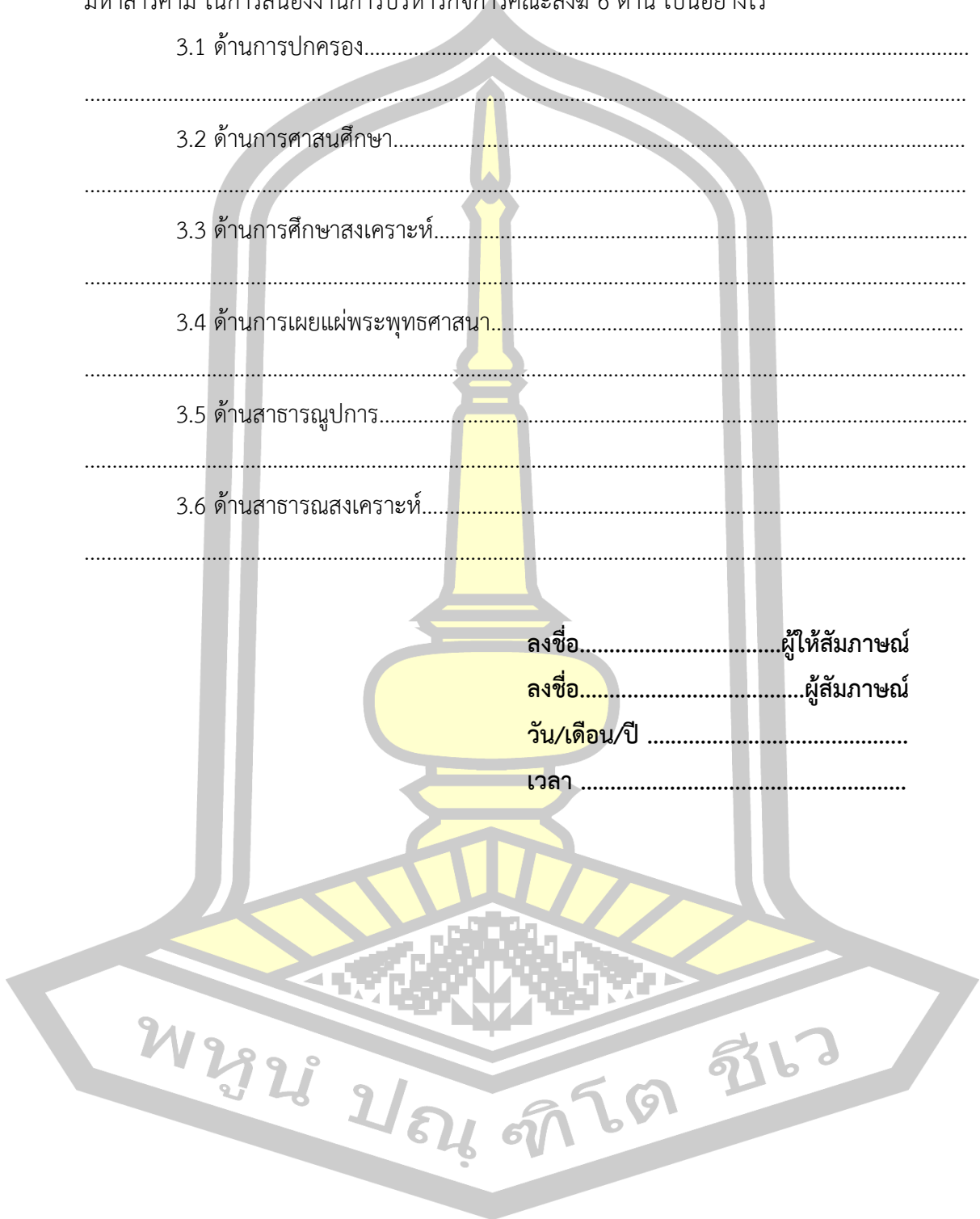
.....

ลงชื่อ.....ผู้ให้สัมภาษณ์

ลงชื่อ.....ผู้สัมภาษณ์

วัน/เดือน/ปี

เวลา

แบบบันทึกประเด็นการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)
เรื่อง ความคาดหวังของพระสังฆาธิการที่มีต่ออำนาจหน้าที่ในการสนองงานการบริหารกิจการ
คณะสงฆ์ของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคาม

คำชี้แจง แบบบันทึกประเด็นการสนทนากลุ่มนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นและความคาดหวังของพระสังฆาธิการที่มีต่ออำนาจหน้าที่ในการสนองงานการบริหารกิจการคณะสงฆ์ของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคาม แบ่งออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปในการสนทนากลุ่ม

ส่วนที่ 2 ประเด็นคำถามเกี่ยวกับสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคาม

ส่วนที่ 3 ประเด็นคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของพระสังฆาธิการที่มีต่ออำนาจหน้าที่ของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคามในการสนองงานการบริหารกิจการ คณะสงฆ์ 6 ด้าน

ส่วนที่ 4 ประเด็นคำถามเกี่ยวกับความคาดหวังของพระสังฆาธิการที่มีต่ออำนาจหน้าที่ของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคามในการสนองงานการบริหารกิจการ คณะสงฆ์ 6 ด้าน

แบบบันทึกประเด็นการสนทนากลุ่มฉบับนี้ เป็นการศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการวิจัยเท่านั้น ซึ่งเป็นการวิเคราะห์โดยรวม โดยไม่มีผลกระทบหรือเกิดความเสียหายต่อคณะสงฆ์หรือตัวของท่านแต่ประการใด หากแต่จะเกิดประโยชน์ต่อการสนองงานคณะสงฆ์ของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคาม ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านในการให้ข้อมูลในการสนทนากลุ่มในครั้งนี้ จึงขอมีสการขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอมีสการด้วยความเคารพอย่างสูง

นายอนุวัฒน์ กั้นเกษ

นักศึกษาปริญญาโท รัฐศาสตรมหาบัณฑิต

วิทยาลัยการเมืองการปกครอง มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปในการสนทนากลุ่ม

- 1.1 บันทึกการสนทนากลุ่มเมื่อวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....
- 1.2 เวลาในการบันทึกการสนทนากลุ่ม ตั้งแต่เวลา.....ถึงเวลา.....
- 1.3 สถานที่บันทึกการสนทนากลุ่ม.....

1.4 รายชื่อผู้ร่วมการสนทนากลุ่ม

1. ชื่อ-ฉายา.....
ตำแหน่ง..... เบอร์โทรศัพท์.....
2. ชื่อ-ฉายา.....
ตำแหน่ง..... เบอร์โทรศัพท์.....
3. ชื่อ-ฉายา.....
ตำแหน่ง..... เบอร์โทรศัพท์.....
4. ชื่อ-ฉายา.....
ตำแหน่ง..... เบอร์โทรศัพท์.....
5. ชื่อ-ฉายา.....
ตำแหน่ง..... เบอร์โทรศัพท์.....
6. ชื่อ-ฉายา.....
ตำแหน่ง..... เบอร์โทรศัพท์.....
7. ชื่อ-ฉายา.....
ตำแหน่ง..... เบอร์โทรศัพท์.....
8. ชื่อ-ฉายา.....
ตำแหน่ง..... เบอร์โทรศัพท์.....
9. ชื่อ-ฉายา.....
ตำแหน่ง..... เบอร์โทรศัพท์.....

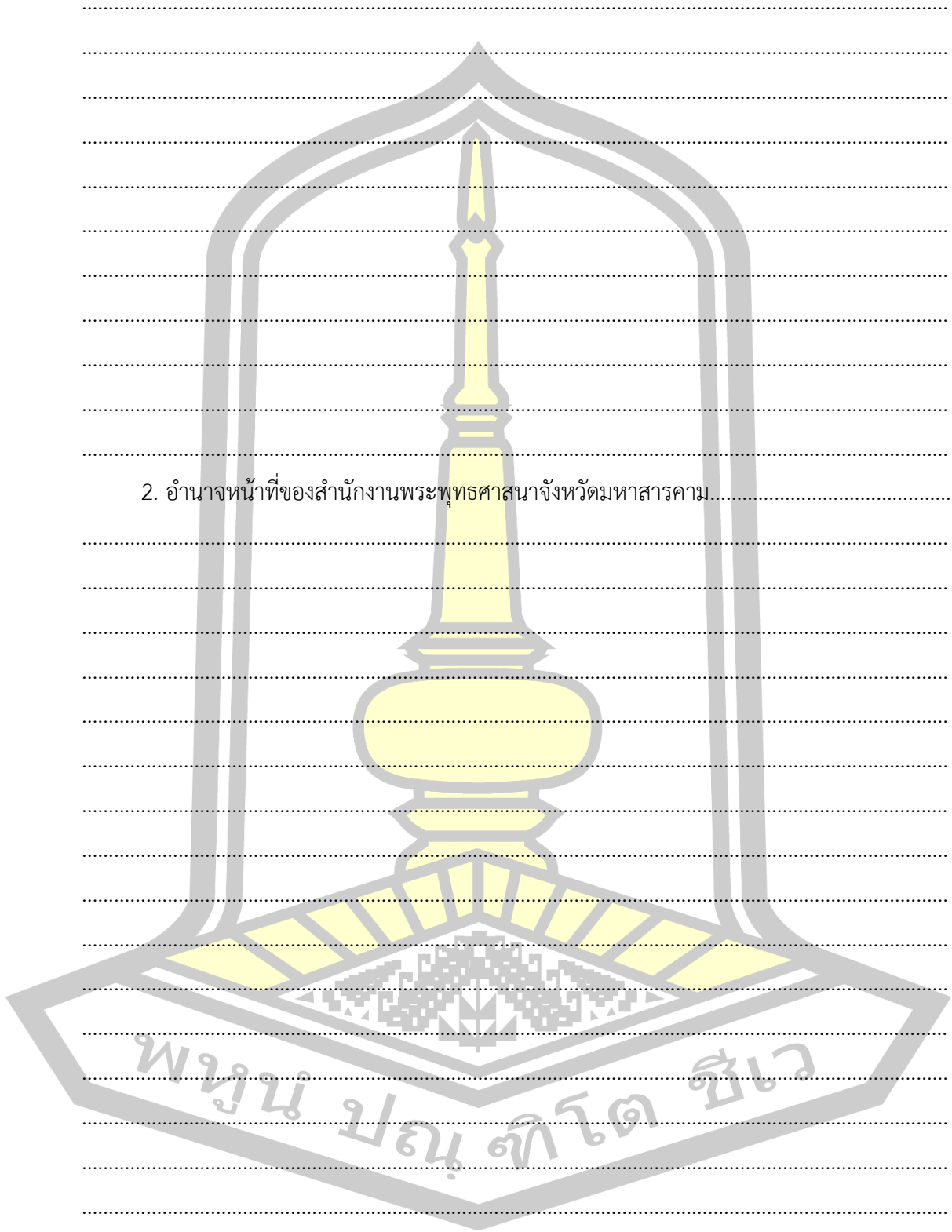
1.5 รายชื่อผู้ดำเนินการสนทนากลุ่ม

1. ชื่อ-สกุล.....
ตำแหน่ง..... เบอร์โทรศัพท์.....

ส่วนที่ 2 ประเด็นคำถามเกี่ยวกับสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคาม

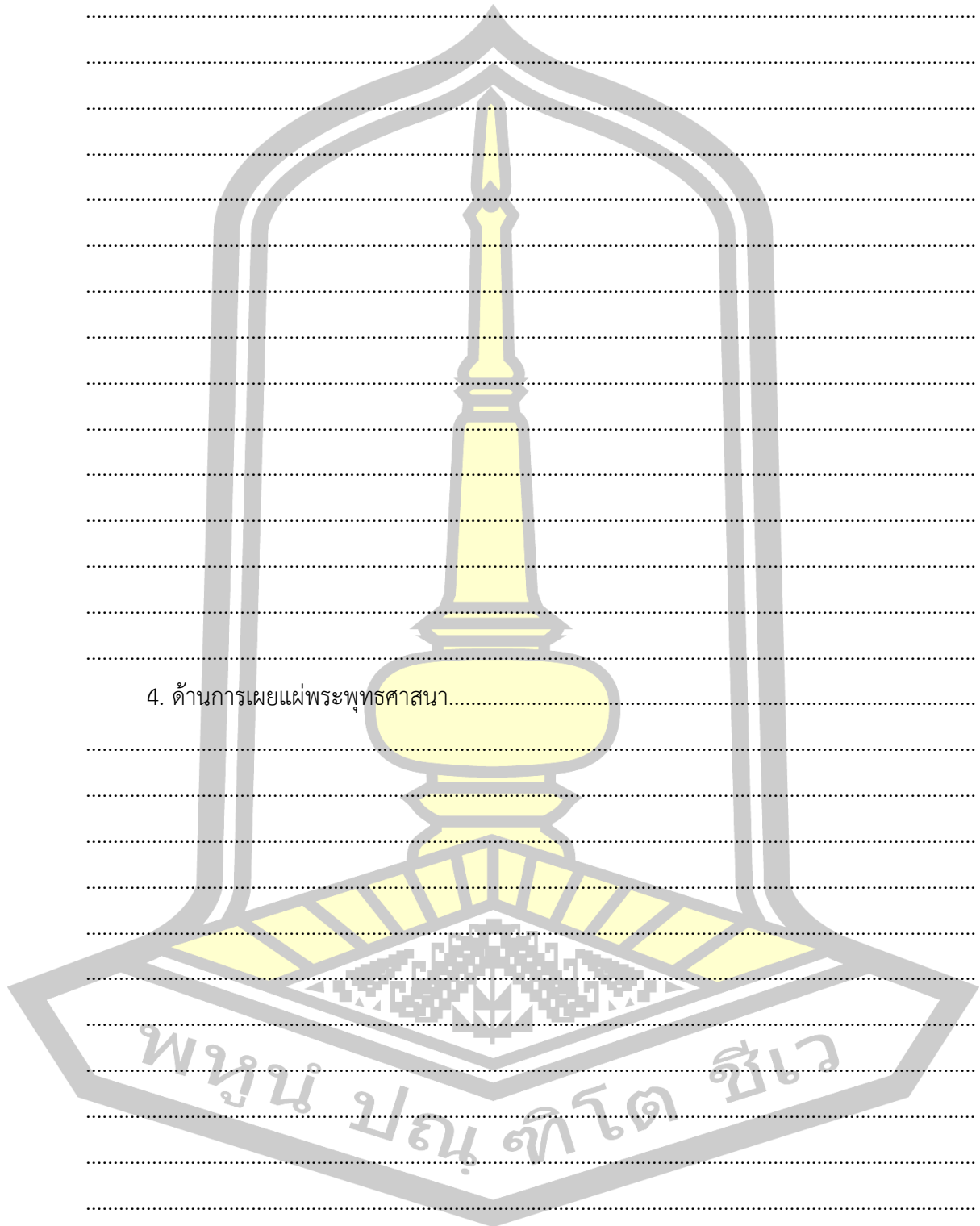
1. บริบทของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคาม.....

พญนุ ปญญ ทิโตะ สีวะ

2. อำนาจหน้าที่ของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคาม.....

3. ด้านการศึกษาสงเคราะห์.....

4. ด้านการเผยแพร่พระพุทธศาสนา.....

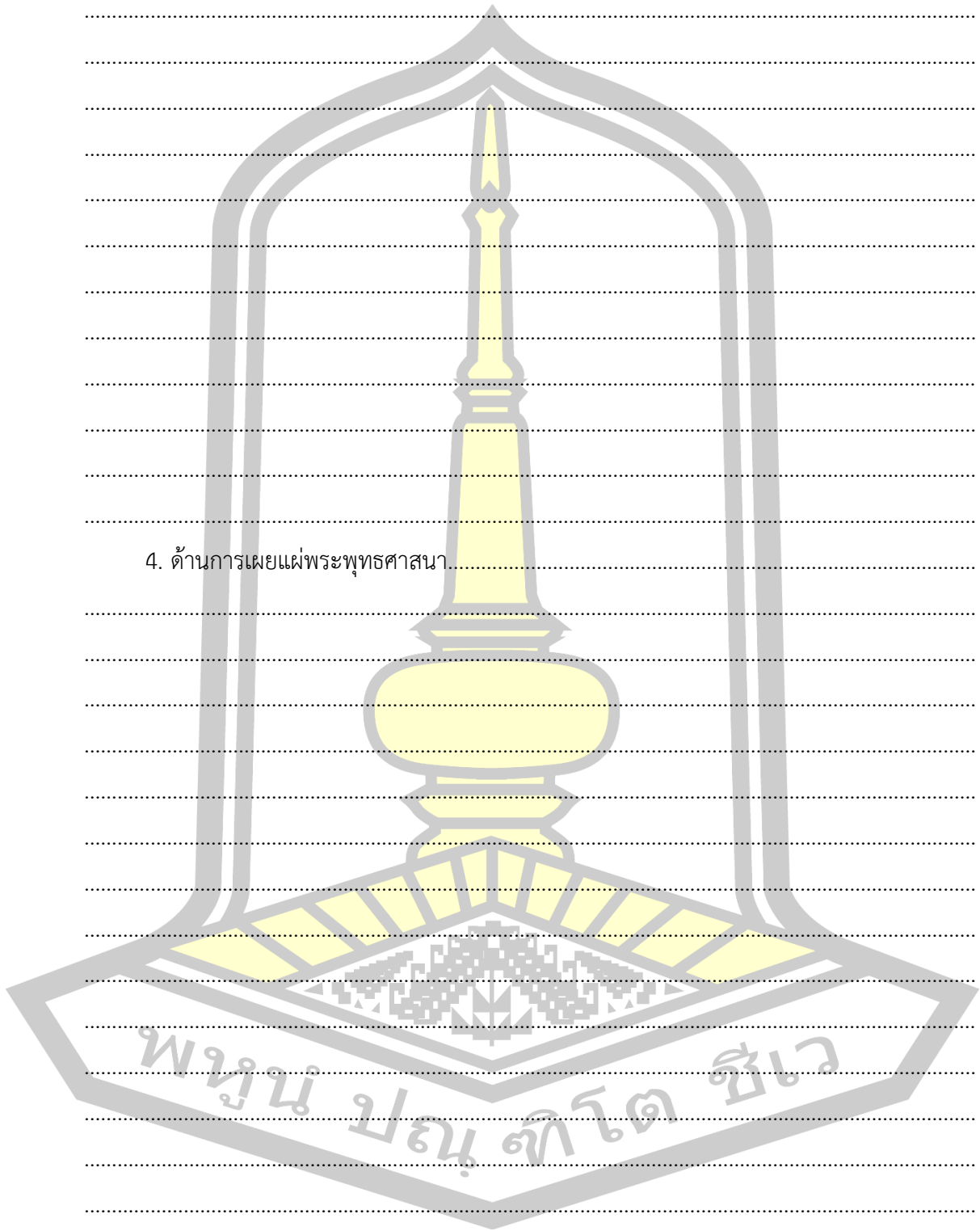
ส่วนที่ 4 ประเด็นคำถามเกี่ยวกับความคาดหวังของพระสังฆาธิการที่มีต่ออำนาจหน้าที่ของ
สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคาม ในการสนองงานการบริหารกิจการคณะสงฆ์
6 ด้าน

1. ด้านการปกครอง.....

2. ด้านการศาสนศึกษา.....

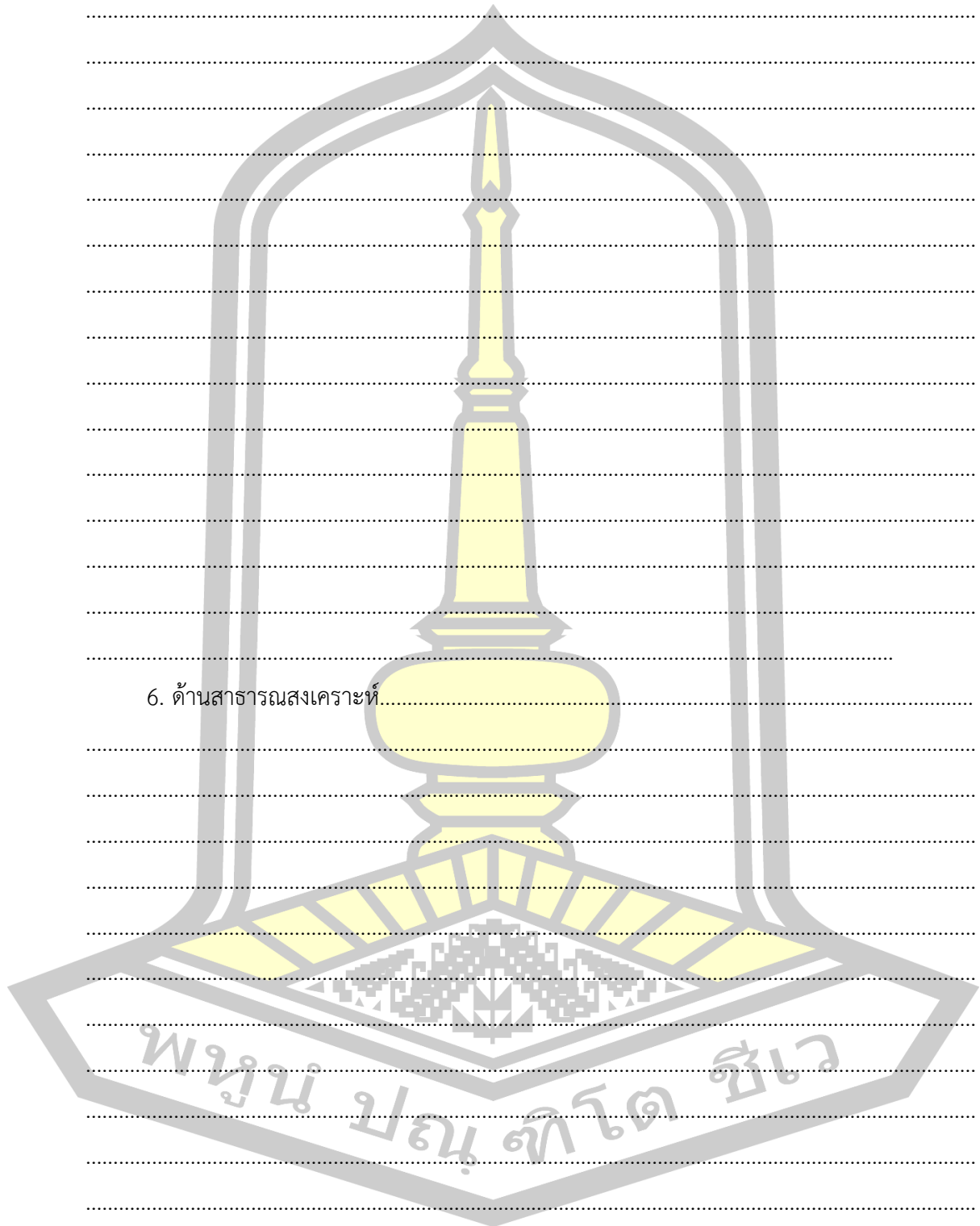
พญนุ ปญญ สิโรโต สีเว

3. ด้านการศึกษาสงเคราะห์.....

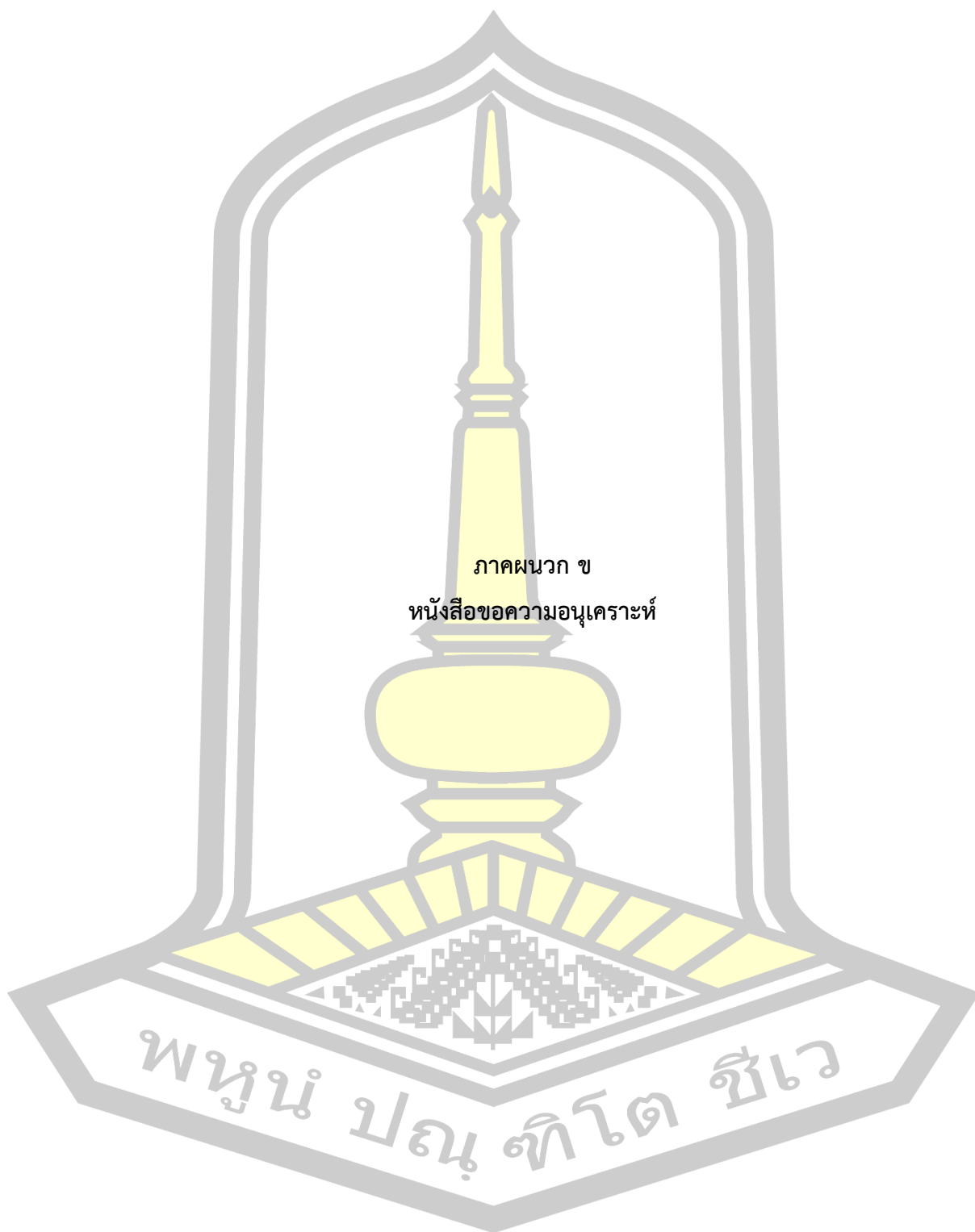

4. ด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา.....

5. ด้านสาธารณูปการ.....

6. ด้านสาธารณสงเคราะห์.....

ภาคผนวก ข
หนังสือขอความอนุเคราะห์

พหุ ประทีป ชัยเว

ที่ อว 0605.19/ว 762

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ตำบลขามเรียง อำเภอกันทรวิชัย
จังหวัดมหาสารคาม 44150

๒๔ มีนาคม 2566

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์สัมภาษณ์เก็บข้อมูลเพื่อจัดทำวิทยานิพนธ์

เรียน **พระสัทรคามมุนี รองเจ้าคณะจังหวัดมหาสารคาม**

ด้วย นายอนุวัฒน์ กันเกษ นิสิตปริญญาโท หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต กลุ่มวิชาการ
เมืองการปกครอง (ร.ม.) วิทยาลัยการเมืองการปกครอง มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ศึกษาวิทยานิพนธ์
เรื่อง “ความคาดหวังของพระสังฆาธิการที่มีต่ออำนาจหน้าที่และบทบาทของสำนักงานพระพุทธศาสนา
จังหวัดมหาสารคาม” ของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต โดยมี ผศ.ดร.วินัย ผลเจริญ
เป็นประธานควบคุมวิทยานิพนธ์ในครั้งนี

เพื่อให้การศึกษานิพนธ์ของนิสิตดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุ
ตามวัตถุประสงค์ มหาวิทยาลัยฯ จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านอนุญาตให้ นายอนุวัฒน์ กันเกษ
เก็บข้อมูลในเรื่องดังกล่าว เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการจัดทำวิทยานิพนธ์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา มหาวิทยาลัยฯ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์
จากท่าน และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์กนกพร รัตนสุธีระกุล)

ผู้รักษาการคณบดีวิทยาลัยการเมืองการปกครอง ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

นิสิตปริญญาโท

นายอนุวัฒน์ กันเกษ

โทรศัพท์. 094-5534769

ที่ อว 0605.19/ว 762

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ตำบลขามเรียง อำเภอกันทรวิชัย
จังหวัดมหาสารคาม 44150

๒4 มีนาคม 2566

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์สัมภาษณ์เก็บข้อมูลเพื่อจัดทำวิทยานิพนธ์

เรียน พระครูปริยัติพัฒน์ไพฑูริย์ เจ้าคณะอำเภอพยัคฆภูมิพิสัย

ด้วย นายอนุวัฒน์ กันเกษ นิสิตปริญญาโท หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต กลุ่มวิชาการ
เมืองการปกครอง (ร.ม.) วิทยาลัยการเมืองการปกครอง มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ศึกษาวิทยานิพนธ์
เรื่อง “ความคาดหวังของพระสงฆ์ที่มีต่ออำนาจหน้าที่และบทบาทของสำนักงานพระพุทธศาสนา
จังหวัดมหาสารคาม” ของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต โดยมี ผศ.ดร.วินัย ผลเจริญ
เป็นประธานควบคุมวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้

เพื่อให้การศึกษานิพนธ์ของนิสิตดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุ
ตามวัตถุประสงค์ มหาวิทยาลัยฯ จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านอนุญาตให้ นายอนุวัฒน์ กันเกษ
เก็บข้อมูลในเรื่องดังกล่าว เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการจัดทำวิทยานิพนธ์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา มหาวิทยาลัยฯ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์
จากท่าน และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์กนกพร รัตนสุธีระกุล)

ผู้รักษาการคณบดีวิทยาลัยการเมืองการปกครอง ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

นิสิตปริญญาโท

นายอนุวัฒน์ กันเกษ

โทรศัพท์. 094-5534769

ที่ อว 0605.19/ว 762

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ตำบลขามเรียง อำเภอกันทรวิชัย
จังหวัดมหาสารคาม 44150

24 มีนาคม 2566

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์สัมภาษณ์เก็บข้อมูลเพื่อจัดทำวิทยานิพนธ์

เรียน พระมหาอุทัย ฐานจาโร รองหัวหน้าอำเภอเขาฉวย

ด้วย นายอนุวัฒน์ กันเกษ นิสิตปริญญาโท หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต กลุ่มวิชาการ
เมืองการปกครอง (ร.ม.) วิทยาลัยการเมืองการปกครอง มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ศึกษาวิทยานิพนธ์
เรื่อง “ความคาดหวังของพระสังฆาธิการที่มีต่ออำนาจหน้าที่และบทบาทของสำนักงานพระพุทธศาสนา
จังหวัดมหาสารคาม” ของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต โดยมี ผศ.ดร.วินัย ผลเจริญ
เป็นประธานควบคุมวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้

เพื่อให้การศึกษานิพนธ์ของนิสิตดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุ
ตามวัตถุประสงค์ มหาวิทยาลัยฯ จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านอนุญาตให้ นายอนุวัฒน์ กันเกษ
เก็บข้อมูลในเรื่องดังกล่าว เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการจัดทำวิทยานิพนธ์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา มหาวิทยาลัยฯ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์
จากท่าน และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์กนกพร รัตนสุธีระกุล)

ผู้รักษาการคณบดีวิทยาลัยการเมืองการปกครอง ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

นิสิตปริญญาโท

นายอนุวัฒน์ กันเกษ

โทรศัพท์. 094-5534769

ที่ อว 0605.19/ว 762

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ตำบลขามเรียง อำเภอกันทรวิชัย
จังหวัดมหาสารคาม 44150

24 มีนาคม 2566

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์สัมภาษณ์เก็บข้อมูลเพื่อจัดทำวิทยานิพนธ์

เรียน พระครูสารสุเมธาวารณ์ เจ้าคณะตำบลยางสีสุราช

ด้วย นายอนุวัฒน์ กันเกษ นิสิตปริญญาโท หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต กลุ่มวิชาการ
เมืองการปกครอง (ร.ม.) วิทยาลัยการเมืองการปกครอง มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ศึกษาวิทยานิพนธ์
เรื่อง “ความคาดหวังของพระสังฆาธิการที่มีต่ออำนาจหน้าที่และบทบาทของสำนักงานพระพุทธศาสนา
จังหวัดมหาสารคาม” ของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต โดยมี ผศ.ดร.วินัย ผลเจริญ
เป็นประธานควบคุมวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้

เพื่อให้การศึกษานิพนธ์ของนิสิตดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุ
ตามวัตถุประสงค์ มหาวิทยาลัยฯ จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านอนุญาตให้ นายอนุวัฒน์ กันเกษ
เก็บข้อมูลในเรื่องดังกล่าว เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการจัดทำวิทยานิพนธ์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา มหาวิทยาลัยฯ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์
จากท่าน และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์กนกพร รัตนสุธีระกุล)

ผู้รักษาการคณบดีวิทยาลัยการเมืองการปกครอง ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

นิสิตปริญญาโท

นายอนุวัฒน์ กันเกษ

โทรศัพท์. 094-5534769

ที่ อว 0605.19/ว 762

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ตำบลขามเรียง อำเภอกันทรวิชัย
จังหวัดมหาสารคาม 44150

๒4 มีนาคม 2566

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์สัมภาษณ์เก็บข้อมูลเพื่อจัดทำวิทยานิพนธ์

เรียน พระคณบดี คัดลัด กิตติศักดิ์ รองเจ้าคณะตำบลเนินได้

ด้วย นายอนุวัฒน์ กันเกษ นิสิตปริญญาโท หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต กลุ่มวิชาการ
เมืองการปกครอง (ร.ม.) วิทยาลัยการเมืองการปกครอง มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ศึกษาวิทยานิพนธ์
เรื่อง “ความคาดหวังของพระสังฆาธิการที่มีต่ออำนาจหน้าที่และบทบาทของสำนักงานพระพุทธศาสนา
จังหวัดมหาสารคาม” ของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต โดยมี ผศ.ดร.วินัย ผลเจริญ
เป็นประธานควบคุมวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้

เพื่อให้การศึกษานิพนธ์ของนิสิตดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุ
ตามวัตถุประสงค์ มหาวิทยาลัยฯ จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านอนุญาตให้ นายอนุวัฒน์ กันเกษ
เก็บข้อมูลในเรื่องดังกล่าว เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการจัดทำวิทยานิพนธ์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา มหาวิทยาลัยฯ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์
จากท่าน และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์กนกพร รัตนสุธีระกุล)

ผู้รักษาการคณบดีวิทยาลัยการเมืองการปกครอง ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

นิสิตปริญญาโท

นายอนุวัฒน์ กันเกษ

โทรศัพท์. 094-5534769

ที่ อว 0605.19/ว 762

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ตำบลขามเรียง อำเภอกันทรวิชัย
จังหวัดมหาสารคาม 44150

๒4 มีนาคม 2566

เรื่อง ขออนุญาตเผยแพร่สัมภาษณ์เก็บข้อมูลเพื่อจัดทำวิทยานิพนธ์

เรียน พระอริการนลา ปภาส เจ้าอาวาสวัดสว่างแก้วนิมิตถุดมขจร

ด้วย นายอนุวัฒน์ กันเกษ นิสิตปริญญาโท หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต กลุ่มวิชาการ
เมืองการปกครอง (ร.ม.) วิทยาลัยการเมืองการปกครอง มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ศึกษาวิทยานิพนธ์
เรื่อง “ความคาดหวังของพระสังฆาธิการที่มีต่ออำนาจหน้าที่และบทบาทของสำนักงานพระพุทธศาสนา
จังหวัดมหาสารคาม” ของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต โดยมี ผศ.ดร.วินัย ผลเจริญ
เป็นประธานควบคุมวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้

เพื่อให้การศึกษานิพนธ์ของนิสิตดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุ
ตามวัตถุประสงค์ มหาวิทยาลัยฯ จึงขออนุญาตจากท่านอนุญาตให้ นายอนุวัฒน์ กันเกษ
เก็บข้อมูลในเรื่องดังกล่าว เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการจัดทำวิทยานิพนธ์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา มหาวิทยาลัยฯ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์
จากท่าน และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์กนกพร รัตนสุธีระกุล)

ผู้อำนวยการคณะบดีวิทยาลัยการเมืองการปกครอง ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

นิสิตปริญญาโท

นายอนุวัฒน์ กันเกษ

โทรศัพท์. 094-5534769

ที่ อว 0605.19/ว763

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ตำบลขามเรียง อำเภอกันทรวิชัย
จังหวัดมหาสารคาม 44150

24 มีนาคม 2566

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล

เรียน พระครูวัชรธรรมานุศาสน์ รองเจ้าคณะอำเภอบรบือ

ด้วย นายอนุวัฒน์ กันเกษ นิสิตปริญญาโท หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต กลุ่มวิชา
การเมืองการปกครอง (ร.ม.) วิทยาลัยการเมืองการปกครอง มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ศึกษาวิทยานิพนธ์
เรื่อง “ความคาดหวังของพระสงฆ์ฆาติการที่มีต่ออำนาจหน้าที่และบทบาทของสำนักงานพระพุทธศาสนา
จังหวัดมหาสารคาม” ของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต โดยมี ผศ.ดร.วินัย ผลเจริญ
เป็นประธานควบคุมวิทยานิพนธ์ ในครั้งนี้

เพื่อให้ศึกษาวิทยานิพนธ์นิตินิตดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์
มหาวิทยาลัยฯ จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านอนุญาตให้ นายอนุวัฒน์ กันเกษ เก็บรวบรวมข้อมูล
ตามแบบบันทึกประเด็นการสนทนากลุ่มที่แนบพร้อมนี้ เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการจัดทำวิทยานิพนธ์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา มหาวิทยาลัยฯ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์
จากท่าน และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์กนกพร รัตนสุธีระกุล)

ผู้อำนวยการคณบดีวิทยาลัยการเมืองการปกครอง ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

นิสิตปริญญาโท
นายอนุวัฒน์ กันเกษ
โทรศัพท์. 094-5534769

ที่ อว 0605.19/ว763

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ตำบลขามเรียง อำเภอกันทรวิชัย
จังหวัดมหาสารคาม 44150

24 มีนาคม 2566

เรื่อง ขอบขออนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล

เรียน พระครูสุภัทก์ชัยธัมม รองเจ้าคณะอำเภอเขียงยืน

ด้วย นายอนุวัฒน์ กันเกษ นิสิตปริญญาโท หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต กลุ่มวิชาการเมืองการปกครอง (ร.ม.) วิทยาลัยการเมืองการปกครอง มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ศึกษาวิทยานิพนธ์เรื่อง "ความคาดหวังของพระสงฆ์ฆาติการที่มีต่ออำนาจหน้าที่และบทบาทของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคาม" ของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต โดยมี ผศ.ดร.วินัย ผลเจริญ เป็นประธานควบคุมวิทยานิพนธ์ ในครั้งนี้

เพื่อให้ศึกษาวิทยานิพนธ์นิตินำเนินไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ มหาวิทยาลัยฯ จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านอนุญาตให้ นายอนุวัฒน์ กันเกษ เก็บรวบรวมข้อมูลตามแบบบันทึกประเด็นการสนทนากลุ่มที่แนบพร้อมนี้ เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการจัดทำวิทยานิพนธ์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา มหาวิทยาลัยฯ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์กนกพร รัตนสุธีระกุล)

ผู้รักษาการคณบดีวิทยาลัยการเมืองการปกครอง ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

นิสิตปริญญาโท
นายอนุวัฒน์ กันเกษ
โทรศัพท์. 094-5534769

ที่ อว 0605.19/ว763

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ตำบลขามเรียง อำเภอกันทรวิชัย
จังหวัดมหาสารคาม 44150

๒4 มีนาคม 2566

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล

เรียน พระครูลีลิตประทีปจิต รองเจ้าคณะอำเภอแกลง

ด้วย นายอนุวัฒน์ กันเกษ นิสิตปริญญาโท หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต กลุ่มวิชา
การเมืองการปกครอง (ร.ม.) วิทยาลัยการเมืองการปกครอง มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ศึกษาวិทยานิพนธ์
เรื่อง “ความคาดหวังของพระสงฆ์ฆาติการที่มีต่ออำนาจหน้าที่และบทบาทของสำนักงานพระพุทธศาสนา
จังหวัดมหาสารคาม” ของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต โดยมี ผศ.ดร.วินัย ผลเจริญ
เป็นประธานควบคุมวิทยานิพนธ์ ในครั้งนี้

เพื่อให้ศึกษาวิทยานิพนธ์นิตินัดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์
มหาวิทยาลัยฯ จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านอนุญาตให้ นายอนุวัฒน์ กันเกษ เก็บรวบรวมข้อมูล
ตามแบบบันทึกประเด็นการสนทนากลุ่มที่แนบพร้อมนี้ เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการจัดทำวิทยานิพนธ์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา มหาวิทยาลัยฯ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์
จากท่าน และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์กนกพร รัตนสุธีระกุล)

ผู้อำนวยการคณบดีวิทยาลัยการเมืองการปกครอง ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

นิสิตปริญญาโท
นายอนุวัฒน์ กันเกษ
โทรศัพท์. 094-5534769

ที่ อว 0605.19/ว763

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ตำบลขามเรียง อำเภอกันทรวิชัย
จังหวัดมหาสารคาม 44150

24 มีนาคม 2566

เรื่อง ขออนุญาตเคราะห้เก็บรวบรวมข้อมูล

เรียน พระครูวาปีมงคล เจ้าคณะตำบลหนองแสง เขต ๒

ด้วย นายอนุวัฒน์ กันเกษ นิสิตปริญญาโท หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต กลุ่มวิชา
การเมืองการปกครอง (ร.ม.) วิทยาลัยการเมืองการปกครอง มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ศึกษาวิทยานิพนธ์
เรื่อง “ความคาดหวังของพระสงฆ์ที่มีต่ออำนาจหน้าที่และบทบาทของสำนักงานพระพุทธศาสนา
จังหวัดมหาสารคาม” ของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต โดยมี ผศ.ดร.วินัย ผลเจริญ
เป็นประธานควบคุมวิทยานิพนธ์ ในครั้งนี้

เพื่อให้ศึกษาวิทยานิพนธ์นิตินำเนินไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์
มหาวิทยาลัยฯ จึงขออนุญาตเคราะห้จากท่านอนุญาตให้ นายอนุวัฒน์ กันเกษ เก็บรวบรวมข้อมูล
ตามแบบบันทึกประเด็นการสนทนากลุ่มที่แนบพร้อมนี้ เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการจัดทำวิทยานิพนธ์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา มหาวิทยาลัยฯ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์
จากท่าน และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์กนกพร รัตนสุธีระกุล)

ผู้อำนวยการคณบดีวิทยาลัยการเมืองการปกครอง ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

นิสิตปริญญาโท
นายอนุวัฒน์ กันเกษ
โทรศัพท์. 094-5534769

ที่ อว 0605.19/ว763

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ตำบลขามเรียง อำเภอกันทรวิชัย
จังหวัดมหาสารคาม 44150

๒4 มีนาคม 2566

เรื่อง ขออนุญาตขอความเห็นชอบข้อมูล

เรียน พระครูสุมน์อนุวัฒน์ จนฺทสาลี เจ้าคณะตำบลปะเหลียน

ด้วย นายอนุวัฒน์ กันเกษ นิสิตปริญญาโท หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต กลุ่มวิชาการเมืองการปกครอง (ร.ม.) วิทยาลัยการเมืองการปกครอง มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ศึกษาวิทยานิพนธ์เรื่อง “ความคาดหวังของพระสงฆ์ฆาติการที่มีต่ออำนาจหน้าที่และบทบาทของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคาม” ของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต โดยมี ผศ.ดร.วินัย ผลเจริญ เป็นประธานควบคุมวิทยานิพนธ์ ในครั้งนี้

เพื่อให้ศึกษาวิทยานิพนธ์นี้ลุล่วงไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์มหาวิทยาลัยฯ จึงขออนุญาตจากท่านอนุญาตให้ นายอนุวัฒน์ กันเกษ เก็บรวบรวมข้อมูลตามแบบบันทึกประเด็นการสนทนากลุ่มที่แนบพร้อมนี้ เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการจัดทำวิทยานิพนธ์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา มหาวิทยาลัยฯ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์กนกพร รัตนสุธีระกุล)

ผู้รักษาการคณบดีวิทยาลัยการเมืองการปกครอง ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

นิสิตปริญญาโท
นายอนุวัฒน์ กันเกษ
โทรศัพท์. 094-5534769

ที่ อว 0605.19/ว763

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ตำบลขามเรียง อำเภอกันทรวิชัย
จังหวัดมหาสารคาม 44150

24 มีนาคม 2566

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล

เรียน พระมหาธีรธรรมวิมล รัตนวิมล รองเจ้าคณะตำบลท่าสองคอน

ด้วย นายอนุวัฒน์ กันเกษ นิสิตปริญญาโท หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต กลุ่มวิชาการเมืองการปกครอง (ร.ม.) วิทยาลัยการเมืองการปกครอง มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ศึกษาวิทยานิพนธ์เรื่อง “ความคาดหวังของพระสงฆ์ฆราวาสที่มีต่ออำนาจหน้าที่และบทบาทของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคาม” ของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต โดยมี ผศ.ดร.วินัย ผลเจริญ เป็นประธานควบคุมวิทยานิพนธ์ ในครั้งนี้

เพื่อให้ศึกษาวิทยานิพนธ์นี้ลุล่วงไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ มหาวิทยาลัยฯ จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านอนุญาตให้ นายอนุวัฒน์ กันเกษ เก็บรวบรวมข้อมูลตามแบบบันทึกประเด็นการสนทนากลุ่มที่แนบพร้อมนี้ เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการจัดทำวิทยานิพนธ์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา มหาวิทยาลัยฯ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์กนกพร รัตนสุธีระกุล)

ผู้อำนวยการคณบดีวิทยาลัยการเมืองการปกครอง ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

นิสิตปริญญาโท
นายอนุวัฒน์ กันเกษ
โทรศัพท์. 094-5534769

ที่ อว 0605.19/ว763

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ตำบลขามเรียง อำเภอกันทรวิชัย
จังหวัดมหาสารคาม 44150

24 มีนาคม 2566

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล

เรียน พระครูसारปัญญาพิสุทธ์ เจ้าอาวาสวัดดอนแก้ว

ด้วย นายอนุวัฒน์ กันเกษ นิสิตปริญญาโท หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต กลุ่มวิชาการเมืองการปกครอง (ร.ม.) วิทยาลัยการเมืองการปกครอง มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ศึกษาวิทยานิพนธ์เรื่อง “ความคาดหวังของพระสงฆ์ฆาติการที่มีต่ออำนาจหน้าที่และบทบาทของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคาม” ของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต โดยมี ผศ.ดร.วินัย ผลเจริญ เป็นประธานควบคุมวิทยานิพนธ์ ในครั้งนี้

เพื่อให้ศึกษาวิทยานิพนธ์นิตินิตดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ มหาวิทยาลัยฯ จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านอนุญาตให้ นายอนุวัฒน์ กันเกษ เก็บรวบรวมข้อมูลตามแบบบันทึกประเด็นการสนทนากลุ่มที่แนบพร้อมนี้ เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการจัดทำวิทยานิพนธ์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา มหาวิทยาลัยฯ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์กนกพร รัตนสุธีระกุล)

ผู้รักษาการคณบดีวิทยาลัยการเมืองการปกครอง ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

นิสิตปริญญาโท
นายอนุวัฒน์ กันเกษ
โทรศัพท์. 094-5534769

ที่ อว 0605.19/ว 763

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ตำบลขามเรียง อำเภอกันทรวิชัย
จังหวัดมหาสารคาม 44150

24 มีนาคม 2566

เรื่อง ขออนุญาตเคราะห้เก็บรวบรวมข้อมูล

เรียน พระครูสุจิตตานุญู รองเจ้าอาวาสวัดโสมนัสประดิษฐ์

ด้วย นายอนุวัฒน์ กันเกษ นิสิตปริญญาโท หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต กลุ่มวิชาการเมืองการปกครอง (ร.ม.) วิทยาลัยการเมืองการปกครอง มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ศึกษาวิทยานิพนธ์เรื่อง “ความคาดหวังของพระสงฆ์ฆาธิการที่มีต่ออำนาจหน้าที่และบทบาทของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคาม” ของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต โดยมี ผศ.ดร.วินัย ผลเจริญ เป็นประธานควบคุมวิทยานิพนธ์ ในครั้งนี้

เพื่อให้ศึกษาวิทยานิพนธ์นี้ลิตดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์มหาวิทยาลัยฯ จึงขออนุญาตเคราะห้จากท่านอนุญาตให้ นายอนุวัฒน์ กันเกษ เก็บรวบรวมข้อมูลตามแบบบันทึกประเด็นการสนทนากลุ่มที่แนบพร้อมนี้ เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการจัดทำวิทยานิพนธ์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา มหาวิทยาลัยฯ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์กนกพร รัตนสุธีระกุล)

ผู้รักษาการคณบดีวิทยาลัยการเมืองการปกครอง ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

นิสิตปริญญาโท
นายอนุวัฒน์ กันเกษ
โทรศัพท์. 094-5534769

ที่ อว 0605.19/ว 763

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ตำบลขามเรียง อำเภอกันทรวิชัย
จังหวัดมหาสารคาม 44150

24 มีนาคม 2566

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล

เรียน พระสุรสิทธิ์ สุระปญโญ ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดสุทธจินดา

ด้วย นายอนุวัฒน์ กันเกษ นิสิตปริญญาโท หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต กลุ่มวิชา
การเมืองการปกครอง (ร.ม.) วิทยาลัยการเมืองการปกครอง มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ศึกษาวิทยานิพนธ์
เรื่อง “ความคาดหวังของพระสงฆ์ที่มีต่ออำนาจหน้าที่และบทบาทของสำนักงานพระพุทธศาสนา
จังหวัดมหาสารคาม” ของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต โดยมี ผศ.ดร.วินัย ผลเจริญ
เป็นประธานควบคุมวิทยานิพนธ์ ในครั้งนี้

เพื่อให้ศึกษาวิทยานิพนธ์นิตินิตดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์
มหาวิทยาลัยฯ จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านอนุญาตให้ นายอนุวัฒน์ กันเกษ เก็บรวบรวมข้อมูล
ตามแบบบันทึกประเด็นการสนทนากลุ่มที่แนบพร้อมนี้ เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการจัดทำวิทยานิพนธ์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา มหาวิทยาลัยฯ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์
จากท่าน และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์กนกพร รัตนสุธีระกุล)

ผู้รักษาการคณบดีวิทยาลัยการเมืองการปกครอง ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

นิสิตปริญญาโท
นายอนุวัฒน์ กันเกษ
โทรศัพท์. 094-5534769

ที่ อว 0605.19/ว 762

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ตำบลขามเรียง อำเภอกันทรวิชัย
จังหวัดมหาสารคาม 44150

๒๔ มีนาคม 2566

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์สัมภาษณ์เก็บข้อมูลเพื่อจัดทำวิทยานิพนธ์

เรียน พระครูอุปถัมภ์ธรรมานุกุล ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดจันทขันธ์ พระอารามหลวง

ด้วย นายอนุวัฒน์ กันเกษ นิสิตปริญญาโท หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต กลุ่มวิชาการ
เมืองการปกครอง (ร.ม.) วิทยาลัยการเมืองการปกครอง มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ศึกษาวิทยานิพนธ์
เรื่อง “ความคาดหวังของพระสงฆ์ที่มีต่ออำนาจหน้าที่และบทบาทของสำนักงานพระพุทธศาสนา
จังหวัดมหาสารคาม” ของการศึกษิตตามหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต โดยมี ผศ.ดร.วินัย ผลเจริญ
เป็นประธานควบคุมวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้

เพื่อให้การศึกษานิพนธ์ของนิสิตดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุ
ตามวัตถุประสงค์ มหาวิทยาลัยฯ จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านอนุญาตให้ นายอนุวัฒน์ กันเกษ
เก็บข้อมูลในเรื่องดังกล่าว เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการจัดทำวิทยานิพนธ์ต่อไป

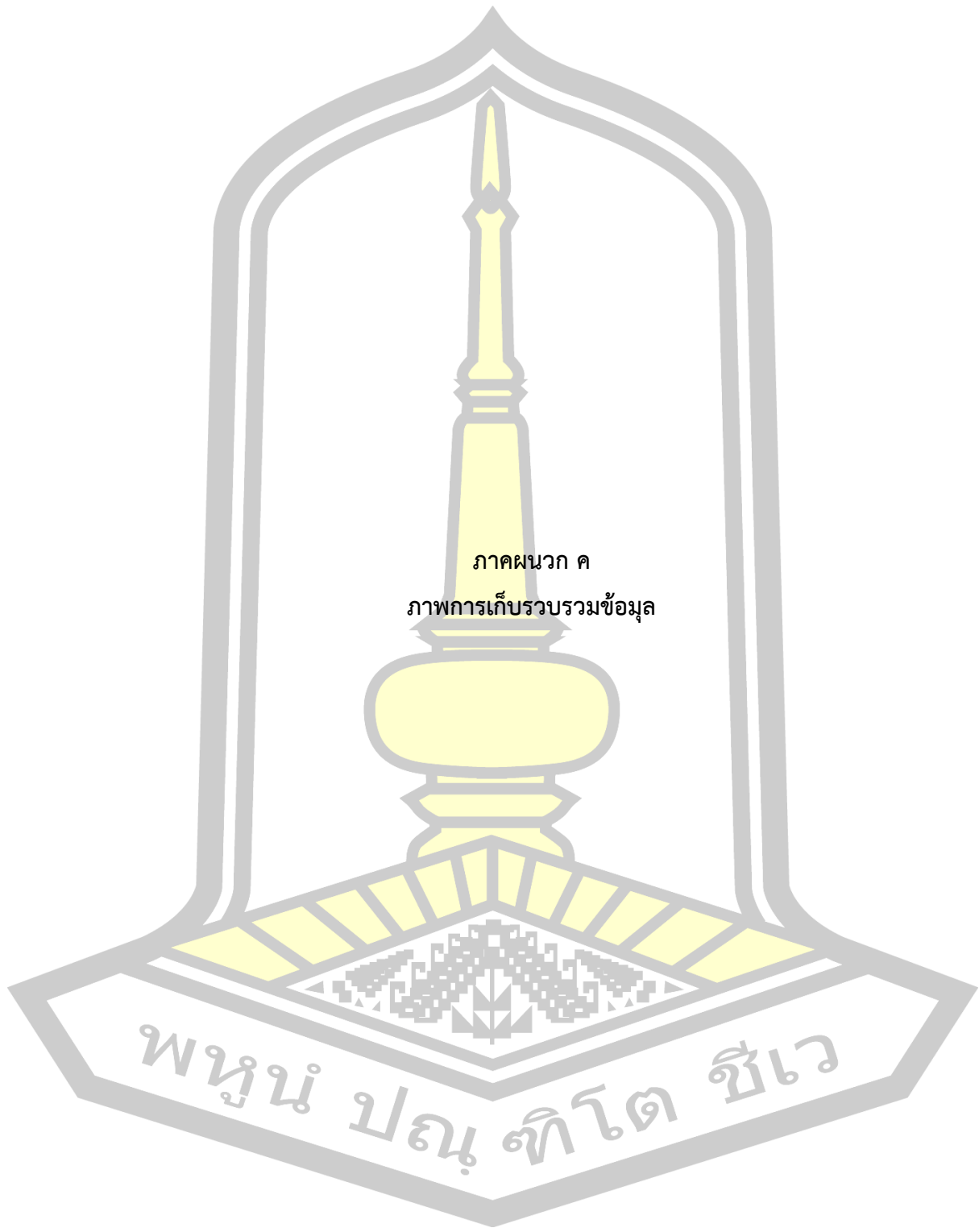
จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา มหาวิทยาลัยฯ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์
จากท่าน และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์กนกพร รัตนสุธีระกุล)

ผู้รักษาการคณบดีวิทยาลัยการเมืองการปกครอง ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

นิสิตปริญญาโท
นายอนุวัฒน์ กันเกษ
โทรศัพท์. 094-5534769

ภาคผนวก ค
ภาพการเก็บรวบรวมข้อมูล

พหุบัน ปณุ ทิโต ชีเว

ภาพประกอบ 1 ผู้วิจัยสัมภาษณ์พระสังฆาธิการระดับจังหวัด

ภาพประกอบ 2 การสัมภาษณ์พระสังฆาธิการระดับจังหวัด

ภาพประกอบ 3 ผู้วิจัยสัมภาษณ์พระสังฆาธิการระดับอำเภอ

ภาพประกอบ 4 การสัมภาษณ์พระสังฆาธิการระดับอำเภอ

ภาพประกอบ 5 ผู้วิจัยสัมภาษณ์พระสังฆาธิการระดับตำบล

ภาพประกอบ 6 การสัมภาษณ์พระสังฆาธิการระดับตำบล

ภาพประกอบ 7 ผู้วิจัยสัมภาษณ์พระสังฆาธิการระดับวัด

ภาพประกอบ 8 การสัมภาษณ์พระสังฆาธิการระดับวัด

ภาพประกอบ 9 ผู้วิจัยร่วมการสนทนากับกลุ่มพระสังฆาธิการ

ภาพประกอบ 10 การสนทนากลุ่มพระสังฆาธิการ

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ	นายอนุวัฒน์ กันเกษ
วันเกิด	วันที่ 10 มกราคม พ.ศ. 2535
สถานที่เกิด	อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 28 หมู่ที่ 4 ตำบลถนนหัก อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ รหัสไปรษณีย์ 31110
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	นักวิชาการศาสนา
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคาม ตำบลเวียงนาง อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม รหัสไปรษณีย์ 44000
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2550 มัธยมศึกษาตอนต้น (ม.3) โรงเรียนนางรอง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ พ.ศ. 2553 มัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.6) โรงเรียนปริยัติสามัญ วัดไพโรสถ์ศักตาราม อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ พ.ศ. 2556 ปริญญารัฐศาสตรบัณฑิต (ร.บ.) สาขาวิชาการเมืองการปกครอง วิทยาลัยการเมืองการปกครอง มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พ.ศ. 2568 ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต (ร.ม.) สาขาวิชาการเมืองการปกครอง วิทยาลัยการเมืองการปกครอง มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ทุนวิจัย

ผลงานวิจัย

พูนุ ปณฺ ทิโต ชีเว